

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Πολιτιστική Πολιτική και Ανάπτυξη

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Αντιλήψεις Φορέων για τη Μουσειακή Αξιοποίηση του Ιστορικού και Πολιτιστικού Αποθέματος της Ευρυτανίας εν όψει της Ίδρυσης του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας (ΚΙΠΕ).

Έλενη Σιαξαμπάνη

Επιβλέπων Καθηγητής
Γεώργιος Παπαϊωάννου

Νοέμβριος 2018

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Πολιτιστική Πολιτική και Ανάπτυξη

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Αντιλήψεις Φορέων για τη Μουσειακή Αξιοποίηση του Ιστορικού και Πολιτιστικού Αποθέματος της Ευρυτανίας εν όψει της Ίδρυσης του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας (ΚΙΠΕ).

Ελένη Σιαξαμπάνη

Επιβλέπων Καθηγητής
Γεώργιος Παπαϊωάννου

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση πτυχιακού τίτλου σπουδών στην Πολιτιστική Πολιτική και Ανάπτυξη από τη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Νοέμβριος 2018

Περίληψη

Στόχος της παρούσας διπλωματικής είναι να παρουσιάσει τις Αντιλήψεις Φορέων για τη μουσειακή αξιοποίηση του Ιστορικού και Πολιτιστικού Αποθέματος της Ευρυτανίας εν όψει της ίδρυσης του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας (ΚΙΠΕ).

Η **μέθοδος** που ακολουθείται είναι ποιοτική έρευνα με ημιδομημένες συνεντεύξεις σε αρμόδιους του Δήμου και της Αντιπεριφέρειας Π.Ε. Ευρυτανίας. Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνήσει πώς μπορεί να αναδειχθεί η μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής μέσα από το ΚΙΠΕ.

Αποτελέσματα: Από τα αποτελέσματα διαπιστώθηκε ότι οι αρμόδιοι φορείς μπορούν να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής μέσα από το ΚΙΠΕ, με το να προσφέρουν μια ολιστική μουσειακή εμπειρία για όλες τις ηλικίες και όλες τις ομάδες επισκεπτών, έχοντας σημαντικό εργαλείο τη σύγχρονη τεχνολογία και εντείνοντας τη συνεργασία όλων των αρμόδιων φορέων του ΚΙΠΕ με την τοπική κοινότητα, το κράτος και τους επισκέπτες, στο πλαίσιο του κατάλληλου στρατηγικού σχεδιασμού.

Λέξεις-Κλειδιά: μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα, ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα, μουσεία, πολιτισμός, Ευρυτανία, Κέντρο Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας (ΚΙΠΕ).

Summary

The aim of this thesis is to present the perceptions of authorized bodies as about the historical and cultural exploitation of Evrytania in view of the establishment of the Center of History and Culture of Evrytania (KIPE).

The method that is used is qualitative research with semi-structured interviews towards relevant working persons at the region. The aim of the research is to explore how the competent bodies can efficiently manage the museological – exhibition issue of the great historical and cultural heritage of the region of Evrytania, through the establishment of KIPE.

The results of the interviews showed that the competent bodies should offer a holistic museum experience for all ages and all visitor groups, having as important tool that of modern technology. It is also important to strengthen cooperation of KIPE with the local community, the host and guests, the competent bodies in the context of a proper strategic planning.

Keywords: museological – exhibition issue, historical and cultural heritage, museums, culture, Evrytania, Center for History and Culture (KIPE).

Ευχαριστίες

Φτάνοντας προς την ολοκλήρωση ενός σημαντικού κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών στην Πολιτιστική Πολιτική & Ανάπτυξη στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω από καρδιάς όλους τους καθηγητές μου που στάθηκαν σημαντικοί αρωγοί σε αυτό το τόσο σπουδαίο ταξίδι στη γνώση. Ευχαριστώ τον κύριο Χρήστο Δερμεντζόπουλο για την άψογη συνεργασία και έμπνευση, τις κυρίες Ελένη Μαυραγάνη, Μαρίνα Μαρκέλλου, Έφη Κυπριανίδου και Βάγια Καραΐσκου, τους κυρίους Στυλιανό Λεκάκη, Νικόλαο Λέανδρο και Ιωάννη Κυριακάκη. Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας κύριο Γεώργιο Παπαϊωάννου, για την όλη στήριξη, καθοδήγηση, έμπνευση, ενθάρρυνση, εκτίμηση και εμπιστοσύνη προς το πρόσωπό μου. Υπήρξε συνεχώς δίπλα μου και πάντα πρόθυμος να με συμβουλευσει σε οτιδήποτε και αν τον χρειάστηκα. Θα ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στον σύζυγό μου Κωνσταντίνο για την υπομονή και την ηθική του συμπαράσταση και στον γιο μου Δημήτρη που υπήρξε η δύναμη και το οξυγόνο μου στην καθημερινή μου προσπάθεια. Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ για τη στήριξη στη μητέρα μου Αναστασία και στον πατέρα μου Σταύρο για τη ολόπλευρη στήριξή τους και την ενθάρρυνσή τους. Χωρίς αυτούς δεν θα ήταν εφικτό να ολοκληρώσω τις σπουδές μου.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	iii
Summary.....	iv
Κεφάλαιο 1	1
Εισαγωγή	1
1.1 Σκοπός και κύριοι άξονες της παρούσας διπλωματικής	1
1.2 Αναγκαιότητα και σπουδαιότητα της παρούσας έρευνας	2
1.3 Επιλογή μεθόδου	2
1.4 Ερευνητικά ερωτήματα	2
1.5 Δομή διπλωματικής.....	3
Κεφάλαιο 2	5
Θεωρητικό Πλαίσιο	5
2.1 Η έννοια του πολιτισμού και της διαχείρισης αυτού	5
2.2 Ο πολιτιστικός τουρισμός	10
2.3 Η μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα ενός τόπου	12
2.4 Η σημασία και η συμβολή των μουσείων στην ανάδειξη του πολιτισμού ενός τόπου 14	
2.5 Βιβλιογραφική ανασκόπηση	16
Κεφάλαιο 3	20
Μεθοδολογία	20
3.1 Σκοπός της Έρευνας.....	20
3.2 Ερευνητική Μέθοδος	21
3.3 Η συνέντευξη.....	22
3.4 Ηθική Δεοντολογία.....	25
Κεφάλαιο 4	26
Αποτελέσματα	26

4.1	Αντιστοίχιση ερωτήσεων συνέντευξης με ερευνητικά ερωτήματα	26
4.2	Προφίλ ερωτώμενων.....	30
4.3	Πρώτη θεματική ενότητα: ερωτήσεις 1-4.....	35
4.4	Δεύτερη θεματική ενότητα: ερωτήσεις 5-13	42
	Κεφάλαιο 5	58
	Συμπεράσματα-Προτάσεις.....	58
	Βιβλιογραφία.....	64
	Ελληνική	64
	Ξενόγλωσση.....	65
	Διαδίκτυο.....	67
	Παράρτημα	69
	Οδηγός συνέντευξης	69
	Απαντήσεις συνέντευξης.....	72

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

1.1 Σκοπός και κύριοι άξονες της παρούσας διπλωματικής

Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιάσει τις Αντιλήψεις των Φορέων για τη Μουσειακή Αξιοποίηση του Ιστορικού και Πολιτιστικού Αποθέματος της Ευρυτανίας εν όψει της Ίδρυσης του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας (ΚΙΠΕ). Το εν λόγω Κέντρο θα εγκατασταθεί στο κτήριο του παλαιού Δασαρχείου που έχει ανακαινιστεί για αυτό τον λόγο.

Το ΚΙΠΕ είναι ένας πολιτιστικός οργανισμός με σκοπό την προβολή και την ανάδειξη της ιστορίας, την προώθηση της εκπαίδευσης, της έρευνας και της επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία της Ευρυτανίας. Δεδομένου ότι ο νομός Ευρυτανίας δεν έχει κανένα μέχρι στιγμής μουσείο και η προσπάθεια ίδρυσης του ΚΙΠΕ είναι στην αφετηρία υλοποίησής της, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της παρούσας εργασίας αναμένεται να τονίσουν τη σημασία ανάδειξης της ιστορίας και του πολιτισμού της Ευρυτανίας στους κατοίκους της και στον επισκέπτη, να κεντρίσουν το ενδιαφέρον τους για περαιτέρω γνωριμία μέσα από το σύνολο της ιστορικής, πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής, περιβαλλοντικής και πολιτισμικής παράδοσης της περιοχής, να παρουσιάσουν την εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών και να δώσουν κατευθύνσεις στους αρμόδιους φορείς ώστε να αναδειχθεί περαιτέρω και αποτελεσματικά η περιοχή.

1.2 Αναγκαιότητα και σπουδαιότητα της παρούσας έρευνας

Το ΚΙΠΕ είναι ένας πολιτιστικός οργανισμός με σκοπό την προβολή και την ανάδειξη της ιστορίας, την προώθηση της εκπαίδευσης, της έρευνας και της επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία της Ευρυτανίας. Η δημιουργία του Κέντρου αποτελεί την πρώτη προσπάθεια μιας συνολικής παρουσίασης του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας, δεδομένου ότι ο νομός Ευρυτανίας δεν έχει κανένα μέχρι στιγμής μουσείο και η προσπάθεια ίδρυσης του ΚΙΠΕ είναι στην αφετηρία υλοποίησής της. Συνεπώς, η μελέτη του αποκτά αυτόματα μεγάλη σημασία και πρωτοτυπία ως πεδίο διερεύνησης στην παρούσα εργασία.

1.3 Επιλογή μεθόδου

Μεθοδολογικά, έχει επιλεγεί η ποιοτική έρευνα, με ημιδομημένες συνεντεύξεις σε αρμόδιους του Δήμου ώστε να εξεταστεί το πώς μπορούν οι αρμόδιοι φορείς να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής μέσα από το ΚΙΠΕ. Η έρευνα έγινε το διάστημα 10/10/2018 έως 1/11/2018, ήταν ανώνυμη και εμπιστευτική. Έγιναν 10 συνεντεύξεις στο χώρο του Δημαρχείου και της Αντιπεριφέρειας Π.Ε. Ευρυτανίας, μέσω προσωπικής επαφής, τηρώντας χειρόγραφες απαντήσεις σε ημερολόγιο. Η συνέντευξη περιέχει 13 ερωτήσεις ανοικτού τύπου και έχει μέση διάρκεια συμπλήρωσης 20 λεπτά. Ο οδηγός συνέντευξης δίνεται στο Παράρτημα.

1.4 Ερευνητικά ερωτήματα

Το βασικό ερευνητικό ερώτημα αφορά το πώς οι αρμόδιοι φορείς να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής μέσα από το ΚΙΠΕ.

Τα επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα αφορούν τα εξής:

- 1) πώς το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής;
- 2) πώς μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μέσα από την ίδρυση του ΚΙΠΕ;
- 3) δύναται το ΚΙΠΕ να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

1.5 Δομή διπλωματικής

Η παρούσα διπλωματική δομείται στα εξής κεφάλαια:

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή, όπου δίνεται ο στόχος και η σημαντικότητα της παρούσας έρευνας, η μέθοδος που ακολουθείται, τα ερευνητικά ερωτήματα και η δομή της διπλωματικής.

Κεφάλαιο 2: Θεωρητικό πλαίσιο, όπου παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες που πλαισιώνουν το θέμα και οι οποίες αφορούν την οριοθέτηση της ευρύτερης έννοιας του πολιτισμού και της διαχείρισης αυτού, του πολιτισμικού τουρισμού, της μουσειολογικής – μουσειογραφικής εικόνας ενός τόπου, καθώς και της σημασίας και της συμβολής της στην ανάδειξη του πολιτισμού του τόπου. Ακολουθεί η βιβλιογραφική ανασκόπηση, όπου παρουσιάζονται οι κύριες έρευνες σε διεθνές επίπεδο, με σκοπό να διερευνηθεί πώς οι αρμόδιοι φορείς καταφέρνουν να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα των μεγάλων ιστορικών και πολιτιστικών κέντρων τους.

Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία, όπου γίνεται λόγος για τα δεδομένα της παρούσας ανάλυσης και για το είδος της μεθόδου που χρησιμοποιείται (ποιοτική έρευνα με ημιδομημένες συνεντεύξεις).

Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα, όπου δίνονται τα αποτελέσματα από την έρευνα.

Κεφάλαιο 5: Επίλογος, όπου δίνονται τα βασικά συμπεράσματα της διπλωματικής και οι προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Κεφάλαιο 2

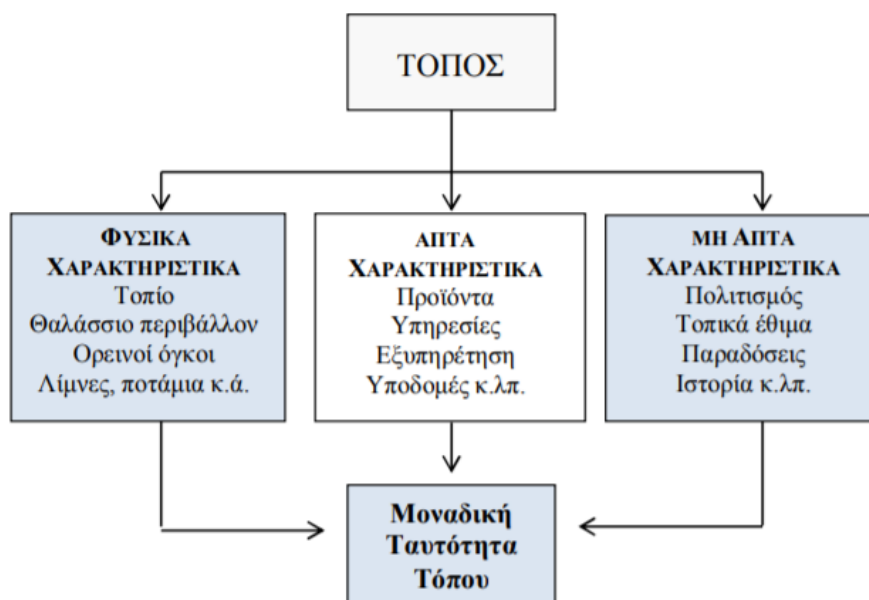
Θεωρητικό Πλαίσιο

2.1 Η έννοια του πολιτισμού και της διαχείρισης αυτού

Ο πολιτισμός ορίζεται ως «το σύνολο των υλικών και πνευματικών δημιουργημάτων του ανθρώπου σε ορισμένη χώρα ή εποχή» (Στρατηγέα κ.α., 2016:xx). Θεωρείται ως ο τέταρτος πυλώνας της βιώσιμης ανάπτυξης, έχοντας οριζόντιο ρόλο στην υποστήριξη των λοιπών τριών πυλώνων, δηλαδή της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης και της περιβαλλοντικής προστασίας. Είναι το συνεκτικό στοιχείο που συνενώνει τους προηγούμενους τρεις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης. Η αντίληψη ότι ο πολιτισμός αποτελεί έναν τομέα που λειτουργεί ενωτικά, δημιουργικά και πολλαπλασιαστικά για την ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών αποτελεί ζήτημα συνείδησης και καταγράφεται σε σημαντικά κείμενα πολιτικής, κάνοντας εμφανή το ρόλο του ως μοχλό ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών. Η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής πολυμορφίας έχει χαρακτηριστεί απόλυτα απαραίτητη για την ανθρωπότητα, όσο και η βιοποικιλότητα για τη φύση. Σύμφωνα με την Οικουμενική Διακήρυξη της UNESCO για την Πολιτιστική Πολυμορφία, που υιοθετήθηκε από τη Γενική Διάσκεψη του 2001, «η ανάδειξη και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής πολυμορφίας αποτελεί ηθική επιταγή, άρρηκτα συνδεδεμένη με τον σεβασμό για την αξιοπρέπεια του ατόμου» (Στρατηγέα κ.α., 2016:xii).

Οι πολιτιστικοί πόροι – όπου στην ευρεία έννοια του όρου πολιτιστικοί πόροι περιλαμβάνεται τόσο το φυσικό όσο και το πολιτιστικό περιβάλλον - είναι αναπόσπαστο στοιχείο της μοναδικής ταυτότητας ενός τόπου (σχήμα 1) και διακρίνονται στην υλική πολιτιστική κληρονομιά (όπου ανήκουν και τα μουσεία), στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά και στη φυσική κληρονομιά (πίνακας 1). Περιλαμβάνουν το ανθρώπινο κεφάλαιο, το σύνολο των πολιτισμικών αποθεμάτων και το φυσικό κεφάλαιο, στοιχεία των οποίων ο συνδυασμός δημιουργεί συγκριτικά πλεονεκτήματα των περιοχών που τα διαθέτουν και συνθέτουν την ταυτότητά τους, ενώ αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη και προώθηση της εικόνας του τόπου (Στρατηγέα κ.α., 2016:8).

Σχήμα 1 Οι Πολιτιστικοί Πόροι ως Στοιχείο της Μοναδικής Ταυτότητας ενός Τόπου

(Στρατηγέα κ.α., 2016:9)

Πίνακας 1 Κατηγορίες και Τύποι Πολιτιστικών Πόρων

Κατηγορία Πολιτιστικών Πόρων	Τύπος	
Υλική Πολιτιστική Κληρονομιά	<ul style="list-style-type: none"> • Ναοί – Μοναστήρια • Παρεκκλήσια • Τάφοι • Βωμοί • Προσκυνήματα • Κάστρα • Οχυρά – Φρούρια • Ιστορικά κτήρια • Ιστορικές οικίες • Τόποι γέννησης ιστορικών προσώπων • Αγροικίες • Αρχοντικά • Χωριά – Παραδοσιακοί οικισμοί • Μαρτυρικά χωριά • Πόλεις • Λαϊκές παραδόσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Μουσεία αρχαιολογικά, εθνολογικά, λαογραφικά, μοντέρνας τέχνης • Αρχαιολογικοί τόποι • Φυσικά μνημεία • Τεχνολογικά μνημεία • Αρχαιολογικοί τόποι • Ερείπια παλαιών εποχών • Αρχαίες οδοί • Αρχαία μονοπάτια • Διατηρητέα κτίρια ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος • Πέτρινα γεφύρια – μητάτα – αλώνια – ελαιοτριβεία – βρύσες – ρακοκάζανα • Ανδριάντες • Βιβλιοθήκες • Πολιτιστικές υποδομές
Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά	<ul style="list-style-type: none"> • Ιστορικές τοποθεσίες • Τόποι σημαντικών μαχών • Τόποι ιστορικής μνήμης • Τόποι μυθολογίας • Τόποι σημαντικών προσωπικοτήτων • Τοπικός πολιτισμός (χορός, ενδυμασία, γλώσσα, τοπική διάλεκτος, γαστρονομία, μουσική, πανηγύρια, έθιμα, προφορικός λόγος – παραμύθια της περιοχής, τοπικά προϊόντα, λαϊκή τέχνη, παραδοσιακά επαγγέλματα, οικοτεχνία, τρόποι καλλιέργειας και παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων, χειροτεχνήματα, κουρέζ ζώων κ.λπ.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικές γιορτές • Πανηγύρια • Λαϊκές παραδόσεις • Εκδηλώσεις • Πολιτιστικοί Σύλλογοι – Πολιτιστικοί Φορείς • Ιστορικοί δεσμοί με άλλες περιοχές • Ήθη και έθιμα • Σημαντικές προσωπικότητες
Φυσική Κληρονομιά	<ul style="list-style-type: none"> • Πανίδα – χλωρίδα • Ποτάμια • Πηγές • Δάση • Ορεινοί όγκοι • Σπήλαια • Φαράγγια • Λίμνες 	<ul style="list-style-type: none"> • Παράκτιες περιοχές ιδιαίτερου κάλλους • Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) • Ιαματικές πηγές • Απειλούμενα είδη πανίδας – χλωρίδας • Μνημεία της φύσης • Προστατευόμενες περιοχές

(Στρατηγέα κ.α., 2016:10-11)

Τα τελευταία χρόνια ο πολιτισμός έχει μια ιδιαίτερως καθοριστική σημασία στην τοπική ανάπτυξη, αντιπροσωπεύοντας ιδέες, πρακτικές, τοποθεσίες, σύμβολα, μέσα από μια διαδικασία που δημιουργεί πλούτο από τις πολιτιστικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της τέχνης, της μουσικής, του χορού, της χειροτεχνίας, των μουσείων, των εκθέσεων, του σχεδιασμού κ.α. Αυτή η νέα έννοια του πολιτισμού διαμορφώνει όλο και περισσότερο τις στρατηγικές διαχείρισης των τοπικών κοινωνιών μέσα στον παγκόσμιο ανταγωνισμό (Zukin, 2004:3). Στο πλαίσιο αυτό, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις έχουν αναδειχθεί ως ένα μέσο για τη βελτίωση της εικόνας των τοπικών κοινωνιών, προσθέτοντας ζωή στους δρόμους της περιοχής και δίνοντας στους πολίτες τη δυνατότητα να νιώσουν υπερηφάνεια στην περιοχή όπου ζουν. Αυτή η βελτίωση της κοινότητας είναι μια δημιουργική δύναμη η οποία επιδρά στις επενδύσεις και στην απασχόληση, δημιουργεί συγκριτικό πλεονέκτημα στην τοπική κοινωνία και προσδίδει στην έννοια του πολιτισμού μια υπόσταση όχι απλώς παραδοσιακή, αλλά ενισχυμένη ποιοτικά, μέσα από τα υψηλής πολιτιστικής συμβολής αξιοθέατα, όπως μουσεία, θέατρα και αίθουσες συναυλιών, εκδηλώσεις αθλητισμού κ.α. (Richards & Palmer, 2010).

Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, εθνικές κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο φαίνεται να στρέφονται όλο και περισσότερο προς την προβολή των πόλεων τους μέσω της πολιτιστικής ανάδειξης των μουσείων, των τεχνών και άλλων πολιτιστικών δραστηριοτήτων για την προώθηση και αναζωογόνηση της εικόνας των πόλεων τους (Grodach & Loukaitou-Sideris, 2007). Όπως δηλώνεται στη βιβλιογραφία, οι στρατηγικές πολιτιστικής ανάπτυξης συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των πόλεων (Richards, 2001) και συνιστούν έναν σημαντικό παράγοντα που δηλώνει τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα επιλέγουν πού να ζήσουν και να εργαστούν (Florida, 2002). Ένα σημαντικό μέρος της βιβλιογραφίας εξετάζει το ρόλο των στρατηγικών πολιτιστικής ανάπτυξης στην προβολή ενός τόπου. Οι εν λόγω στρατηγικές πολιτιστικής ανάπτυξης που φαίνεται να υιοθετούν οι πόλεις ομαδοποιούνται σε τρεις τύπους (Grodach & Loukaitou-Sideris, 2007):

- τις επιχειρηματικές στρατηγικές (Entrepreneurial Strategies)
- τις δημιουργικές στρατηγικές (Creative Class Strategies)
- τις προοδευτικές στρατηγικές (Progressive Strategies)

Κάθε τύπος στρατηγικής βασίζεται σε ένα σύνολο χαρακτηριστικών, συμπεριλαμβανομένων (πίνακας 2):

- των στόχων της στρατηγικής,
- των τύπων των πολιτιστικών έργων που επιδιώκονται,
- της γεωγραφικής εστίασης και
- του κοινού-στόχου.

Όπως δείχνει και η έρευνα των Grodach & Loukaitou-Sideris (2007) σε πόλεις των Η.Π.Α, αν και οι περισσότεροι οργανισμοί καθοδηγούνται από ένα ποικιλόμορφο σύνολο στόχων, οι επιχειρηματικοί στόχοι φαίνεται πως κατευθύνουν την ανάπτυξη και την υποστήριξη των πολιτιστικών δραστηριοτήτων στις περισσότερες πόλεις.

Πίνακας 2. Στρατηγικές πολιτιστικής ανάπτυξης

Τύπος στρατηγικής	Στόχοι	Τύποι των πολιτιστικών έργων και προγραμμάτων	Γεωγραφική εστίαση	Κοινό- στόχος
Επιχειρηματική	Οικονομική ανάπτυξη μέσω του τουρισμού Επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα	Θεαματικές εκδηλώσεις Πρωθητικές ενέργειες	Στο κέντρο της πόλης, σε «εκλεκτές» περιοχές	Τουρίστες και σύνεδροι Εύποροι κάτοικοι

Δημιουργική	Οικονομική ανάπτυξη μέσω της ποιότητας ζωής Προσέλκυση νέων κατοίκων / εργαζομένων	Τέχνες και ψυχαγωγία Συνεργασία μεταξύ των τεχνών και του ιδιωτικού τομέα	Κέντρο της πόλης και ιστορικές αστικές γειτονιές	Ενδεχόμενοι και υπάρχοντες κάτοικοι Νέοι αστικοί επαγγελματίες και εργαζόμενοι «γνωσιοκεντρικοί»
Προοδευτική	Ανάπτυξη της Κοινότητας Καλλιτεχνική παιδεία Τοπική πολιτιστική παραγωγή	Κοινοτικά κέντρα τεχνών Προγράμματα εκπαίδευσης στις τέχνες	Αστικά σημεία σε γειτονιές Υποεξυπηρετούμενες γειτονιές	Υποεξυπηρετούμενοι πληθυσμοί

(Grodach & Loukaitou-Sideris, 2007: 37)

2.2 Ο πολιτιστικός τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελεί έναν τομέα της οικονομίας με παγκοσμιοποιημένο χαρακτήρα. Πέραν της διαμονής, της διατροφής και της μετακίνησης του ατόμου σε μια τουριστική περιοχή, υφίστανται και διάφορα πολιτιστικά ενδιαφέροντα, τα οποία καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα

δυναμικής επίσκεψης του τουρίστα, όπως επίσκεψη σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία, σε θρησκευτικούς χώρους λατρείας, σε κάποιο ετήσιο φεστιβάλ ή τοπικά events, σε παραδοσιακές βιοτεχνικές επιχειρήσεις κ.α. Συνεπώς αναπόσπαστο μέρος των τουριστικών πακέτων της σύγχρονης εποχής αποτελούν πλέον τα πολιτιστικά δεδομένα (Πετράκης, 2011).

Ο πολιτιστικός τουρισμός περιλαμβάνει ένα ευρύ πεδίο αρμοδιοτήτων και μπορεί να θεωρηθεί ότι καλύπτει την πολιτιστική κληρονομιά έργων του παρελθόντος αλλά και έργων που σχετίζονται με τη σύγχρονη πολιτιστική παραγωγή. Οι Zerpel και Hall (1992) χωρίζουν τον πολιτιστικό τουρισμό σε δύο υποσύνολα: τον τουρισμό που αφορά στην πολιτιστική κληρονομιά (heritage tourism) και στον τουρισμό των τεχνών (art tourism). Ωστόσο, με πολλούς τρόπους, οι τέχνες και η πολιτιστική κληρονομιά είναι άρρηκτα συνδεδεμένες και είναι σχεδόν αδύνατο να γίνει διάκριση μεταξύ τους.

Μια πλήρης τυπολογία του πολιτιστικού τουρισμού περιλαμβάνει τα κάτωθι (Smith, 2003):

- Χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. αρχαιολογικοί χώροι, πόλεις, μνημεία, μουσεία).
- Καλλιτεχνικούς χώρους (π.χ. θέατρα, αίθουσες συναυλιών, πολιτιστικά κέντρα).
- Εικαστικές τέχνες (π.χ. γκαλερί, πάρκα, μουσεία φωτογραφίας, αρχιτεκτονικής).
- Φεστιβάλ και ειδικές εκδηλώσεις (π.χ. μουσικά φεστιβάλ, αθλητικές εκδηλώσεις, καρναβάλια).
- Θρησκευτικές τοποθεσίες (π.χ. καθεδρικούς ναούς, προσκυνήματα).
- Αγροτικές τοποθεσίες (π.χ. χωριά, αγροκτήματα, εθνικά πάρκα, ecomuseums).
- Αυτόχθονες κοινότητες και παραδόσεις (π.χ. φυλετικές, εθνοτικές ομάδες, πολιτισμούς των μειονοτήτων).
- Τέχνες και χειροτεχνίες (π.χ. υφάσματα, κεραμική, ζωγραφική, γλυπτική).

- Γλώσσα (π.χ. μάθηση ή πρακτική).
- Γαστρονομία (π.χ. γευσιγνωσία, δειγματοληψία τροφίμων, μαθήματα μαγειρικής).
- Η βιομηχανία και το εμπόριο (π.χ. επισκέψεις σε εργοστάσια, ορυχεία, ζυθοποιίες και αποστακτήρια).
- Η σύγχρονη λαϊκή κουλτούρα (π.χ. ποπ μουσική, τα ψώνια, η μόδα, τα μέσα ενημέρωσης, η τεχνολογία).
- Δραστηριότητες ειδικού ενδιαφέροντος (π.χ. ζωγραφική, φωτογραφία, ύφανση).

Η συμβολή του πολιτιστικού τουρισμού στην τουριστική ανάπτυξη είναι εμφανής καθώς προσδίδει αξία στην περιηγητική εμπειρία, δίνει μεγαλύτερη ικανοποίηση στις διευρυμένες απαιτήσεις της τουριστικής αγοράς, προσφέρει λύση στο πρόβλημα της εποχικότητας που αντιμετωπίζει ο τουρισμός, αναδεικνύει πολιτιστικούς θησαυρούς, προωθεί την τοπική υπερηφάνεια και συμβάλλει στην τήρηση των παραδόσεων μιας περιοχής (Χριστογιάννης, 2006).

2.3 Η μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα ενός τόπου

Σύμφωνα με το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (International Council of Museums, ICOM) και με βάση το Καταστατικό που εγκρίθηκε από την 22η Γενική Συνέλευση στη Βιέννη στην Αυστρία, στις 24 Αυγούστου 2007, το μουσείο είναι «ένα μη κερδοσκοπικό ίδρυμα που βρίσκεται στην υπηρεσία της κοινωνίας και της ανάπτυξής της, είναι ανοιχτό για το κοινό και ο ρόλος του είναι να αποκτά, να συντηρεί, να ερευνά, να επικοινωνεί και να παρουσιάζει την υλική και άυλη κληρονομιά της ανθρωπότητας και του περιβάλλοντος για τους σκοπούς της εκπαίδευσης, της έρευνας και της ψυχαγωγίας του επισκέπτη». Η Μουσειολογία είναι «μια εφαρμοσμένη επιστήμη, η επιστήμη του μουσείου. Μελετά την ιστορία και τον ρόλο του στην κοινωνία, τους ειδικούς τρόπους έρευνας και φυσικής συντήρησης των εκθεμάτων, της παρουσίασης και του ξαναζωντανέματός τους, της μετάδοσης των γνώσεων γι' αυτά, της οργάνωσης και της λειτουργίας του μουσείου, της μουσειακής αρχιτεκτονικής του, καθώς και

της τυπολογίας, της δεοντολογίας και των θέσεων που χαρακτηρίζουν το μουσείο. Το σύνολο των τεχνικών και των πρακτικών που εφαρμόζονται στο μουσείο για τους παραπάνω σκοπούς ονομάζεται Μουσειογραφία» (Ορφανίδη, 2003:7). Στον απόηχο της γενικής Διάσκεψης του ICOM το 2016 στο Μιλάνο, μια νέα μόνιμη Επιτροπή ανέλαβε να μελετήσει και να τροποποιήσει τον ορισμό του μουσείου και η οποία θα προτείνει έναν αναθεωρημένο ορισμό για το μουσείο στα όργανα διακυβέρνησης του ICOM το 2019 στη γενική διάσκεψη στο Κιότο. Οι προτεινόμενες τροπολογίες θα εστιάσουν στις πτυχές, οι οποίες – από μουσειολογική και επιστημολογική άποψη – είναι ιδιαίτερα δύσκολες και γεμάτες προκλήσεις στην τρέχουσα οριοθέτηση.

Ο κόσμος του μουσείου έχει αλλάξει ριζικά από το 1970. Πλέον, η προσοχή των ειδικών του κλάδου έχει εστιάσει στις ανάγκες που χαρακτηρίζουν τους επισκέπτες, με το μουσείο να εμφανίζει ένα προοδευτικό άνοιγμα στο κοινό και να παρέχει μεγαλύτερη προσβασιμότητα στις συλλογές του, μέσα σε ένα εμφανές κλίμα αυξανόμενης αναστοχαστικότητας (Ross, 2004). Τα μουσεία έχουν αποκτήσει μια νέα δυναμική στο σημερινό ψηφιακό περιβάλλον, μέσα από πιο οριζόντια συστήματα και γλώσσες επικοινωνίας, συνδέοντας την πολλαπλότητα των ιδεών και τη γνώση από τα διάφορα πολιτιστικά περιβάλλοντα (Sturabotti and Surace, 2016). Σήμερα, η έρευνα για τα μουσεία τονίζει τον ευρύτερο ρόλο του στο πλαίσιο των κοινωνικών λειτουργιών του μουσείου και αναδεικνύει πως οι ταυτότητες των μουσείων έχουν περάσει σε μια φάση μετασχηματισμού ως προς το πώς γίνεται αντιληπτή η μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα ενός τόπου (Sandell, 2002; 2003). Η μουσειολογία – μουσειογραφία δεν αφορά λοιπόν απλά τις θεωρητικές προσεγγίσεις του κλάδου, αλλά και τις ευρύτερες αλλαγές που αυτός δέχθηκε, όπως ο μεταβαλλόμενος χαρακτήρας των μουσειακών συλλογών που είναι εμφανής μέσα στο κλίμα της θεσμικής αναστοχαστικότητας που προέκυψε από το 1970, τη γενικότερη μεταμόρφωση που παρατηρείται στα μουσεία μέσα στην κοινωνία (Merriman 1989; Duncan and Wallach, 1980; Pearson, 1982; Hooper-Greenhill, 1988; Bennett, 1988), καθώς και τις έντονες αλλαγές στα τέλη του εικοστού αιώνα, με τα μουσεία να πληθαίνουν και να γίνονται ευρέως πιο δημοφιλή από ποτέ.

2.4 Η σημασία και η συμβολή των μουσείων στην ανάδειξη του πολιτισμού ενός τόπου

Ένα από τα θέματα που ευρέως τονίζει η διεθνής βιβλιογραφία είναι η σημασία των Μουσείων στην ανάδειξη των πόλεων και των περιφερειών, υποστηρίζοντας πως η σπουδαία κοινωνική σημασία του τομέα του Μουσείου αναδεικνύει την αξία τους και τη συμβολή τους στον πολιτισμό ενός τόπου (Falk & Dierking, 2000; Holden & Jones, 2006; Keene, 2008; McAlpine, 2001; Nightingale, Holt & Heal, 2010; Scott, 2006; Snowball, 2008). Τα Μουσεία είναι ένας δημόσιος πόρος, που οφείλουν την ύπαρξή τους τόσο στην ιδιωτική πρωτοβουλία όσο και στη δημόσια. Τα τελευταία χρόνια, τα Μουσεία έχουν αναπτύξει στενότερους δεσμούς με την κοινότητα, στο πλαίσιο της πολιτιστικής κληρονομιάς, αναζητώντας νέες συμμαχίες με τον εκάστοτε τόπο, προκειμένου να βρεθεί μια νέα ισορροπία μεταξύ της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, της κυβέρνησης και του τομέα των Μουσείων.

Σύμφωνα με μελέτη του Netherlands Museums Association (2011) για το ρόλο των μουσείων στην ανάδειξη του πολιτισμού ενός τόπου, διαφαίνεται πως τα Μουσεία έχουν μεγάλη κοινωνική σημασία, καθώς διακατέχονται από σημαντικό πολιτιστικό ρόλο (διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς και έκθεση σε ένα ευρύ κοινό). Η πολιτιστική τους συμβολή διαφαίνεται μέσα από τις βασικές κοινωνικές αξίες που χαρακτηρίζουν τα Μουσεία και οι οποίες είναι:

- αξία συλλογής (Collection value).
- αξία σύνδεσης (Connecting value).
- εκπαιδευτική αξία (Educational value).
- αξία εμπειρίας (Experience value).
- οικονομική αξία (Economic value).

Αξία συλλογής: Ο πολιτισμός ενός τόπου μπορεί να επωφεληθεί από αυτές τις κοινωνικές αξίες, καθώς η διαχείριση και παρουσίαση των αντικειμένων των συλλογών και της ιστορίας πίσω από αυτά είναι μια ευθύνη με μεγάλη κοινωνική σημασία. Τα στοιχεία που περιέχονται

στα μουσεία είναι σημαντικά για όλους, ανεξάρτητα από το αν έχουν τοπικό, περιφερειακό ή διεθνή χαρακτήρα. Ενσαρκώνουν την ιστορία και ταυτότητα ενός τόπου, μια βασική αξία που δημιουργεί άλλες κοινωνικές αξίες.

Αξία σύνδεσης: Τα Μουσεία είναι ιδανικές πλατφόρμες για επικοινωνία και συζήτηση, ιδίως μέσα από τις συμπράξεις που διενεργούν με τον ιδιωτικό τομέα, με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, με το δημόσιο, με επαγγελματίες και ερασιτέχνες καλλιτέχνες κ.α. Ουσιαστικά, χρησιμεύουν ως μεσολαβητές μεταξύ διαφόρων ομάδων στην κοινωνία, διευκολύνοντας έτσι τη συζήτηση μεταξύ αυτών.

Εκπαιδευτική αξία: Η επίσκεψη σε ένα Μουσείο είναι το ιδανικό περιβάλλον για μάθηση, όπου οι νεότεροι άνθρωποι μπορούν να μάθουν για τον πολιτισμό και οι μεγαλύτεροι να λάβουν μέρος στη διαδικασία της δια βίου μάθησης. Τα Μουσεία μπορούν να χρησιμεύσουν ως σχολεία με την κυριολεκτική έννοια, καθώς δίνουν τη δυνατότητα στους νέους να ολοκληρώσουν την πρακτική τους άσκηση και στους ακαδημαϊκούς να διενεργήσουν διεξαγωγή έρευνας. Η επίσκεψη σε ένα Μουσείο σημαίνει αναμφισβήτητη μάθηση, είτε αυτή γίνεται συνειδητά είτε ασυνείδητα, είτε ηθελημένα είτε αθέλητα.

Αξία εμπειρίας: Τα Μουσεία μας κάνουν να πιστεύουμε, και συχνά μας παρακινούν, να αναλάβουμε δράση και μας εμπνέουν. Ως χώροι παρέχουν την ηρεμία και την ελευθερία ώστε να μπορούν τα άτομα να σκέφτονται κριτικά, ενώ επίσης αποτελούν ένα ιδανικό περιβάλλον για προσωπική ανάπτυξη και ολοκλήρωση. Πρόσθετα, είναι ευχάριστα μέρη για να επισκεφτεί κανείς με σκοπό να χαλαρώσει, να απολαύσει τα αντικείμενα των συλλογών και να μάθει από τις ιστορίες που κρύβονται πίσω από αυτά. Τα Μουσεία παρέχουν ελευθερία κινήσεων και πλούσια εμπειρία στον επισκέπτη.

Οικονομική αξία: Τα Μουσεία αποκτούν και οικονομική σημασία για έναν τόπο, καθώς ο αριθμός των τουριστών που προσελκύουν συμβάλλει στην ανάδειξη του τόπου, ενώ ακόμη οι θέσεις εργασίας που δημιουργούν άμεσα ή έμμεσα καθώς και το κεφάλαιο που

αντιπροσωπεύεται από τους χιλιάδες εθελοντές προσδίδουν ενίσχυση σε μια πόλη ή μια περιοχή.

Αναμφισβήτητα, ο εντοπισμός και η προώθηση της κοινωνικής αξίας των Μουσείων είναι μια καταλυτική συνιστώσα για την ανάδειξη ενός τόπου, δείχνοντας πόσο σημαντικό είναι οι φορείς τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα να ενώνουν τις δυνάμεις τους και να επενδύουν στην κοινωνική αξία των μουσείων, προκειμένου να αξιοποιήσουν αυτήν τη δυναμική με τρόπο σύγχρονο και καινοτόμο που θα επιφέρει αποτελέσματα ζωτικής σημασίας για τον πολιτισμό ενός τόπου. Η πολιτιστική κληρονομιά των Μουσείων είναι μέρος της κοινότητας και η επίσκεψη σε ένα Μουσείο δημιουργεί τεράστιες δυνατότητες, από τις οποίες οι κοινότητες μπορούν να επωφεληθούν (Netherlands Museums Association, 2011).

2.5 Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Στην παρούσα ανασκόπηση παρουσιάζονται σχετικές έρευνες σε διεθνές επίπεδο, με σκοπό να διερευνηθεί πώς οι αρμόδιοι φορείς καταφέρνουν να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα των μεγάλων ιστορικών και πολιτιστικών κέντρων τους. Τα ευρήματα είναι ενδιαφέροντα και εγείρουν το κίνητρο για περαιτέρω έρευνα, προσφέροντας συνάμα κατευθύνσεις για βελτίωση πρακτικών.

Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί η μελέτη των McCall & Gray (2014), οι οποίοι διερεύνησαν το ρόλο των Μουσείων και τις προσδοκίες που προκύπτουν αναφορικά με την πολιτιστική πρόκληση που δημιουργεί ένα Μουσείο, κάνοντας αναφορά στα Μουσεία της Μεγάλης Βρετανίας. Σύμφωνα με τη μελέτη τους, υπάρχει μια στροφή από την «παλιά» μουσειολογική – μουσειογραφική έννοια προς μια «νέα» όπου το Μουσείο έχει λάβει σύγχρονες λειτουργίες και ρόλους με σκοπό την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου. Μέσα από τα ευρήματά τους, όπως αυτά προκύπτουν από την έρευνά τους σε 23 δημοσίως

χρηματοδοτούμενα Μουσεία σε όλη την Αγγλία, τη Σκωτία και την Ουαλία, αναδεικνύεται πως η «νέα» μουσειολογική εικόνα του τόπου συνδέεται με τις κοινωνικές αξίες που χαρακτηρίζουν το Μουσείο, καθώς και με τους ίδιους τους εργαζόμενους και το πώς σχετίζονται με τις δράσεις του Μουσείου.

Αντίστοιχη έρευνα του Mizushima (2015) αναδεικνύει την κοινωνική σημασία και την οικουμενική αξία του Μουσείου διεθνώς, τονίζοντας το ρόλο του στην πολιτισμική εικόνα ενός τόπου. Ωστόσο, όπως αναφέρει ο ερευνητής, δεδομένου ότι το πολιτιστικό υπόβαθρο και το νομικό πλαίσιο των Μουσείων είναι διαφορετικά ανά τον κόσμο, η επίδραση του ρόλου του Μουσείου στη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα ενός τόπου ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Η διερεύνησή του στον τομέα των μουσείων στην Ιαπωνία και την Ανατολική Ασία ανέδειξε ότι τα Μουσεία έρχονται αντιμέτωπα με ραγδαίες αλλαγές στην κοινωνία, θέτοντας αναγκαία την εκπαίδευση και την ανταλλαγή ιδεών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στο Μουσείο, προκειμένου αυτό να αποτελεί σημείο εκκίνησης για μια νέα εποχή όπου ο ρόλος του στην πολιτισμική ταυτότητα του τόπου θα είναι καθοριστικός.

Σε μελέτη του Μεταξά (2010), αναφέρεται η σημασία κατάστρωσης του κατάλληλου πλάνου μάρκετινγκ για την ανάδειξη του τόπου, το οποίο σε ό,τι αφορά τη διαχείριση της πολιτιστικής εικόνας πρέπει να περιλαμβάνει πρωταρχικά την έννοια της αποτελεσματικής επικοινωνίας. Ανάμεσα στα επιτυχημένα παραδείγματα διαχείρισης πολιτιστικής εικόνας που αναφέρει ο ερευνητής από τη διεθνή πραγματικότητα είναι η περίπτωση της ανάπτυξης του «μουσείου – πάρκου», όπως αναφέρουν οι Jansen-Verbeke & van Rekom (1996), σχετικά με τον αστικό τουρισμό μουσείων στο Rotterdam και την υιοθέτηση καινοτομίας στα πλάνα μάρκετινγκ αυτών, κάνοντας εμφανές πως η διαχείριση του πολιτιστικού αποθέματος στην πόλη μέσω των μουσείων της έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάδειξή της ως «Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα για το 2000». Αξιόλογο παράδειγμα αποτελεί και το πρόγραμμα CultMark (2005, 2006) το οποίο ενσωματώνει τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του πολιτιστικού αποθέματος πέντε ευρωπαϊκών περιοχών¹, κάνοντας λόγο για τη σημασία του

¹ Νέα Ιωνία Μαγνησίας Ελλάδα, Ην. Βασίλειο, Κανιου Φινλανδία, Rostok-TLM Γερμανία και Πάφος Κύπρος

ανθρώπινου παράγοντα στην προσπάθεια δημιουργίας οράματος και ανταγωνιστικής πολιτιστικής εικόνας ενός τόπου. Άλλο επιτυχημένο παράδειγμα διαχείρισης πολιτιστικής εικόνας αναδεικνύεται το Μουσείο Guggenheim στο Bilbao (McNeil, 2000), συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας (Plaza, 2000). Αντίστοιχα πορίσματα προκύπτουν από μελέτες μουσείων σε Παρίσι, Λονδίνο, Πράγα, Λισσαβόνα, Βαρκελώνη κ.α. όπου η ανταγωνιστικότητα των πόλεων ενισχύθηκε από τη συμβολή του Μουσείου στην πολιτιστική εικόνα του τόπου και καθοριστικό ρόλο έπαιξαν οι συνεργασίες και η επικοινωνία ανάμεσα στους αρμόδιους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς. Η παραπάνω διαπίστωση απορρέει και από τη μελέτη των Deffner & Metaxas (2003), οι οποίοι διερεύνησαν την περίπτωση 37 μεγάλων δημόσιων Μουσείων στην Ελλάδα και κατέληξαν στο συμπέρασμα πως η βιώσιμη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τη συνέργεια του δημοσίου τομέα, του ιδιωτικού και των ειδικών του μουσείου, έχοντας ως άξονα τον κατάλληλο στρατηγικό σχεδιασμό.

Ενδιαφέρουσα περίπτωση αποτελεί και το Μουσείο του Καπνού στην Καβάλα, Ελλάδα, το οποίο, σύμφωνα με την έρευνα του Metaxas (2013,) δύναται να ενισχύσει την εικόνα του τόπου ως μοναδικό πολιτιστικό και τουριστικό αγαθό και να συμβάλει στην ανάπτυξή της στο πλαίσιο ενός στρατηγικού σχεδίου marketing θέτοντας το Μουσείο ως το επίκεντρο της πόλης. Το εν λόγω στρατηγικό σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει πρωτοβουλίες από τις επιχειρήσεις, τους πολίτες της πόλης και τους επισκέπτες του, καθώς και από το κράτος ώστε η προβολή του Μουσείου να λειτουργήσει αποτελεσματικά για τη γενική ανάπτυξη της πόλης της Καβάλας.

Ολοκληρώνοντας, αξίζει να αναφερθεί και το ερευνητικό έργο των Στρατηγέα κ.α. (2016), με τίτλο «Στρατηγικός Σχεδιασμός (Master Plan) Πολιτιστικής Πολιτικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης Δήμων Κισσάμου και Πλατανιά», το οποίο ανέδειξε το σημαντικό ρόλο των Μουσείων στην ανάδειξη των εξεταζόμενων δήμων, με εστίαση στο Μουσείο Μουσικών Κρήτης, ένα νέο θεματικό Μουσείο το οποίο θα αποτελεί έναν σύγχρονο πολιτισμικό χώρο με καταλυτική επίδραση στην εικόνα του τόπου. Το Μουσείο θα συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση της πολιτισμικής εικόνας της περιοχής, συνδυάζοντας τα στοιχεία της ηλεκτρονικής εποχής του διαδικτύου, της τηλεόρασης και της πληροφορικής, αφουγκραζόμενο τις νέες πολιτισμικές

τάσεις και αποτελώντας σταθερή αξία στον ιστορικό και εθνογραφικό χαρακτήρα του τόπου. Ένα από τα πιο πρωτοποριακά χαρακτηριστικά του Μουσείου Μουσικών Κρήτης θα είναι ο προσωποκεντρικός χαρακτήρας του, καθώς το Μουσείο θα αποτελείται από πορτρέτα λαϊκών μουσικών της Κρήτης. Τα εκθέματά του περιστρέφονται γύρω από τη ζωή και το έργο κρητικών μουσικών και συνδέει τον επιστημονικό μουσειακό χώρο με τις τοπικές κοινωνίες και τις μουσικές πρακτικές τους. Στο επίκεντρο της προσέγγισής του θα βρίσκονται τα πολιτισμικά δίκτυα, οι προφορικές ιστορίες και οι αφηγήσεις ζωής με έμφαση στη σχέση μεταξύ μουσικής και κοινωνίας, στη θέση του μουσικού ως μέλος της οικογένειάς του, ως μέλος της τοπικής κοινωνίας και ως μέλος της μουσικής οικογένειας, θίγοντας γενικότερα ζητήματα που συνδέουν την τέχνη με τον πολιτισμό. Το Μουσείο θα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και από τεχνολογική άποψη καθώς προβάλλει και εικονικές παραστάσεις σε μία προσπάθεια πολυμεσικής ανασύστασης συγκεκριμένων οπτικοακουστικών τοπίων. Επιπλέον, μετά από συνεννοήσεις με άλλους τοπικούς φορείς και παράγοντες (συλλόγους, σωματεία, συλλέκτες και ερευνητές, μέσα μαζικής ενημέρωσης και επιστήμονες) αναμένεται να εμπλουτισθεί με νέα αντικείμενα, συνεντεύξεις, ηχητικές και οπτικοακουστικές καταγραφές ώστε να συμπεριλάβει και την υπόλοιπη μουσική, τραγουδιστική και χορευτική παράδοση του νησιού, παλαιότερη και σύγχρονη. Η συμβολή έμπειρων επιστημόνων από τους τομείς της εθνομουσικολογίας αλλά και ευρύτερα των κοινωνικών επιστημών καθώς και της μουσειολογίας κρίνεται καταλυτική καθώς θα συμβάλει στην πρωτοτυπία της δράσης του Μουσείου και στην καινοτομικότητά του.

Κεφάλαιο 3

Μεθοδολογία

3.1 Σκοπός της Έρευνας

Η παρούσα έρευνα οριοθετείται γύρω από το ζήτημα ανάδειξης της μουσειολογικής – μουσειογραφικής εικόνας του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας, μέσα από τη δημιουργία του ΚΙΠΕ.

Σκοπός είναι να διερευνηθούν οι απόψεις των Φορέων για τη Μουσειακή Αξιοποίηση του Ιστορικού και Πολιτιστικού Αποθέματος της Ευρυτανίας εν όψει της ίδρυσης του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας (ΚΙΠΕ). Ο σκοπός αυτός θα πραγματοποιηθεί μέσα από την απάντηση των κάτωθι ερευνητικών ερωτημάτων:

- 1) Πώς το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής;
- 2) Πώς μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μέσα από την ίδρυση του ΚΙΠΕ;
- 3) Δύναται το ΚΙΠΕ να συμβάλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

3.2 Ερευνητική Μέθοδος

Η ερευνητική μέθοδος διακρίνεται στην ποσοτική (quantitative) και στην ποιοτική (qualitative). Η ποσοτική έρευνα εξετάζει τη συχνότητα εμφάνισης ενός φαινομένου και βασικά της στοιχεία αποτελούν ο υπολογισμός και η ανάλυση. Στην ποιοτική έρευνα εξετάζονται τα χαρακτηριστικά ενός φαινομένου, τα κίνητρα, οι συμπεριφορές και οι αντιλήψεις και βασικά της στοιχεία είναι η αφομοίωση και η επισκόπηση με τη χρήση τεχνικών που διευκολύνουν την ανάλυση σε βάθος (Κυριαζόπουλος, Σαμαντά, 2011). Η διάκριση της ερευνητικής μεθόδου σε ποσοτική και ποιοτική επιτρέπει τη χρήση διαφορετικών εργαλείων, κατάλληλων να ικανοποιήσουν τους ερευνητικούς σκοπούς, ενώ πολλές φορές πραγματοποιείται συνδυασμός των δύο μεθόδων προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν τυχόν σφάλματα και ελλείψεις που μπορεί να προκύπτουν από την αποκλειστική χρήση της μίας ή της άλλης μεθόδου. Αν και υπάρχουν σαφείς διαφορές μεταξύ των μεθόδων, κάποιοι ερευνητές θεωρούν ότι και οι δύο τεχνικές έχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα και οι ερευνητές θα πρέπει να εστιάζουν στα «δυνατά» σημεία της κάθε μεθόδου για να κατανοήσουν καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα.

Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική προσέγγιση. Ο Greswell (2005) θεωρεί την ποιοτική έρευνα καταλληλότερη για την προσέγγιση ενός ερευνητικού προβλήματος στο οποίο πρέπει να εντοπιστούν κοινωνικές τάσεις που πηγάζουν από αυτό. Η επιλογή της ποιοτικής μεθοδολογίας έγινε με βάση την ευελιξία/ ευκολία επιλογής από μεριάς της ερευνήτριας ως προς την πρόσβασή της σε φορείς του Δήμου Καρπενησίου. Συνεπώς, η ποιοτική προσέγγιση εμπεριέχει και στοιχεία μελέτης περίπτωσης. Η μελέτη περίπτωσης αφορά σε άτομα, οργανισμούς, προγράμματα ή διαδικασίες τα οποία από κοινού απαρτίζουν ένα αντικείμενο έρευνας ή μια μονάδα ανάλυσης. Ως μέθοδος, επιτρέπει την εξερεύνηση και την κατανόηση σύνθετων ζητημάτων και μπορεί να θεωρηθεί ως μια ισχυρή ερευνητική μέθοδος ιδιαίτερα όταν απαιτείται μια ολιστική, σε βάθος έρευνα, ενώ συνάμα αναγνωρίζεται ως ένα σημαντικό ερευνητικό εργαλείο σε πολλές κοινωνικές επιστήμες. Ο λόγος είναι διότι διεισδύει σε πραγματικές περιπτώσεις συνδυάζοντας διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Schnell et al., 2014) .

3.3 Η συνέντευξη

Η συνέντευξη αποτελεί μια επιστημονικά συστηματοποιημένη και λεπτομερή διαδικασία η οποία περιλαμβάνει τη διατύπωση θεμάτων υπό μορφή ερωτήσεων, την προσαρμογή των θεμάτων στο πνευματικό επίπεδο των ερωτωμένων και την ενημέρωση όσων θα κληθούν να απαντήσουν. Αποτελεί βασικό εργαλείο της ποιοτικής έρευνας και βασίζεται στην επικοινωνία που αναπτύσσει ο ερευνητής με τον συνεντευξιαζόμενο προκειμένου να αντλήσει πληροφορίες και γνώσεις, στοιχεία για τις αξίες και τις προτιμήσεις του ερωτώμενου αλλά και απόψεις σχετικά με τα ζητήματα που έχουν τεθεί. Πρόκειται για μια μέθοδο η οποία αναζητά να περιγράψει και να ερμηνεύσει σε βάθος ορισμένα φαινόμενα.

Ανάλογα με τη μέθοδο διεξαγωγής τους οι συνεντεύξεις διακρίνονται σε δομημένες και ημι-δομημένες, άμεσες και έμμεσες, κλινικές και σε βάθος. Οι δομημένες συνεντεύξεις αφορούν σε συγκεκριμένες ερωτήσεις, τις οποίες καλείται να απαντήσει ο συνεντευξιαζόμενος ενώ οι ημι-δομημένες έχουν πιο ελεύθερο χαρακτήρα και καθοδηγούν μια μορφή συζήτησης η οποία κινείται σε ένα θεματικό πλαίσιο συγκεκριμένων σημείων. Οι άμεσες και έμμεσες συνεντεύξεις σχετίζονται με το σκοπό και τον τρόπο που αντιλαμβάνεται ο ερευνητής και ερωτώμενος το θέμα που τίθεται. Η άμεση συνέντευξη, είναι ουσιαστικά η συνέντευξη σε βάθος όπου τίθεται ένα σύνολο γενικευμένων ερωτήσεων με ακαθόριστη και αυθόρμητη σειρά η οποία ακολουθεί τη φυσική ροή της κουβέντας και τη φυσική περιέργεια του ερευνητή όπως αυτή γεννάται από τα ερεθίσματα που λαμβάνει από τον ερωτώμενο. Η παρουσία του ερευνητή είναι βοηθητική και διακριτικά καθοδηγητική. Στην άμεση συνέντευξη γίνεται ακριβής καταγραφή των απαντήσεων και η σχέση ερώτησης /απάντησης είναι άμεση ενώ στην έμμεση οι πληροφορίες επιδέχονται διάφορων ερμηνειών καθώς λαμβάνονται έμμεσες απαντήσεις. Στην επαναλαμβανόμενη συνέντευξη (panel) ο ερευνητής εξετάζει τη συμπεριφορά συγκεκριμένης ομάδας ατόμων με αφορμή την εξέλιξη ενός κοινωνικού γεγονότος. Η κλινική συνέντευξη χρησιμοποιείται στην ψυχανάλυση και διεξάγεται σε ατομικό επίπεδο και η συνέντευξη σε βάθος αφορά τη λήψη συνέντευξης από ένα επίσης άτομο με τη διαφορά ότι συνήθως δεν έχει θεραπευτικό σκοπό και το αντικείμενό της είναι συγκεκριμένο. Οι συνεντεύξεις σε βάθος θεωρείται ότι επιφέρουν πιο αξιόπιστα αποτελέσματα σε σύγκριση με άλλες ποιοτικές τεχνικές καθώς τα στοιχεία είναι

περισσότερα, πιο λεπτομερή και συνήθως το δείγμα, καθώς θεωρείται συγκεκριμένων προδιαγραφών, είναι πιο αντιπροσωπευτικό.

Οι προσωπικές συνεντεύξεις παρουσιάζουν το πλεονέκτημα ότι οι ερωτώμενοι ενημερώνονται άμεσα από τον ίδιο τον ερευνητή για το θέμα και απαντούν σε συγκεκριμένο χρόνο, παρουσία του ερευνητή. Επίσης, με τον τρόπο αυτό γίνεται πιο εύκολα η επαφή με το δείγμα (λόγω της αμεσότητας) και πραγματοποιείται η διαδικασία σε πραγματικό χώρο και χρόνο. Στα μειονεκτήματα αυτής της μεθόδου συγκαταλέγεται η αμηχανία που μπορεί να προκαλέσει στον ερωτώμενο η παρουσία του ερευνητή και το γεγονός ότι παρόλο που η συνέντευξη διέπεται από ανωνυμία, η φυσική επαφή μπορεί να αγχώνει τον ερωτώμενο (Κυριαζόπουλος, Σαμαντά, 2011).

Ως ερευνητικό εργαλείο στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε η προσωπική συνέντευξη, της οποίας ο οδηγός δίνεται στο Παράρτημα. Συνολικά απάντησαν 10 άτομα στις ερωτήσεις των συνεντεύξεων. Η επιλογή τους έγινε με τη μέθοδο της σκόπιμης δειγματοληψίας η οποία κρίνεται ως η καταλληλότερη, διότι δίνει τη δυνατότητα να ικανοποιηθούν οι εξειδικευμένες ανάγκες της μελέτης (Robson, 2010; Greswell, 2005). Οι ερωτώμενοι επιλέχθηκαν από φορείς του Δήμου Καρπενησίου.

Η διαδικασία της ανάλυσης ποιοτικών στοιχείων είναι διαλογική και περιλαμβάνει τη συλλογή δεδομένων από διαφορετικές κατηγορίες και την ομαδοποίησή τους ανάλογα με το θέμα που εξετάζουν και τα ερευνητικά ερωτήματα που απαντούν. Απαιτούν λεπτομερή καταγραφή, ταξινόμηση και ανάλυση. Στην παρούσα εργασία η συλλογή των δεδομένων ήταν χειρόγραφη και έγινε το διάστημα 10/10/2018 έως 1/11/2018, από την επαφή πρόσωπο με πρόσωπο στους χώρους εργασίας των συνεντευξιαζόμενων. Η διάρκεια της συνέντευξης ήταν κατά μέσο όρο 20 λεπτά.

Αναφορικά με τη δομή της συνέντευξης, οι ερωτήσεις της συνέντευξης είναι ανοιχτού τύπου, δεκατρείς στο σύνολο και περιλαμβάνουν ερωτήσεις γνώμης προκειμένου να διερευνηθεί η

στάση και η άποψη των ερωτώμενων πάνω στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και κάποια στοιχεία δημογραφικά. Οι 4 πρώτες ερωτήσεις αφορούν αρχικά το ρόλο του μουσείου στη σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης, τις προκλήσεις για το μέλλον, την εξέλιξη του τομέα τα επόμενα 10 χρόνια, καθώς και το πώς μπορούν οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου να διαχειριστούν τις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος. Στη συνέχεια, ρωτάται το πώς αντιλαμβάνονται οι επισκέπτες τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων σήμερα και ποιες είναι οι κυριότερες απαιτήσεις των επισκεπτών από ένα μουσείο στο πλαίσιο του μεταβαλλόμενου ρόλου τους. Ακόμη, διερευνάται ποιες είναι οι ανάγκες των επισκεπτών στα μουσεία των τοπικών κοινοτήτων και σε τι βαθμό αυτές μπορούν να ικανοποιηθούν.

Περνώντας στο μέρος των ερωτήσεων που αφορούν το ΚΙΠΕ (ερωτήσεις 5 έως 13), εξετάζεται αν οι άνθρωποι της κοινότητας εντάσσονται θετικά ως προς την ιδέα του ΚΙΠΕ και αν αισθάνονται ότι το ΚΙΠΕ θα έχει στενή σχέση με την Κοινότητα. Συνάμα, εξετάζεται σε τι βαθμό το ΚΙΠΕ έχει σκοπό να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής και ποιες ευκαιρίες αναδεικνύονται από αυτό. Πρόσθετα, διερευνάται μέσα από ποια συγκριτικά πλεονεκτήματα της ευρύτερης περιοχής μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη, διαμέσου της ίδρυσης του ΚΙΠΕ, ποιες είναι οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ και πώς θα δημιουργήσουν οφέλη για τον τόπο, ενώ ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον και στη χρήση νέων ψηφιακών τεχνολογιών που θα το βοηθήσουν στην προσπάθεια αυτή. Τέλος, γίνεται λόγος για τα οφέλη που μπορούν να προκύψουν άμεσα για την κοινωνία, μέσα από τη συνεργασία του ΚΙΠΕ, της τοπικής κοινότητας, του κράτους, των αρμόδιων φορέων και των επισκεπτών, τονίζεται ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού του ΚΙΠΕ στην προσπάθεια αυτή και δίνονται προτάσεις ώστε η επικοινωνία των δράσεων του ΚΙΠΕ με τους επισκέπτες να εντείνει την προσέλκυση και επισκεψιμότητα, καταλήγοντας εν τέλει στην ενοποίηση της γνώσης προς την απόκτηση μια ολιστικής εικόνας της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής.

Τα δημογραφικά στοιχεία που τίθενται στο τέλος της συνέντευξης αφορούν την ηλικία, το φύλο, το εκπαιδευτικό επίπεδο, την οικογενειακή κατάσταση, τα έτη εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα και την εργασιακή θέση.

Για την απεικόνιση των πινάκων και διαγραμμάτων στο κεφάλαιο των αποτελεσμάτων της συνέντευξης χρησιμοποιήθηκε το excel, ώστε να δοθεί μια πλήρης διαγραμματική εικόνα αναφορικά με τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων. Οι πίνακες και τα γραφήματα των δημογραφικών στοιχείων βοηθούν ώστε να γίνει σχηματικά αντιληπτό το προφίλ του δείγματος.

3.4 Ηθική Δεοντολογία

Για λόγους δεοντολογίας αποφεύχθηκαν ερωτήσεις προκατάληψης οι οποίες θα μπορούσαν να θίξουν τον ερωτώμενο καθώς και καθοδηγητικές ερωτήσεις προκειμένου να διαφυλαχθεί η αξιοπιστία των απαντήσεων. Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις ενημερώθηκαν σχετικά με τους στόχους της έρευνας, τη δυνατότητα άρνησης συμμετοχής ή αποχώρησης άνευ εξήγησης και η ενημέρωσή τους διεξήχθη με τρόπο απλό και κατανοητό. Όλες οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν από τους συμμετέχοντες παρέμειναν εμπιστευτικές και ανώνυμες.

Κεφάλαιο 4

Αποτελέσματα

4.1 Αντιστοίχιση ερωτήσεων συνέντευξης με ερευνητικά ερωτήματα

Η συνέντευξη αποτελείται από 13 ερωτήσεις ανοικτού τύπου, οι οποίες έχουν σκοπό να απαντήσουν στο βασικό ερευνητικό ερώτημα και στα επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα όπως αυτά διατυπώθηκαν στην εισαγωγή της εργασίας. Πιο αναλυτικά, οι 4 πρώτες ερωτήσεις είναι οι κάτωθι και δίνουν μια γενική εικόνα για το ρόλο του μουσείου στη σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης, τις προκλήσεις για το μέλλον, την εξέλιξη του τομέα τα επόμενα 10 χρόνια, καθώς και το πώς μπορούν οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου να διαχειριστούν τις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος. Στη συνέχεια, ρωτάται το πώς αντιλαμβάνονται οι επισκέπτες τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων σήμερα και ποιες είναι οι κυριότερες απαιτήσεις των επισκεπτών από ένα μουσείο στο πλαίσιο του μεταβαλλόμενου ρόλου τους. Ακόμη, διερευνάται ποιες είναι οι ανάγκες των επισκεπτών στα μουσεία των τοπικών κοινοτήτων και σε τι βαθμό αυτές μπορούν να ικανοποιηθούν. Οι ερωτήσεις 1-4 δίνονται παρακάτω:

Ερώτηση 1. Το μουσείο έχει έναν πολυσύνθετο ρόλο: τη συλλογή, τη μελέτη, τη διατήρηση, τη γνωστοποίηση και την έκθεση τεκμηρίων του ανθρώπινου πολιτισμού και περιβάλλοντος. Στη σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης ο ρόλος του έχει μεταβληθεί σημαντικά. Τι πιστεύετε πως επιφυλάσσει το μέλλον για τα μουσεία; Πώς θα εξελιχθεί ο τομέας; Πώς βλέπετε τα μουσεία τα επόμενα 10 χρόνια;

Ερώτηση 2. Πώς μπορούν οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου να διαχειριστούν τις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος;

Ερώτηση 3. Αντιλαμβάνονται οι επισκέπτες τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων σήμερα; Αν ναι, ποιες πιστεύετε πως είναι οι κυριότερες απαιτήσεις των επισκεπτών από ένα μουσείο στο πλαίσιο του μεταβαλλόμενου ρόλου τους;

Ερώτηση 4. Ποιες είναι οι ανάγκες των επισκεπτών στα μουσεία των τοπικών κοινοτήτων και σε τι βαθμό πιστεύετε πως αυτές μπορούν να ικανοποιηθούν;

Στη συνέχεια, οι επόμενες ερωτήσεις 5-13 αφορούν το ΚΙΠΕ και απαντούν ως ακολούθως στα ερευνητικά ερωτήματα:

Ερώτηση 5. Το ΚΙΠΕ αποτελεί την πρώτη προσπάθεια μιας συνολικής παρουσίασης του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας, δεδομένου ότι ο νομός Ευρυτανίας δεν έχει κανένα μέχρι στιγμής μουσείο και η προσπάθεια ίδρυσης του ΚΙΠΕ είναι στην αφετηρία υλοποίησής της. Οι άνθρωποι της κοινότητας εντάσσονται θετικά ως προς την ιδέα του ΚΙΠΕ; Αισθάνονται ότι το ΚΙΠΕ θα έχει στενή σχέση με την Κοινότητα;

Απαντά στο ερευνητικό ερώτημα: «πώς το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής;»

Ερώτηση 6. Το ΚΙΠΕ έχει σκοπό να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως έχει τη δυναμική να το πραγματοποιήσει αυτό με επιτυχία και ποιες ευκαιρίες αναδεικνύονται;

Απαντά στο ερευνητικό ερώτημα: «πώς το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής;»

Ερώτηση 7. Μέσα από ποια συγκριτικά πλεονεκτήματα της ευρύτερης περιοχής μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη, διαμέσου της ίδρυσης του ΚΙΠΕ;

Απαντά στα ερευνητικό ερώτημα: «πώς μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μέσα από την ίδρυση του ΚΙΠΕ;»

Ερώτηση 8. Ποιες είναι οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ και πώς πιστεύετε πως θα δημιουργήσουν οφέλη για τον τόπο;

Απαντά στο ερευνητικό ερώτημα: «πώς οι αρμόδιοι φορείς να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής μέσα από το ΚΙΠΕ».

Ερώτηση 9. Τα μουσεία έχουν αποκτήσει σήμερα μια νέα δυναμική μέσα στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον, μέσα από πιο οριζόντια συστήματα και γλώσσες επικοινωνίας με τους επισκέπτες, συνδυάζοντας την πολλαπλότητα των ιδεών και τη γνώση από τα ποικίλα πολιτισμικά περιβάλλοντα. Δύναται το ΚΙΠΕ να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων ψηφιακών τεχνολογιών; Αν ναι, ποιες είναι οι νέες τεχνολογίες που θα το βοηθήσουν στην προσπάθεια αυτή;

Απαντά στο ερευνητικό ερώτημα: «δύναται το ΚΙΠΕ να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών;»

Ερώτηση 10. Ανάμεσα στους στρατηγικούς σκοπούς ενός μουσείου είναι να βελτιώσει τις δημόσιες σχέσεις, την πρόσβαση όλων και να αξιοποιήσει τα εργαλεία μάρκετινγκ με στόχο να δημιουργήσει οφέλη άμεσα για την κοινωνία. Με ποιο τρόπο μπορεί να προκύψουν αυτά

τα οφέλη – και ποια είναι αυτά – μέσα από τη συνεργασία του ΚΙΠΕ, της τοπικής κοινότητας, του κράτους, των αρμόδιων φορέων και των επισκεπτών;

Απαντά στο ερευνητικό ερώτημα: «πώς οι αρμόδιοι φορείς να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής μέσα από το ΚΙΠΕ».

Ερώτηση 11. Ποιος είναι ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού του ΚΙΠΕ στην προσπάθεια ανάδειξης της μουσειολογικής – μουσειογραφικής εικόνας του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας; Ποιες ικανότητες και προφίλ ανθρώπινου δυναμικού μπορούν να ενισχύσουν την όλη προσπάθεια του ΚΙΠΕ;

Απαντά στα ερευνητικά ερωτήματα: «πώς το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής;» & «πώς μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μέσα από την ίδρυση του ΚΙΠΕ;»

Ερώτηση 12. Πώς προτείνεται να γίνει η επικοινωνία των δράσεων του ΚΙΠΕ με τους επισκέπτες, ώστε η προσέλκυση και επισκεψιμότητα να είναι αποτελεσματική;

Απαντά στα ερευνητικά ερωτήματα: «πώς το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής;», «πώς μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μέσα από την ίδρυση του ΚΙΠΕ;» & «δύναται το ΚΙΠΕ να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών;»

Ερώτηση 13. Πιστεύετε πως το ΚΙΠΕ θα επιτύχει την ενοποίηση της γνώσης προς την απόκτηση μια ολιστικής εικόνας της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής;

Απαντά στα ερευνητικά ερωτήματα: «πώς το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής;», «πώς μπορεί να

αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μέσα από την ίδρυση του ΚΙΠΕ;»

4.2 Προφίλ ερωτώμενων

Στην ενότητα αυτή δίνονται τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων, που αφορούν την ηλικία, το φύλο, το εκπαιδευτικό επίπεδο, την οικογενειακή κατάσταση, τα έτη εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα και την εργασιακή θέση (πίνακας 3 και διαγράμματα 1-5). Για λόγους ανωνυμίας, οι ερωτώμενοι συμβολίζονται με τις ονομασίες «Α» έως «Ι», όπου η ερωτώμενη «Α» απάντησε τη συνέντευξη Νο 1 κ.ο.κ. (οι απαντημένες συνεντεύξεις δίνονται στο παράρτημα). Οι ημερομηνίες διεξαγωγής των συνεντεύξεων δίνονται ακολούθως:

Ερωτώμενη Α: Συνέντευξη Νο 1. Ημερομηνία διεξαγωγής 10/10/2018

Ερωτώμενη Β: Συνέντευξη Νο 2. Ημερομηνία διεξαγωγής 10/10/2018

Ερωτώμενη Γ: Συνέντευξη Νο 3. Ημερομηνία διεξαγωγής 16/10/2018

Ερωτώμενη Δ: Συνέντευξη Νο 4. Ημερομηνία διεξαγωγής 16/10/2018

Ερωτώμενος Ε: Συνέντευξη Νο 5. Ημερομηνία διεξαγωγής 16/10/2018

Ερωτώμενη ΣΤ: Συνέντευξη Νο 6. Ημερομηνία διεξαγωγής 18/10/2018

Ερωτώμενος Ζ: Συνέντευξη Νο 7. Ημερομηνία διεξαγωγής 18/10/2018

Ερωτώμενη Η: Συνέντευξη Νο 8. Ημερομηνία διεξαγωγής 29/10/2018

Ερωτώμενος Θ: Συνέντευξη Νο 9. Ημερομηνία διεξαγωγής 1/11/2018

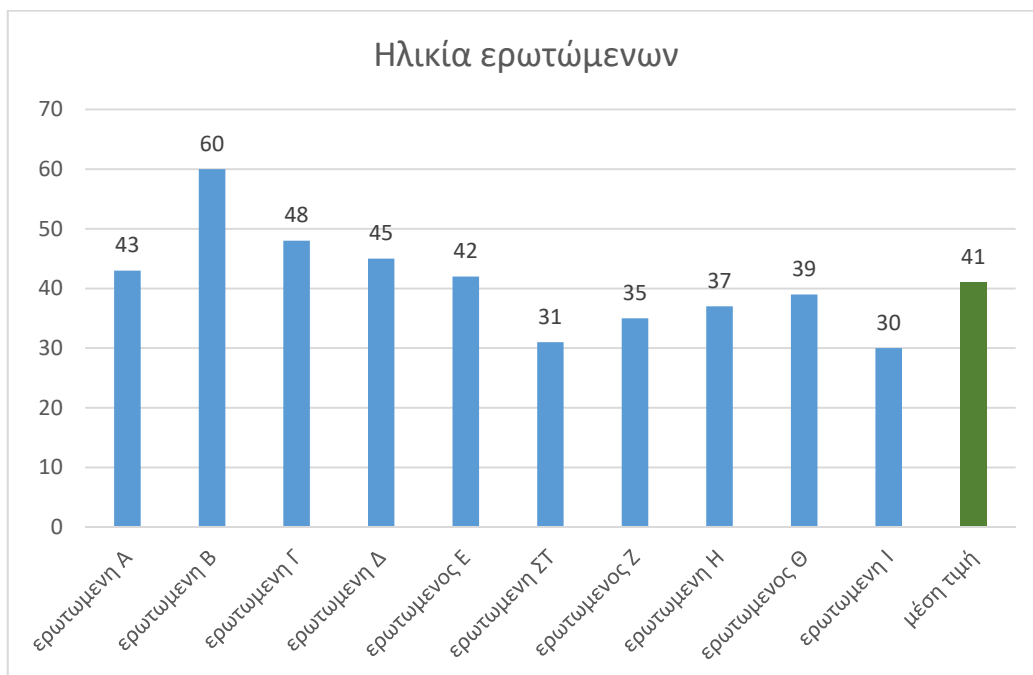
Ερωτώμενη Ι: Συνέντευξη Νο 10. Ημερομηνία διεξαγωγής 1/11/2018

Πίνακας 3 Το προφίλ των δέκα ερωτώμενων

	ηλικία	φύλο	εκπαιδευτικό επίπεδο	οικογενειακή κατάσταση	έτη εργασίας στον τομέα	εργασιακή θέση
Ερωτώμενη Α	43	Θήλυ	Κάτοχος μεταπτυχιακού	Έγγαμη	10	Γενική Γραμματέας Δήμου Καρπενησίου
Ερωτώμενη Β	60	Θήλυ	Διδάκτωρ Φιλολογίας	Έγγαμη	(δεν αναφέρει)	Προϊσταμένη των ΓΑΚ Ν. Ευρυτανίας
Ερωτώμενη Γ	48	Θήλυ	Διδακτορικό Δίπλωμα	Έγγαμη	3	Διευθύντρια Μουσείου
Ερωτώμενη Δ	45	Θήλυ	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση	Έγγαμη	4	Αντιδήμαρχος πολιτισμού, παιδείας & Αλληλεγγύης
Ερωτώμενος Ε	42	Άρρεν	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση	Έγγαμος	8	Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Ευρυτανίας
Ερωτώμενη ΣΤ	31	Θήλυ	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση	Άγαμη	(δεν αναφέρει)	Αρχιτέκτονας

Ερωτώμενος Ζ	35	Άρρεν	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση	Άγαμος	(δεν αναφέρει)	Αρχιτέκτονας- Ειδικός Σύμβουλος Δημάρχου
Ερωτώμενη Η	37	Θήλυ	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση	Διαζευγ- μένη	4	Ειδικός Συνεργάτης Δημάρχου
Ερωτώμενος Θ	39	Άρρεν	Μεταπτυχιακό	Έγγαμος	8	Υπεύθυνος Καλλιτεχνικής Εταιρίας
Ερωτώμενη Ι	30	Θήλυ	Μεταπτυχιακό	Έγγαμη	8	Υπεύθυνη Καλλιτεχνικής Εταιρίας

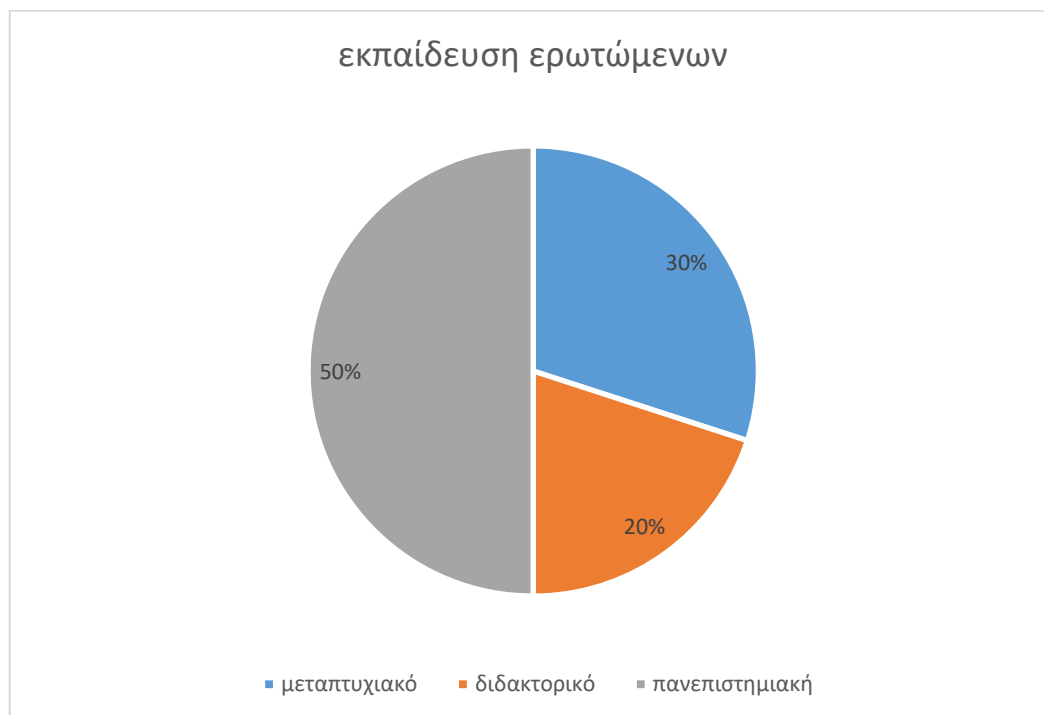
Διάγραμμα 1 Ηλικία

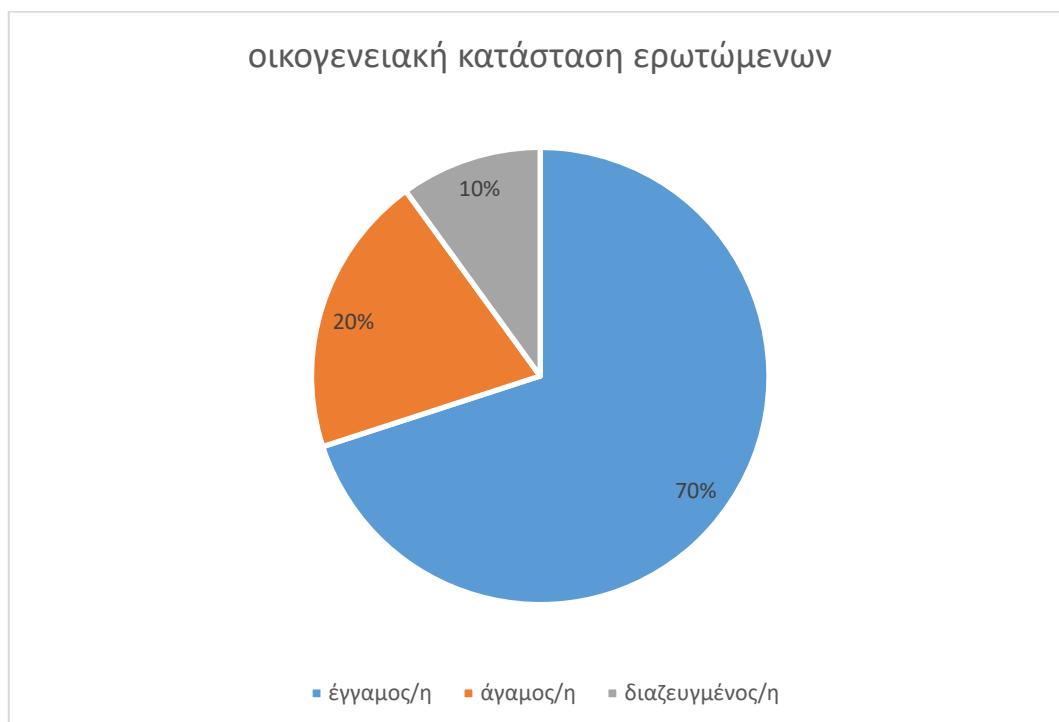
Διάγραμμα 2 Φύλο

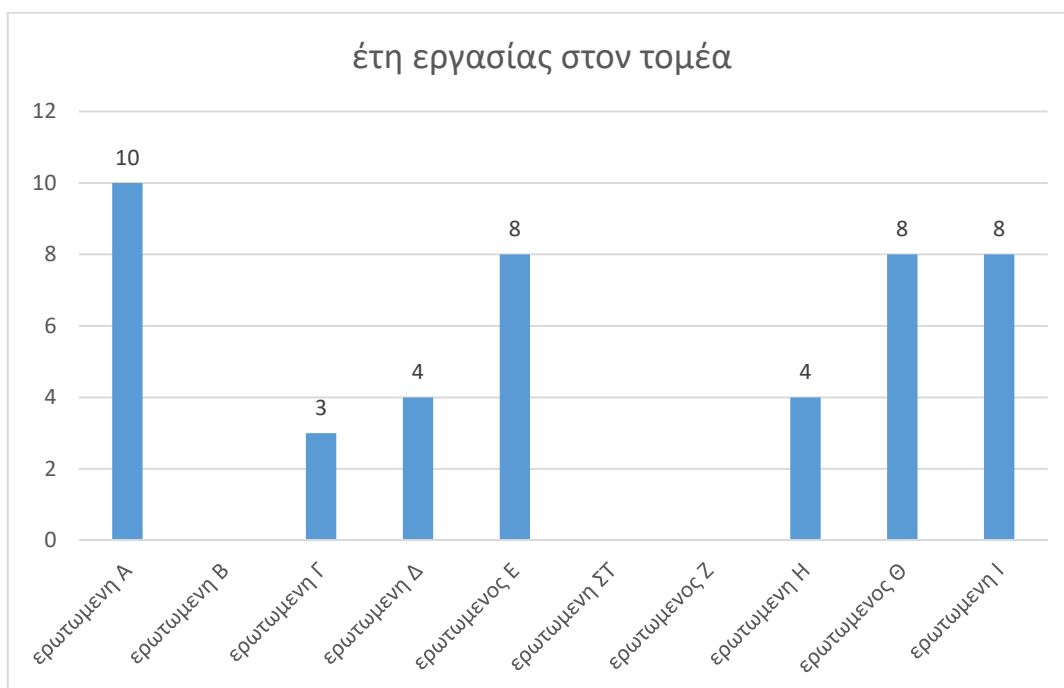
Διάγραμμα 3 Εκπαιδευτικό επίπεδο

Διάγραμμα 4 Οικογενειακή κατάσταση

Διάγραμμα 5 Έτη εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα

Όπως φαίνεται, η μέση ηλικία των ερωτώμενων είναι 41, το 70% είναι γυναίκες, το 50% έχουν πανεπιστημιακή εκπαίδευση, το 30% μεταπτυχιακό και το 20% διδακτορικό, 7 στους 10 είναι έγγαμοι, 2 άγαμοι και μία ερωτώμενη είναι διαζευγμένη, ενώ οι ερωτώμενοι εργάζονται κατά μέσο όρο 6,4 έτη στον τομέα, όλοι σε υψηλών προδιαγραφών θέσεις.

4.3 Πρώτη θεματική ενότητα: ερωτήσεις 1-4

Ερώτηση 1

Αναφορικά με την ερώτηση 1, η ερωτώμενη Α υποστήριξε πως το μουσείο του μέλλοντος «θα είναι το λεγόμενο μουσείο χωρίς τείχους», τονίζοντας την εξωστρέφειά του, τις δράσεις εκτός χώρου του μουσείου, τη διαδραστική προβολή, τις νέες τεχνολογίες και την καθολική προσβασιμότητά του.

Σύμφωνα με την άποψη αυτή τοποθετείται και η ερωτώμενη Η, η οποία αναφέρει το ρόλο της νέας τεχνολογίας, την ανάγκη για μεθόδους που συνδυάζουν την προβολή και την

έκθεση της πολιτιστικής κληρονομιάς, ενώ ακόμη υποστηρίζει και εκείνη πως τα μουσεία πρέπει να είναι *«προσβάσιμα σε όλους και να μην αποκλείουν κανένα άτομο»*.

Για την ερωτώμενη Β, μεγάλη σημασία κατέχει το να γνωστοποιηθούν μέσα από το μουσείο *«τα αποτελέσματα της ανθρώπινης επέμβασης στο ιστορικό περιβάλλον»*, δείχνοντας όπως αναφέρει το *«πώς από το παρελθόν, λειτουργεί στο σήμερα και τι υπάρχει για το αύριο. Θα είναι δηλαδή διευρυμένος ο χρονικός ορίζοντας στον οποίο το μουσείο αναφέρεται»*. Αυτό θα συμβάλλει στην ενοποίηση της γνώσης με σκοπό την ολιστική προβολή της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής. Η ερωτώμενη τονίζει πόσο σημαντικό είναι να υπάρχει ποικιλία δράσεων και παρεμβάσεων ώστε να ενισχυθεί η δυναμικότητα του μουσείου του μέλλοντος.

Η απάντηση της ερωτώμενης Γ εστιάζει στις σύγχρονες εφαρμογές που βοηθούν τα μουσεία *«να προσεγγίζουν τα διαφορετικά κοινά στα οποία απευθύνονται και κυρίως τους νεότερους ανθρώπους»* και τονίζει τη σπουδαιότητα του να διατάσσονται τα εκθέματα και να γίνεται η ξενάγηση σε αυτά *«με τρόπο που να είναι σύγχρονος και ταυτόχρονα προσιτός σε ένα μέσο χρήση της τεχνολογίας»*.

Στις νέες τεχνολογίες αναφέρεται και η ερωτώμενη Δ, κατά την οποία *«τα μουσεία προσαρμόζονται σιγά σιγά στις εξελίξεις της τεχνολογίας»*, διαφοροποιώντας την εικόνα του μουσείου που ξέραμε έως τώρα, αλλά και η ερωτώμενη ΣΤ, η οποία τονίζει τον πολυσύνθετο ρόλο του σύγχρονου μουσείου και τις αλλαγές που συμβαίνουν *«στο μουσειακό περιβάλλον, στον τρόπο έκθεσης του υλικού και στη χρήση των σύγχρονων ψηφιακών μέσων»*.

Όμοια τοποθετείται και ο ερωτώμενος Ζ, σύμφωνα με τον οποίο τα σύγχρονα μουσεία πρέπει να έχουν ένα ρόλο *«μαθησιακό – ερευνητικό χρησιμοποιώντας στο έπακρο τις νέες τεχνολογίες»*, τονίζοντας τη σημασία των δικτύων με άλλους φορείς όπως πανεπιστήμια στη λειτουργία των μουσείων.

Ενδιαφέρουσα είναι και η απάντηση του ερωτώμενου Ε, ο οποίος αναφέρεται σε τρεις άξονες για το σύγχρονο μουσείο: τις νέες τεχνολογίες, την εκπαιδευτική χροιά και την περιοδικότητα, οι οποίοι όπως αναφέρει *«ανοίγουν και ένα παράθυρο του έξω κόσμου προς το μουσείο»*. Η απάντησή του εστιάζει στις τρεις κατευθύνσεις: *«εκπαιδευτικό χαρακτήρα, περιοδικότητα που θα δίνει την αμφίδρομη σχέση ώστε να μην υπάρχει στασιμότητα στο μουσείο και ψηφιακές τεχνολογίες»*.

Όμοια, για τον ερωτώμενο Θ, «η εκπαίδευση και η ψυχαγωγία είναι σημαντικά και πρέπει το μουσείο να αφουγκράζεται το κοινό του και να ικανοποιεί τις ανάγκες του». Ο ερωτώμενος πιστεύει πως σε 10 χρόνια τα μουσεία θα είναι πιο εντυπωσιακά με τη χρήση της τεχνολογίας.

Η ερωτώμενη Ι χαρακτηρίζει τα μουσεία ως «γέφυρες πολιτισμών και διαφύλαξης πολιτισμικής κληρονομιάς», ενώ κάνει και αυτή λόγο για το ρόλο της τεχνολογίας.

Διαφαίνεται λοιπόν πως οι ερωτώμενοι συμφωνούν πως το μουσείο έχει έναν πολυσύνθετο ρόλο, ο οποίος έχει μεταβληθεί σημαντικά μέσα στην ψηφιακή οικονομία και τις νέες τάσεις, με το μέλλον να επιφυλάσσει εντυπωσιακές αλλαγές για τα μουσεία, με εμφανή τη συμβολή της νέας τεχνολογίας.

Ερώτηση 2

Σε ότι αφορά την ερώτηση 2, η ερωτώμενη Α απάντησε πως οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου μπορούν να διαχειριστούν τις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος «βρίσκοντας κάθε φορά στο έκθεμα τη σχετικότητα με την καθημερινότητα του σήμερα, προβάλλοντας τη διαχρονικότητα και τη συνέχεια των μεγάλων προβλημάτων και ερωτημάτων του ανθρώπου», ενώ ακόμη τόνισε τη σημασία «στη χρήση ψηφιακών μέσων και στις εκδόσεις, του καινούργιου υλικού και στην έμφαση στην παιδαγωγική διάσταση».

Αναφορά στη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας κάνει και η ερωτώμενη ΣΤ, σύμφωνα με την οποία είναι σημαντική «η σωστή διαχείριση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες» και «ο συνδυασμός της χρήσης της τεχνολογίας με την παρατήρηση των φυσικών εκθεμάτων του μουσείου».

Όμοια τοποθετείται και ο ερωτώμενος Ζ, ο οποίος αναφέρεται στις δυνατότητες που δίνει η σύγχρονη τεχνολογία, στον ερευνητικό ρόλο που πρέπει να έχουν τα μουσεία και στην αναζήτηση νέων τρόπων προβολής του υλικού.

Και η ερωτώμενη Η υποστηρίζει τη σημασία χρήσης των νέων τεχνολογιών στον τρόπο παρουσίασης των εκθεμάτων και αναφέρει πως τα μουσεία πρέπει να «προσελκύουν το ενδιαφέρον όλων των ηλικιών, όλων των ανθρώπων ανεξαρτήτως κοινωνικοοικονομικής προέλευσης και οι πληροφορίες να είναι εύληπτες», δίνοντας έμφαση στην άμεση και γρήγορη πληροφόρηση και στην εικόνα - ανάμνηση.

Για την ερωτώμενη Β, σπουδαίο ρόλο έχουν οι ειδικές γνώσεις των μουσειολόγων, η διαρκής ενημέρωσή τους, η παιδαγωγική τους κατάρτιση, γιατί όπως αναφέρει *«ο επισκέπτης του μουσείου μπορεί να είναι ένας κλασικός παλιού τύπου ...αλλά μπορεί να είναι κι ένας άνθρωπος με σύγχρονη αντίληψη, νέος, που περιμένει άλλα πράγματα από ένα μουσείο»*. Οπότε το προσωπικό πρέπει να δύναται να ανταποκριθεί και στους δύο ρόλους.

Το ρόλο της συνεχούς εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, αλλά και της παρακολούθησης των εξελίξεων τονίζει και η ερωτώμενη Γ, ενώ και η ερωτώμενη Δ τονίζει τη σημασία εξειδίκευσης των ειδικών του κλάδου, ώστε να γίνει η μουσειακή εμπειρία *«διαδραστική, πιο βιωματική, πιο ενδιαφέρουσα»*, συνδυάζοντας τις νέες τεχνολογίες με τις παλιές πρακτικές, καταλήγοντας σε μεγαλύτερα οφέλη.

Για τον ερωτώμενο Ε είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους ειδικούς του μουσείου *«να έχουν στο μυαλό τους ότι τα μουσεία αλλάζουν»*, τονίζοντας πως ο τρόπος παρουσίασης και λειτουργίας τους πρέπει να μη μένει μόνο στην ανάγνωση επιγραφών και στο άκουσμα πληροφοριών, αλλά να είναι σύγχρονος κρατώντας *«αμείωτο το ενδιαφέρον καθόλη τη διάρκεια της ξενάγησης»*, όπως ο ίδιος βίωσε σε μουσεία στο εξωτερικό.

Όμοια τοποθετείται και ο ερωτώμενος Θ, ο οποίος αναφέρει πως οι ειδικοί θα πρέπει να *«αφουγκραστούν τις ανάγκες του κοινού και του σύγχρονου περιβάλλοντος και να το διαμορφώσουν κατάλληλα σύμφωνα με τον σχεδιασμό τους και την αποστολή του οργανισμού τους»*.

Τέλος, η ερωτώμενη Ι υποστηρίζει πως *«οι ειδικοί πρέπει να συμμετέχουν στις σύγχρονες προκλήσεις ώστε να μην θεωρείται το μουσείο κάτι ξεπερασμένο»*.

Διαφαίνεται λοιπόν πως οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου μπορούν να διαχειριστούν τις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος, αξιοποιώντας τη νέα τεχνολογία, την έρευνα, τις δυνατότητες για άμεση και γρήγορη πληροφόρηση και για βιωματική μουσειακή εμπειρία, ενώ είναι αναγκαίο οι ειδικοί να έχουν κατάλληλες γνώσεις, διαρκή ενημέρωση, παιδαγωγική κατάρτιση, συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση για να ανταποκριθούν βέλτιστα στις νέες συνθήκες.

Ερώτηση 3

Στην ερώτηση 3, για το αν αντιλαμβάνονται οι επισκέπτες τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων σήμερα και ποιες είναι οι κυριότερες απαιτήσεις τους, η ερωτώμενη Α απάντησε πως ο χώρος του μουσείου είναι πλέον πολυδιάστατος, που «*συνδυάζει τόσο την εκπαίδευση όσο και την ψυχαγωγία*», συνεχίζοντας πως «*οι επισκέπτες όχι μόνο αντιλαμβάνονται τον ρόλο των μουσείων, αλλά τον δρομολογούν με την έννοια ότι επισκέπτονται τελικά τους χώρους εκείνους στους οποίους βρίσκουν νόημα γενικότερο για την επισκέψή τους*». Η ερωτώμενη Α τονίζει πως οι απαιτήσεις των επισκεπτών βασίζονται σε πολυδιάστατες ανάγκες και αναφέρει πως τα πρωτοπόρα μουσεία υιοθετούν ετερόκλητες δράσεις, κάνοντας αναφορά στο Μουσείο Μπενάκη.

Ομοίως τοποθετείται και η ερωτώμενη Γ, η οποία αναφέρει πως «*οι επισκέπτες αντιλαμβάνονται τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων*» και κάνει λόγο για αιτήματα αυτών «*για ευκολότερη πρόσβαση, εξ αποστάσεως πρόσβαση, ηλεκτρονικές εφαρμογές, παροχή σύγχρονων υπηρεσιών, ολοκληρωμένα προγράμματα ξενάγησης που αυξάνουν την ολοκληρωμένη μουσειακή εμπειρία*». Όμοια αναφέρει και η ερωτώμενη Δ πως οι περισσότεροι επισκέπτες «*αντιλαμβάνονται τις αλλαγές στον σημερινό ρόλο των μουσείων*», έχοντας ενεργή συμμετοχή και απαιτήσεις για το στήσιμο του μουσείου και τις επιλογές τους. Και η ερωτώμενη Ι υποστηρίζει πως οι επισκέπτες αντιλαμβάνονται τις αλλαγές στον σημερινό ρόλο των μουσείων.

Για την ερωτώμενη Β, «*κυριότερη απαίτηση και στόχος ταυτόχρονα είναι να προβάλλεται το παρελθόν με τρόπο ζωντανό αλλά και σε σχέση με το σήμερα και με την προοπτική του αύριο για να είναι δημιουργικό και βιώσιμο*».

Για την ερωτώμενη ΣΤ οι κυριότερες απαιτήσεις είναι «*η άμεση μετάδοση της πληροφορίας χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια από τον επισκέπτη και η ύπαρξη του κατάλληλου περιβάλλοντος ώστε να γίνεται πιο βιωματική η εμπειρία του*».

Σύμφωνα με τον ερωτώμενο Θ, «*το κοινό γνωρίζει τον ρόλο των μουσείων σήμερα και γι' αυτό έχει περισσότερες απαιτήσεις*».

Στην απάντησή του ο ερωτώμενος Ε αναφέρει πως δεν είναι απόλυτα βέβαιο αν οι επισκέπτες αντιλαμβάνονται τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων, αλλά υποστηρίζει πως «*δημιουργούνται μουσεία στην κατεύθυνση αυτή και ο επισκέπτης θα έχει περισσότερες*

απαιτήσεις από τα μουσεία», κάνοντας λόγο για τα διαδραστικά μουσεία που κρατούν ζωντανές τις αναμνήσεις και δε μένουν μόνο στις πληροφορίες από την επίσκεψή του.

Σε παρόμοια διαπίστωση καταλήγει και ο ερωτώμενος Ζ, υποστηρίζοντας πως *«οι επισκέπτες σήμερα δεν αντιλαμβάνονται τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων όσο θα έπρεπε»,* καθώς πιστεύει πως τα διαδραστικά μέσα *«δεν απευθύνονται σε όλες τις ομάδες επισκεπτών παρά μόνο σε συγκεκριμένες».*

Την ίδια αβεβαιότητα εκφράζει και η ερωτώμενη Η, η οποία αναφέρει πως οι επισκέπτες *«δεν αντιλαμβάνονται στο 100% τις αλλαγές στον ρόλο των μουσείων»,* αλλά *«με τις απαιτήσεις τους και τις επιλογές τους κατευθύνουν τις εκθέσεις των μουσείων και γίνονται με αυτόν τον τρόπο συνεργάτες».*

Διαφαίνεται λοιπόν πως οι ερωτώμενοι στην πλειοψηφία τους (7 στους 10) συμφωνούν πως αντιλαμβάνονται οι επισκέπτες τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων σήμερα, ενώ οι υπόλοιποι 3 πιστεύουν πως δεν γίνονται αντιληπτές οι αλλαγές από το κοινό στο βαθμό που πρέπει. Σίγουρα είναι πολυδιάστατες οι ανάγκες και απαιτήσεις τους από ένα μουσείο και επιδρούν στο πώς αυτό κατευθύνεται.

Ερώτηση 4

Τέλος, στην ερώτηση 4, η ερωτώμενη Α αναφέρει πως τα μουσεία των τοπικών κοινοτήτων *«έχουν πρωταρχικό ρόλο να παρουσιάσουν συγκεντρωμένη σε έναν χώρο την τοπική κοινότητα, τις παραδόσεις, τις ιστορίες αλλά και τη γενικότερη τοπική κουλτούρα και ταυτόχρονα να κατευθύνουν τον επισκέπτη στα σημεία τοπικού ενδιαφέροντος»,* τονίζοντας τη σημασία να είναι τα εν λόγω μουσεία *«μέρος μια ευρύτερης τοπικής πολιτικής αξιοποίησης του πολιτιστικού πλούτου της περιοχής...με μακροπρόθεσμο ορίζοντα ανάδειξης των σημείων και προσαρμογής των εκθεμάτων».*

Για την ερωτώμενη Β, *«οι ανάγκες των επισκεπτών εξαρτώνται από το είδος του επισκέπτη»,* οπότε το μουσείο θα πρέπει να καλύπτει όλους τους επισκέπτες, αλλά και να αποτελεί πρόκληση της έρευνας, τονίζοντας το ρόλο που έχουν οι νέες τεχνολογίες σε αυτό.

Στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μουσείων των τοπικών κοινοτήτων, που σχετίζονται με την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου, αναφέρεται στην απάντησή της η ερωτώμενη Γ, κάτι που *«τους δίνει και μια ιδιαιτερότητα όσον αφορά στους επισκέπτες τους»,* καθώς όπως αναφέρει *«απευθύνονται σε ένα πολύ πιο γενικό κοινό, με διαφορετικές απαιτήσεις και*

διαφορετικές προσδοκίες σε σχέση με το τι περιμένουν να αποκομίσουν από μια επίσκεψή τους».

Σύμφωνη είναι και η ερωτώμενη Δ, η οποία κάνει λόγο και αυτή για την τοπική ιστορία, τον πολιτισμό και την κουλτούρα της περιοχής, τονίζοντας πως είναι σημαντικό η προβολή του τόπου να γίνεται με τρόπο *«απλό και εύληπτο, ευχάριστο, διαδραστικό και βιωματικό»*. Όμοια τοποθετείται και η ερωτώμενη Η, η οποία κάνει λόγο για την *«ολιστική εικόνα της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής»* που πρέπει να αναδεικνύεται στα τοπικά μουσεία.

Σε ότι αφορά την απάντηση του ερωτώμενου Ε, και αυτός τονίζει το στοιχείο της ιστορίας της περιοχής, υποστηρίζοντας πως το ΚΙΠΕ θα μπορεί να καλύψει τις σύγχρονες ανάγκες των επισκεπτών, μέσα από την ολιστική ιστορική προβολή του τόπου.

Για την ερωτώμενη ΣΤ είναι σημαντικό να μπορεί ο επισκέπτης να *«μεταφερθεί νοητά στο περιβάλλον και την εποχή όσων εκτίθενται, να βιώσει τα γεγονότα και να αισθανθεί μέλος της κοινωνίας»*. Τη σημασία της ενεργούς συμμετοχής των κατοίκων ενός τόπου με εκδηλώσεις, εργαστήρια κλπ τονίζει και ο ερωτώμενος Θ.

Σύμφωνα με την άποψη του ερωτώμενου Ζ, *«θα πρέπει να βρεθούν νέοι τρόποι παρουσίασης και επικοινωνίας με τον επισκέπτη είτε αυτό έχει να κάνει με τη χρήση νέων τεχνολογιών είτε νέου εξειδικευμένου προσωπικού γι' αυτές τις νέες μεθόδους»*.

Ολοκληρώνοντας, η ερωτώμενη Ι αναφέρει πως τα μουσεία πρέπει να υπερβούν *«τον παραδοσιακό χαρακτήρα της έκθεσης αντικειμένων για να αποτελέσουν και να λειτουργήσουν ως μοχλός επισκεπτών μέσα από την προσφορά ιδιαίτερων και διαφοροποιημένων εμπειριών»*.

Διαφαίνεται λοιπόν πως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μουσείων των τοπικών κοινοτήτων, που σχετίζονται με την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου, πρέπει να αποτελούν κινητήριο δύναμη για να ικανοποιήσουν την ανάγκη του επισκέπτη για πρόσβαση στα σημεία τοπικού ενδιαφέροντος, με τρόπο απλό και εύληπτο, ευχάριστο, διαδραστικό και βιωματικό, παρέχοντας μια ολιστική εικόνα της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής. Είναι σημαντικό να μπορεί το τοπικό μουσείο να καλύπτει τις σύγχρονες ανάγκες των επισκεπτών, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή, τη χρήση νέων τεχνολογιών και την προσφορά ιδιαίτερων και διαφοροποιημένων εμπειριών.

4.4 Δεύτερη θεματική ενότητα: ερωτήσεις 5-13

Περνώντας στις ερωτήσεις που αφορούν ειδικά το ΚΙΠΕ, οι ερωτώμενοι τοποθετήθηκαν ακολούθως:

Ερώτηση 5

Οι ερωτώμενοι συμφωνούν όλοι πως οι άνθρωποι της κοινότητας εντάσσονται θετικά ως προς την ιδέα του ΚΙΠΕ. Από τους 10 ερωτώμενους, οι 8 πιστεύουν πως οι κάτοικοι αισθάνονται ότι το ΚΙΠΕ θα έχει στενή σχέση με την Κοινότητα, ενώ οι άλλοι δυο προβληματίζονται πως ίσως αυτή η στενή σχέση να μην είναι ακόμη καλλιεργημένη στους κατοίκους. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: *« το ΚΙΠΕ είναι η πρώτη συντονισμένη και οργανωμένη προσπάθεια ίδρυσης ενός εκθεσιακού χώρου του πολιτισμού και της ιστορίας της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας... οι άνθρωποι της κοινότητας ανυπομονούν για την ίδρυση του ΚΙΠΕ...αισθάνονται ότι το ΚΙΠΕ θα έχει άμεση και πολύ στενή σχέση με τους κατοίκους της Κοινότητας».*

Ερωτώμενη Β: *«Νομίζω ότι εντάσσονται θετικά, το περιμένουν κιόλας...αντιλαμβάνονται ότι έχει στενή σχέση με την κοινότητα...είναι κάτι που θα τονώσει και την κίνηση του πολιτιστικού τουρισμού».*

Ερωτώμενη Γ: *«Οι άνθρωποι της κοινότητας αισθάνονται θετικά σε σχέση με το ΚΙΠΕ. Το αισθάνονται ως κομμάτι της ιστορίας τους και του πολιτισμού τους».*

Ερωτώμενη Δ: *«ανυπομονούν να ανοίξει τις πύλες του το ΚΙΠΕ...όλοι οι κάτοικοι του Νομού είναι σίγουρο ότι θα αποτελούν μέρος του ΚΙΠΕ. Πρέπει να είναι η ψυχή του ΚΙΠΕ».*

Ερωτώμενος Ε: *«είναι σημαντικό η τοπική κοινότητα να έχει θετική γνώμη για το μουσείο και το μουσείο να εντάσσεται με αυτόν τον τρόπο στην τοπική κοινότητα».*

Ερωτώμενη ΣΤ: *«πιστεύω πως οι άνθρωποι της κοινότητας θα ενταχθούν θετικά προς την ιδέα ίδρυσης του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας και σίγουρα θα θελήσουν να συμβάλλουν και εκείνοι στον «εμπλουτισμό» του αποθέματος αυτού».*

Ερωτώμενος Ζ: «Οι άνθρωποι της κοινότητας έχουν θετική γνώμη στην πλειοψηφία τους για το ΚΙΠΕ».

Ερωτώμενη Η: «οι άνθρωποι της τοπικής κοινότητας περιμένουν πώς και πώς το ΚΙΠΕ...το ΚΙΠΕ να αποτελέσει ένα μοχλό και ένα εργαλείο ανάπτυξης όλης της ευρύτερης περιοχής. Και αυτό φυσικά είναι κάτι που επιθυμούμε όλοι μας».

Ερωτώμενος Θ: «οι άνθρωποι της κοινότητας έδειξαν ότι επιθυμούν την δημιουργία του ΚΙΠΕ και περιμένουν να συμμετέχουν ενεργά στις δράσεις του».

Ερωτώμενη Ι: «οι άνθρωποι έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και αγάπη σε αυτό το εγχείρημα, έχουν κατανοήσει τη σημασία του ΚΙΠΕ για την αύξηση της ελκυστικότητας ενός τόπου σε μακροπρόθεσμη βάση και την προβολή των πολιτιστικών στοιχείων της ευρύτερης περιοχής προκειμένου να προσελκύσει το ενδιαφέρον τουριστών και να ενισχύσει την εικόνα της περιοχής. Σίγουρα η έρευνα κοινού θα δείξει με ακρίβεια την άποψη του κοινού για το ΚΙΠΕ».

Αξίζει να σημειωθεί πως δυο ερωτώμενοι (Β, Ζ) εκφράζουν τον προβληματισμό τους για το ότι οι κάτοικοι μπορεί να παραξενευτούν ή να μη νιώσουν τη στενή σχέση με το ΚΙΠΕ λόγω του πρωτόγνωρου εγχειρήματος για την περιοχή. Πιο αναλυτικά, η ερωτώμενη Β τονίζει πως οι περισσότεροι κάτοικοι «έχουν μια παλιά αντίληψη για το τι είναι μουσείο και ίσως όταν στηθεί το ΚΙΠΕ και ανοίξει τις πύλες του, να παραξενευτούν. Γιατί θα δουν κάτι τελείως διαφορετικό από αυτό που πιθανόν να έχουν στο μυαλό τους». Στο σημείο αυτό διατυπώνει την ανάγκη για εκπαιδευτική ενημέρωση και προβολή δημοσιευμάτων ώστε να νιώσουν προετοιμασμένοι οι κάτοικοι για τη νέα αυτή δράση. Αναφορικά με την άποψη του ερωτώμενου Ζ, ο προβληματισμός που διατυπώνει αφορά το ότι οι άνθρωποι της Κοινότητας ίσως «δεν αισθάνονται ότι θα έχουν στενή σχέση μαζί του γιατί είναι κάτι πρωτόγνωρο για την περιοχή» και τονίζει και αυτός την ανάγκη να αναπτύξει ο φορέας του ΚΙΠΕ μια σχέση με την τοπική κοινωνία χρησιμοποιώντας σύγχρονους τρόπους επικοινωνίας.

Ερώτηση 6

Σύμφωνα με όλους τους ερωτώμενους, το ΚΙΠΕ έχει τη δυναμική να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής, δημιουργώντας ευκαιρίες για ολιστική μουσειακή εμπειρία για όλες τις ηλικίες και όλες τις ομάδες

επισκεπτών, περαιτέρω εξερεύνηση και τόνωση του πολιτιστικού τουρισμού, με σημαντικό εργαλείο τη σύγχρονη τεχνολογία. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: *«με τρόπο διαδραστικό και με τη χρήση ενός δυνατού εργαλείου, αυτού της τεχνολογίας, θα τα καταφέρουμε με επιτυχία»*

Ερωτώμενη Β: *«το ΚΙΠΕ έχει τη δυναμική να πραγματοποιήσει με επιτυχία την ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής και βέβαια οι ευκαιρίες που αναδεικνύονται έχουν πρωτίστως εκπαιδευτικό χαρακτήρα και πολιτισμικό γενικότερα και διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου για τους κατοίκους της πόλης και τους επισκέπτες αλλά και τόνωσης του λεγόμενου πολιτιστικού τουρισμού».*

Ερωτώμενη Γ: *«Το ΚΙΠΕ έχει σκοπό να αναδείξει την ιστορία και τον πολιτισμό της Ευρυτανίας όχι μόνο στον κάτοικό της, αλλά κυρίως στον επισκέπτη. Αυτό ακριβώς είναι το δυναμικό στοιχείο που το χαρακτηρίζει, γιατί μέσω της δυνατότητάς του αυτής μπορεί να αναδειχτεί σε ισχυρό εργαλείο τουριστικής προβολής του τόπου».*

Ερωτώμενη Δ: *«το ΚΙΠΕ έχει τη δυναμική να αναδείξει με μεγάλη επιτυχία την ιστορία και τον πολιτισμό της Ευρυτανίας γιατί θα δοθεί η ευκαιρία στο επισκεπτικό κοινό να δει από κοντά, συγκεντρωμένα και οργανωμένα με χρονολογική σειρά όλα τα αρχαιολογικά, ιστορικά και λαογραφικά κειμήλια όλου του νομού».*

Ερωτώμενος Ε: *«Επειδή ακριβώς έχει φτιαχτεί για να δώσει με μια σύγχρονη ματιά όλη την ιστορία της περιοχής μας, νομίζω ότι αυτό έχει και τη δυναμική εκ της κατασκευής του αλλά και τη δυνατότητα να το επιτύχει».*

Ερωτώμενη ΣΤ: *«Με τον σωστό σχεδιασμό όλου του φάσματος των δράσεων του μουσείου υπάρχει η προοπτική να επιτύχει τον στόχο του δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους μεγαλύτερους σε ηλικία να αναπολήσουν το παρελθόν και στους νεότερους να ανακαλύψουν μέσα από άλλη ματιά τον τόπο τους».*

Ερωτώμενος Ζ: *«Πιστεύω ότι έχει πολύ καλές προοπτικές το ΚΙΠΕ να αναδείξει την περιοχή της Ευρυτανίας ...οι επισκέπτες όλων των ομάδων που φτάνουν στην περιοχή κάθε χρόνο είναι ένα σημαντικό όπλο που θα δώσει την ώθηση που χρειάζεται μια τέτοια προσπάθεια».*

Ερωτώμενη Η: *«Γίνεται μια πολύ οργανωμένη και συντονισμένη προσπάθεια από τους τοπικούς φορείς μετά από πολλά χρόνια για την ίδρυση ενός μουσειακού χώρου που θα*

εκθέτει όλον τον πολιτιστικό πλούτο της περιοχής. Και είμαι σίγουρη πως θα στεφθεί με απόλυτη επιτυχία. Τόσο οι ντόπιοι όσο και οι επισκέπτες του τόπου μας θα έχουν την ευκαιρία να δουν συγκεντρωμένα και οργανωμένα σε έναν χώρο όλα τα κειμήλια και μνημεία της περιοχής μας χωρίς να καταναλώσουν ενέργεια και χρόνο να περιηγηθούν. Ωστόσο, θα υπάρχει η δυνατότητα και το ΚΙΠΕ θα κατευθύνει τον επισκέπτη στα φυσικά σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος».

Ερωτώμενος Θ: «ο επισκέπτης θα ακολουθήσει την πορεία της ιστορίας της Ευρυτανίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και με τη σύγχρονη τεχνολογία θα ταξιδέψει σε σημεία της ιστορίας και της περιοχής που είναι δύσκολο να επισκεφθεί. Έχει τη δυνατότητα αφού είναι ο κεντρικός πολιτιστικός οργανισμός της Ευρυτανίας».

Ερωτώμενη Ι: «ο σκοπός είναι να αναδείξουμε στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής αλλά και στον επισκέπτη που θα επισκεφθεί την περιοχή. Ο σχεδιασμός της έκθεσης είναι με τρόπο απλό και εύκολα κατανοητό για τον επισκέπτη, δίνοντας πληροφορίες από την αρχαιότητα μέχρι στις μέρες μας. Επίσης, η σύγχρονη τεχνολογία που χρησιμοποιούμε δίνει ακόμη περισσότερο κίνητρο για περαιτέρω εξερεύνηση του επισκέπτη».

Ερώτηση 7

Οι ερωτώμενοι συμφωνούν πως η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μπορεί να αναδειχθεί διαμέσου της ίδρυσης του ΚΙΠΕ, προβάλλοντας συγκριτικά πλεονεκτήματα όπως η κομβικότητα δράσεων του ΚΙΠΕ, η διακλάδωση με άλλα μουσεία, η συγκέντρωση όλου του ιστορικού, πολιτιστικού, αρχιτεκτονικού, περιβαλλοντικού και πολιτισμικού πλούτου της περιοχής και με σημαντική τη συμβολή της έκθεσης και της τεχνολογίας. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: «Το ΚΙΠΕ θα αποτελέσει τον κόμβο που θα διασυνδέσει όλα αυτά τα διάσπαρτα σημεία ενδιαφέροντος, θα αποτελέσει το σημείο αναφοράς τόσο των επισκεπτών όσο και των τοπικών κοινοτήτων για να προβάλλουν καταρχήν μέσα από το ΚΙΠΕ νέες δράσεις αλλά και παραδόσεις τους. Θα είναι ένα σημείο διασύνδεσης όλων των φορέων δραστηριοποίησης στον ευρύτερο χώρο του πολιτισμού...ένα σημείο επαφής μεταξύ των

παραγόντων τουριστικής ανάπτυξης του τόπου, της ακαδημαϊκής κοινότητας και των τοπικών φορέων».

Ερωτώμενη Β: «μέσα από την καλή οργάνωση και λειτουργία του ΚΙΠΕ και με τη διακλάδωση και με άλλα μουσεία που υπάρχουν στην περιοχή θα τονωθεί ο περιηγητικός- ιστορικός τουρισμός...εφαλτήριο εκκίνησης θα είναι το ΚΙΠΕ»

Ερωτώμενη Γ: «Διαμέσου της ίδρυσης του ΚΙΠΕ, η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της Ευρυτανίας αναδεικνύονται ουσιαστικά, αποτελώντας μέρος ενός ευρύτερου και πολυδιάστατου τουριστικού προϊόντος στο οποίο καλούνται να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο, καθορίζοντας και τις παραμέτρους πάνω στις οποίες θα βασιστεί η διάδοση της γνώσης και της πληροφορίας γύρω από τον τόπο και τον πολιτισμό του».

Ερωτώμενη Δ: «το ΚΙΠΕ θα συγκεντρώσει και θα αναδείξει τον ιστορικό και πολιτιστικό πλούτο όλης της περιοχής της Ευρυτανίας. Το μεγάλο πλεονέκτημα είναι ακριβώς αυτό.... Το ΚΙΠΕ θα δώσει αυτή την ευκαιρία συγκέντρωσης και ανάδειξης όλης της ιστορικής, πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής και περιβαλλοντικής παρακαταθήκης».

Ερωτώμενος Ε: «στις τρεις αίθουσες που θα υπάρχουν για την περιγραφή της ιστορίας της περιοχής μας, θα γίνεται αναφορά τόσο στην ιστορία, στα πολιτιστικά, αρχιτεκτονικά και περιβαλλοντικά μνημεία όσο και στην πολιτιστική παράδοση, θα προτρέπει τον επισκέπτη να κάνει και άλλες δράσεις στην περιοχή και άλλες επισκέψεις και σε άλλα μνημεία...αυτός ο στόχος θα επιτευχθεί αξιοποιώντας τα αντίστοιχα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής μας, η οποία φαίνεται ότι έχει ιδιαίτερη ακμή στους βυζαντινούς χρόνους»

Ερωτώμενη ΣΤ: «Ο τόπος διαθέτει πλούσια φυσική ομορφιά με προστατευόμενες περιβαλλοντικά περιοχές, οικισμούς που έχουν διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό την αρχιτεκτονική κληρονομιά, εκδηλώσεις που αναδεικνύουν παραδοσιακές γιορτές και έθιμα, ανθρώπους μεγαλύτερης κυρίως ηλικίας που έχουν τη θέληση να μεταδώσουν τις εμπειρίες και τα βιώματά τους. Όλα αυτά μπορούν να συνδυαστούν με εκδηλώσεις και δράσεις του ΚΙΠΕ ώστε ο επισκέπτης να αποκτήσει ολοκληρωμένη εμπειρία».

Ερωτώμενος Ζ: «Το ΚΙΠΕ έχει το πλεονέκτημα ότι θα ιδρυθεί σε μια περιοχή με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος, με σημαντικής ιστορικής σημασίας μνημεία και ιστορικά γεγονότα και με παραδοσιακού, από αρχιτεκτονικής άποψης, οικισμούς. Όλα αυτά τα στοιχεία θα

συμβάλλουν σημαντικά στην προσπάθεια του ΚΙΠΕ να αναδείξει την ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής».

Ερωτώμενη Η: «η δυνατότητα επίσκεψης και περιήγησης του επισκέπτη σε όλα τα φυσικά σημεία ενδιαφέροντος τα οποία θα συνδέονται μεταξύ τους με ένα δίκτυο διαδρομών αποτελεί το συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής μας»

Ερωτώμενος Θ: «προβάλλονται όλα τα πλεονεκτήματα της περιοχής σε σχέση με την ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση. Ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να γνωρίσει την περιοχή μέσω της έκθεσης και της τεχνολογίας».

Ερωτώμενη Ι: «στόχος είναι ο επισκέπτης να μπορέσει να διακρίνει όλα τα πλεονεκτήματα της ευρύτερης περιοχής και να αναδειχθούν η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής μέσω της έκθεσης, της χρήσης νέων τεχνολογιών κλπ.».

Ερώτηση 8

Οι ερωτώμενοι συμφωνούν πως οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ θα έχουν χαρακτήρα εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό, ενισχύοντας την εξωστρέφεια και καινοτομία, ικανοποιώντας όλους τους επισκέπτες, δημιουργώντας σημαντικά οφέλη για τον τόπο, τουριστικά και οικονομικά, μέσα από το συνδυασμό παραδοσιακών μεθόδων και της τεχνολογίας. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: «Το ΚΙΠΕ θα είναι ένα σύγχρονο πολυδιάστατο κέντρο που θα συνδυάζει την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία. Με αυξημένη χρήση της τεχνολογίας, διαδραστικά εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά προγράμματα για μικρούς και μεγάλους, εργαστήρια όπου θα μπορούν οι ίδιοι οι επισκέπτες του κέντρου να δοκιμάσουν διάφορες τεχνικές παραγωγής του πολιτισμού της περιοχής αλλά και με ηλεκτρονικές πλατφόρμες μεταφοράς στον χρόνο, το ΚΙΠΕ θα κερδίσει ακόμα και τον πιο απαιτητικό επισκέπτη».

Ερωτώμενη Β: «Οι δράσεις πέρα από τις μόνιμες εκθέσεις, θα είναι οι περιοδικές εκθέσεις, διαλέξεις, εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολεία Α/Βάθμιας και Β/Βάθμιας Εκπαίδευσης, συνεργασία με άλλους φορείς».

Ερωτώμενη Γ: «Οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ μπορεί να είναι πολλαπλές και να σχετίζονται πάντοτε με την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου...μπορούν να επεκτείνονται

και στην ευρύτερη περιοχή είτε με τη μορφή επισκέψεων στοχευμένων, είτε με τη μορφή περιπάτων, είτε με διάφορους άλλους εναλλακτικούς τρόπους, οι οποίοι με βάση τα ιστορικά δεδομένα και με βάση το ίδιο το ΚΙΠΕ θα αποτελέσουν μοχλό ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή».

Ερωτώμενη Δ: «Το ΚΙΠΕ κατά κύριο λόγο θα στηθεί βασισμένο και στις παραδοσιακές μεθόδους που ήδη γνωρίζουμε αλλά και στη χρήση νέων τεχνολογιών...με ένα καινοτόμο κέντρο λοιπόν σκοπός είναι να τονωθεί η τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας και να αποτελέσει έναν βιώσιμο μοχλό ανάπτυξης».

Ερωτώμενος Ε: «μια δράση που θεωρώ σημαντική είναι η προβολή της περιοχής μέσω του κεντρικού μουσείου της πόλης και του νομού που θα δίνει την εικόνα στον επισκέπτη για όλη την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής, κάτι που τώρα λείπει. Πέρα όμως από αυτό, θα έχει και εξωστρεφείς δράσεις... Επίσης, θεωρώ σημαντική την εκπαιδευτική δράση με τη μουσειοβαλίτσα, με την οποία θα ανοίξει ένα παράθυρο εκπαίδευσης για την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής μας».

Ερωτώμενη ΣΤ: «Τακτικές εκθέσεις και επιστημονικές και εκπαιδευτικές ημερίδες ώστε να αυξηθεί η τουριστική κίνηση στην περιοχή. Δράσεις για παιδιά και εκπαιδευτικά προγράμματα...Ξεναγήσεις, ομιλίες ή παραστάσεις σε τόπους ιστορικής σημασίας, αναπαράσταση δραστηριοτήτων που σήμερα έχουν εξαλειφθεί».

Ερωτώμενος Ζ: «Το ΚΙΠΕ θα δημιουργήσει προγράμματα ερευνητικά, μαθησιακά, θα συνεργαστεί με Πανεπιστήμια, θα διοργανώσει συνέδρια, θα χρησιμοποιήσει τη σύγχρονη τεχνολογία οπότε τα οφέλη θα είναι πολλαπλά για τον τόπο».

Ερωτώμενη Η: «Οι δράσεις του ΚΙΠΕ θα είναι κυρίως δράσεις με εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα... θα συνδυάζουν και τον παραδοσιακό τρόπο παρουσίασης αλλά και χρήση σύγχρονων μεθόδων και νέες τεχνολογίες».

Ερωτώμενος Θ: «Οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ θα είναι σύμφωνα με τις ανάγκες και το ενδιαφέρον των κατοίκων της περιοχής και τις γενικές αρχές που χρησιμοποιούνται σε μουσεία/πολιτιστικούς οργανισμούς».

Ερωτώμενη Ι: «Οι δράσεις του Κέντρου ικανοποιούν απόλυτα το κοινό μας και όλες τις ηλικίες. Οι συνεργασίες με τους τοπικούς φορείς και την κοινότητα αποτελεί βασική προϋπόθεση στις δράσεις του ΚΙΠΕ».

Ερώτηση 9

Οι ερωτώμενοι συμφωνούν πως το ΚΙΠΕ δύναται να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων ψηφιακών τεχνολογιών. Ανάμεσα στις τεχνολογίες αναφέρουν τις εξής: τρισδιάστατη απεικόνιση, κινητές συσκευές, ψηφιακές αναπαραστάσεις, εκπαιδευτικά βιωματικά προγράμματα, ηχητικά ντοκουμέντα, video, εικονική περιήγηση, ειδικές εφαρμογές πληροφόρησης, ολογράμματα κ.α. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: «Το ΚΙΠΕ δε θα θυμίζει σε τίποτα τα μουσεία που γνωρίζαμε μέχρι τώρα. Με βιωματικό τρόπο θα κερδίζει το ενδιαφέρον των επισκεπτών με αποτέλεσμα την εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά. Η νέα τεχνολογία που σκοπεύουμε να χρησιμοποιήσουμε είναι η τρισδιάστατη απεικόνιση των εκθεμάτων και παρουσίαση του τρόπου δημιουργίας τους και όχι τόσο έκθεση του φυσικού κειμηλίου».

Ερωτώμενη Β: «θα χρησιμοποιηθεί ότι πιο σύγχρονο κυκλοφορεί στις νέες τεχνολογίες προκειμένου να γίνει το ΚΙΠΕ ένας διαδραστικός πολυχώρος και μέσα από τη διαδραστικότητα να αποκτήσει το ΚΙΠΕ και πιο ξεκάθαρα το βιωματικό στοιχείο».

Ερωτώμενη Γ: «Φυσικά οι νέες τεχνολογίες αποτελούν το μέλλον και οι σύγχρονες εφαρμογές για κινητές συσκευές είναι η απάντηση στην προσπάθεια αυτή με την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων τους».

Ερωτώμενη Δ: «Η ευελιξία των νέων τεχνολογιών είναι ακριβώς αυτή. Να μπορούν να προσαρμοστούν σε όλα τα πολιτισμικά περιβάλλοντα και να αναδείξουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το υλικό που έχουν να διαχειριστούν...μόνο με τη χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να είναι βιώσιμο το ΚΙΠΕ και οποιοσδήποτε πολιτιστικός οργανισμός σήμερα. Οι ψηφιακές αναπαραστάσεις, το “ζωντάνεμα” της ιστορίας χρόνων μπροστά στα μάτια των επισκεπτών, τα εκπαιδευτικά βιωματικά προγράμματα για παιδιά Α/Βάθμιας και Β/Βάθμιας Εκπαίδευσης είναι κάποιοι τομείς στους οποίους θα χρησιμοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες».

Ερωτώμενος Ε: «Οι νέες τεχνολογίες που θα βοηθήσουν στην προσπάθεια αυτή είναι η *virtual reality* και η μεταφορά στον χώρο και στον χρόνο.... Τα σύγχρονα μουσεία έχουν αποκτήσει θεωρώ μια δυναμική στο κομμάτι αυτό και στη φιλοσοφία αυτή είναι και το ΚΙΠΕ».

Ερωτώμενη ΣΤ: «Οι προηγμένες τεχνολογίες - όπως είναι τα ηχητικά ντοκουμέντα με αφηγήσεις και μαρτυρίες ανθρώπων που βίωσαν ιστορικά γεγονότα της περιοχής, η προβολή *video*, η εικονική περιήγηση- ενισχύουν τη διαδραστικότητα σε συνδυασμό με τα εκθέματα και τις συλλογές του μουσείου».

Ερωτώμενος Ζ: «Το ΚΙΠΕ είναι δυνατόν να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Με τεχνολογίες όπως η εικονική πραγματικότητα, η ψηφιακή προβολή εικόνων και βίντεο καθώς και οι ειδικές εφαρμογές πληροφόρησης ο τρόπος προβολής της Ευρυτανίας θα γίνει πιο εύκολα αντιληπτός από όλες τις κατηγορίες επισκεπτών».

Ερωτώμενη Η: «οι νέες τεχνολογίες θα μας βοηθήσουν σημαντικά στο να δείξουμε στον επισκέπτη σημεία και μνημεία τα οποία δεν μπορεί να επισκεφτεί καθώς και να του δημιουργήσουμε αναμνήσεις από τα σημαντικότερα γεγονότα της περιοχής μας... θα υπάρχει μια νοερή επίσκεψη σε μέρη και χρόνο που δεν μπορούμε εκ των πραγμάτων να μεταφερθούμε διαφορετικά».

Ερωτώμενος Θ: «Η τεχνολογία έχει διεισδύσει στο χώρο των μουσείων εδώ και πολλά χρόνια...στον σχεδιασμό μας έχουμε ενσωματώσει υψηλή τεχνολογία για τα δεδομένα των Ελληνικών μουσειακών χώρων όπως είναι βίντεο VR, 3D κλπ».

Ερωτώμενη Ι: «Οι νέες τεχνολογίες αρχίζουν να εφαρμόζονται μέσα στο μουσείο ως οργανικό υλικό και όχι απλά ως βοηθητικό που ήταν ως τώρα. Δημιουργούνται καθημερινά διάφορες μορφές διάδρασης, παρουσίαση αντικειμένων με ολογράμματα ή σε τρισδιάστατη απεικόνιση, γεγονός που επηρεάζει όλη την ατμόσφαιρα του μουσείου και τη συμπεριφορά των επισκεπτών».

Ερώτηση 10

Οι ερωτώμενοι διατυπώνουν πως είναι άμεσα και σημαντικά τα οφέλη για όλη την κοινωνία – εκπαιδευτικά, παιδαγωγικά, οικονομικά - τα οποία μπορούν να προκύψουν μέσα από τη συνεργασία του ΚΙΠΕ, της τοπικής κοινότητας, του κράτους, των αρμόδιων

φορέων και των επισκεπτών, στο πλαίσιο του κατάλληλου στρατηγικού σχεδιασμού. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: *«Με την ανάπτυξη πωλητηρίου, την ανάπτυξη καφέ, με τη διασύνδεση και χαρτογράφηση της περιοχής.*

Ερωτώμενη Β: *«δημιουργούνται εκπαιδευτικά, οικονομικά, παιδαγωγικά οφέλη ...το μουσείο χρειάζεται τη συνεργασία φορέων τοπικού επιπέδου, είτε είναι ο Δήμος και η Περιφέρεια είτε οι τοπικοί σύλλογοι, σχολεία κλπ. Θα μπορούσε να υπάρχει πωλητήριο στο μουσείο όπου θα πωλούνται αντικείμενα εμπνευσμένα από την ευρυτανική ιστορία που θα έχουν κατασκευαστεί από μαθητές των σχολείων στα πλαίσια των Τεχνικών».*

Ερωτώμενη Γ: *«Τα οφέλη είναι σημαντικά, έχουν να κάνουν με τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας με στόχο την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων προβολής και ανάπτυξης του τοπικού τουριστικού προϊόντος και της τοπικής οικονομίας».*

Ερωτώμενη Δ: *«Το ΚΙΠΕ θα είναι ένας σύγχρονος πολυχώρος ανοιχτός και προσβάσιμος σε όλους...στόχος μας είναι το ΚΙΠΕ να καταστεί βιώσιμο και να αποτελέσει τον μοχλό τουριστικής ανάπτυξης όλης της περιοχής της Ευρυτανίας μέσα από τις δράσεις και την εξωστρέφειά του».*

Ερωτώμενος Ε: *«Ένας στόχος για την εύρυθμη λειτουργία το μουσείου θα είναι η δημιουργία Συλλόγου Φίλων Μουσείων. Αυτό εξ ορισμού έχει μια εξωστρέφεια και δίνει πρόσβαση σε όλους, εμπλέκοντας και συλλογικότητες. Το ΚΙΠΕ θα έχει δική του ιστοσελίδα όπου θα προβάλλονται όλες οι δράσεις του και οι περιοδικές εκθέσεις. Πιστεύω λοιπόν ότι θα έχει μια γενικότερη ανταπόκριση στην τοπική κοινωνία. Οι περιοδικές εκθέσεις που θα στηθούν θα έχουν διπλό σκοπό: προβάλλουν την περιοχή μας αλλά και προφανώς ανοίγουν ένα παράθυρο του μουσείου στον έξω κόσμο».*

Ερωτώμενη ΣΤ: *«Διευρυμένο ωράριο, δυνατότητα πρόσβασης σε επισκέπτες με κινητικά προβλήματα, δυνατότητα πρόσβασης σε αρχαιακό υλικό, συλλογικές δράσεις ώστε να αναπτυχθεί η έννοια της ομαδικότητας, οικονομικά εισιτήρια όχι μόνο για την είσοδο στον χώρο του μουσείου αλλά στο σύνολο των παροχών του».*

Ερωτώμενος Ζ: «Οφέλη για την τοπική κοινωνία και όχι μόνο θα προκύψουν με την αλληλεπίδραση του ΚΙΠΕ με άλλους φορείς, έρευνα, νέες μέθοδοι παρουσίασης και μάθησης και γενικότερα χρησιμοποίηση των δυνατοτήτων της σύγχρονης τεχνολογίας».

Ερωτώμενη Η: «Τα σύγχρονα μουσεία είναι ανοιχτά και προσβάσιμα προς όλους. Αυτός είναι ο στόχος: να μην αποκλείεται κανείς! ... Και φυσικά για να λειτουργήσει ένα τοπικό μουσείο είναι σημαντική η συνεργασία όλων των τοπικών φορέων».

Ερωτώμενος Θ: «Ο σχεδιασμός του ΚΙΠΕ έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για να βελτιώσει τις δημόσιες σχέσεις και την πρόσβαση αλλά και αξιοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία, μπορούν να δημιουργηθούν οφέλη άμεσα για την κοινωνία. Τα οφέλη μπορούν να προκύψουν με τον κατάλληλο σχεδιασμό».

Ερωτώμενη Ι: «Ο στρατηγικός σχεδιασμός βρίσκεται σε εξέλιξη αυτή τη στιγμή αλλά ο στόχος του είναι να βελτιώσει τις δημόσιες σχέσεις, την πρόσβαση όλων και να αξιοποιήσει τα εργαλεία μάρκετινγκ με στόχο να δημιουργήσει οφέλη άμεσα για την κοινωνία. Μερικές από τις βασικές λειτουργίες είναι οι σχέσεις του Μουσείου με την Τοπική Κοινωνία και τα Μ.Μ.Ε., η σύνταξη των Δελτίων Τύπου και των Δημόσιων Ανακοινώσεων του Μουσείου, η επιμέλεια και η σύνταξη των εντύπων και των ενημερωτικών εκδόσεων του Μουσείου, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων παράλληλων εκδηλώσεων ενός Μουσείου».

Ερώτηση 11

Όλοι οι ερωτώμενοι συμφωνούν πως είναι καταλυτικός ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού του ΚΙΠΕ στην προσπάθεια ανάδειξης της μουσειολογικής – μουσειογραφικής εικόνας του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας. Τονίζουν επίσης το ρόλο της επιμόρφωσης και κατάρτισης, των κατάλληλων ικανοτήτων των εργαζομένων και της ευθύνης που τους διέπει, αλλά και των άριστων γνώσεων που πρέπει να έχουν σε θέματα ιστορίας, πολιτισμού της περιοχής και νέων τεχνολογιών. Ενδιαφέρουσα είναι η πρόταση του ερωτώμενου Ε για τη λειτουργία του ΚΙΠΕ ως Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: «Η αγάπη του αντικειμένου του ανθρώπινου δυναμικού, η αγάπη για τον τόπο, το πραγματικό ενδιαφέρον ενσωμάτωσης των επισκεπτών και μεταφοράς τους αυτής της γνώσης και της παράδοσης που θα φιλοξενεί το ΚΙΠΕ αλλά και ικανότητες αυξημένες

επικοινωνιακές, αυξημένες ικανότητες κατανόησης των διαφορετικών ανθρώπινων αναγκών και ταυτόχρονα χωρίς να υποβιβάζεται ο σεβασμός προς την ιστορικότητα των κειμηλίων και προς την πραγματικά ακαδημαϊκή αξία των εκθεμάτων».

Ερωτώμενη Β: «Ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού είναι καθοριστικός δεν χωράει αμφιβολία... δεν πρέπει να είναι απλώς εκπαιδευμένοι μουσειολόγοι. Καλό είναι να έχουν μια διαρκή ενημέρωση και επιμόρφωση ή να πλαισιώνονται από προσωπικό κατάλληλο... Το ΚΙΠΕ πρέπει να στελεχωθεί από μουσειολόγους και ιστορικούς γιατί έχουν διαφορετική οπτική γωνία.... Πρέπει να δημιουργηθεί μια καλή ομάδα για να λειτουργήσει το ΚΙΠΕ σε όλη αυτή τη δυναμική που περιγράφουμε. Στην ομάδα θα συμπεριληφθεί και ένας πληροφορικός να επιβλέπει τη σωστή λειτουργία όλων των νέων τεχνολογιών».

Ερωτώμενη Γ: «ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού είναι καθοριστικός στην ανάπτυξη του ΚΙΠΕ και στη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων του να λειτουργήσει προς όφελος της ανάπτυξης της περιοχής. Οι ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού έχουν να κάνουν κυρίως με τις δυνατότητές του μέσα από την καλή γνώση των χαρακτηριστικών, της ιστορίας και του πολιτισμού του τόπου, να προβάλλουν το έργο του και να προσπαθήσουν μέσα από αυτή την προβολή να αποκομίσουν τα αντίστοιχα οφέλη για το ΚΙΠΕ και για την κοινωνία».

Ερωτώμενη Δ: «Το ανθρώπινο δυναμικό παίζει το σημαντικότερο ρόλο για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς ενός τόπου. Οι άνθρωποι που θα στελεχώσουν το ΚΙΠΕ έχουν τη μεγαλύτερη ευθύνη καθώς είναι αυτοί που θα πρέπει όχι μόνο να δώσουν πληροφορίες αλλά να δημιουργήσουν αναμνήσεις και να εμφυσήσουν στους επισκέπτες του κέντρου όλη την ιστορία, τον πολιτισμό, την κουλτούρα της περιοχής. Οι συγκεκριμένοι άνθρωποι πέρα από άριστοι γνώστες της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής θα πρέπει να συνδυάζουν και άριστες γνώσεις των νέων τεχνολογιών».

Ερωτώμενος Ε: «Υπάρχουν δηλαδή πολλοί μουσειολόγοι, αρχαιολόγοι, ιστορικοί αναξιοποίητοι γι' αυτό η πρόταση η δικιά μου, την οποία και πιστεύω ότι θα τύχει εφαρμογής, εξαιρουμένων απρόβλεπτων γεγονότων, είναι η λειτουργία του ΚΙΠΕ να γίνει μέσω Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης όπου θα εμπλακούν νέοι άνθρωποι που έχουν σπουδάσει το αντικείμενο της μουσειολογίας και θα μπορούν να πάνε το έργο αυτό ένα βήμα παραπέρα. Έτσι, πιστεύω πως θα προσελκύσει και ανθρώπινο δυναμικό που θα ενδιαφερθεί ακόμα και στο επίπεδο του εθελοντισμού μέσω του Συλλόγου Φίλων Μουσείων αλλά και στο εργασιακό επίπεδο αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής μας».

Ερωτώμενη ΣΤ: «Απαιτείται η ύπαρξη μίας ομάδας στην οποία θα συμμετέχουν επιστήμονες ειδικοί στη μουσειολογία, την αρχαιολογία, την ιστορία, την κοινωνιολογία, και θα συνεργάζονται τόσο μεταξύ τους όσο και με τα μέλη της τοπικής κοινωνίας. Πρέπει να υπάρχει η ικανότητα να μεταδίδουν στους επισκέπτες την πληροφορία, να τους προτρέπουν να χρησιμοποιήσουν όλα τα μέσα που τους προσφέρονται ώστε να έχουν μια ολοκληρωμένη εμπειρία, να τους ωθούν να παρακολουθήσουν δράσεις και εκδηλώσεις μέσα από τις οποίες θα κατορθώσουν να γίνουν ενεργό κομμάτι της τοπικής κοινωνίας».

Ερωτώμενος Ζ: «Ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού του ΚΙΠΕ είναι πολύ σημαντικός γιατί θα έχει την ευθύνη της σωστής λειτουργίας του και της εξέλιξης του μουσείου. Θα πρέπει να είναι καταρτισμένο, να γνωρίζουν όλες τις νέες τεχνολογίες και μεθόδους εφαρμογής τους. Το δυναμικό προσωπικό του ΚΙΠΕ θα πρέπει να είναι άτομα του χώρου και να γνωρίζουν άριστα τον πολιτισμό, την αρχιτεκτονική, το περιβάλλον, την ιστορία ... θα ήταν καλύτερο τα άτομα αυτά να είναι διαφόρων ειδικοτήτων δημιουργώντας έτσι μια ομάδα που θα καλύπτει όλο το φάσμα του επιστημονικού προσωπικού».

Ερωτώμενη Η: «Το ανθρώπινο δυναμικό του ΚΙΠΕ είναι αυτό που σηκώνει το μεγαλύτερο βάρος και θα είναι η “ψυχή” του μουσείου...πρέπει να είναι σωστά ενημερωμένο και καταρτισμένο, άριστος γνώστης των εκθεμάτων και της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής και να συνδυάζει και άριστες γνώσεις των νέων τεχνολογιών».

Ερωτώμενος Θ: «Θα πρέπει να συνδεθούν αποτελεσματικά, οι ικανότητες και η προσωπικότητα του κάθε εργαζόμενου στο εργασιακό περιβάλλον και να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες επικοινωνίας και ευκαιριών, που θα ενεργοποιήσουν όλους τους εργαζόμενους αποτελεσματικά και αποδοτικά για να μπορέσει να αναδειχθεί η μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας».

Ερωτώμενη Ι: «Για το ανθρώπινο δυναμικό θα πρέπει να υπάρξει ολοκληρωμένη διαδικασία προγραμματισμού για τον αριθμό εργαζόμενων και εξειδικεύσεων, τη συμπεριφορά των εργαζόμενων, για το σχεδιασμό της πολιτισμού και την κάλυψη των ατομικών εργασιών, για την τυπική και την άτυπη οργάνωση κλπ. Όλοι αυτοί οι παράγοντες είναι κρίσιμοι και αλληλοσχετιζόμενοι για την επίτευξη των οραμάτων του πολιτιστικού οργανισμού».

Ερώτηση 12

Για να γίνει η επικοινωνία των δράσεων του ΚΙΠΕ με τους επισκέπτες αποτελεσματική, οι ερωτώμενοι προτείνουν τόσο παραδοσιακά μέσα όσο και ψηφιακά, τονίζοντας το ρόλο της διαφήμισης. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: «Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αξιοποιηθούν όλα τα ψηφιακά μέσα, όπως μέσα κοινωνικής δικτύωσης, emails, τήρηση μητρώου επισκεπτών με ενημέρωση για δράσεις».

Ερωτώμενη Β: «πρέπει να υπάρχει μια διαρκής ενημέρωση του κοινού και με συμβατικά μέσα, έντυπος τύπος, ανακοινώσεις στο ραδιόφωνο κλπ αλλά και μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Φυσικά θα δημιουργηθεί και ιστοσελίδα που θα ενημερώνεται διαρκώς. Το σωστό μάρκετινγκ και η εξωστρέφεια του μουσείου τόσο ως προς τους ντόπιους όσο και ως προς τους επισκέπτες είναι τα δύο εργαλεία που χρειάζονται για την προσέλκυση επισκεπτών».

Ερωτώμενη Γ: «Μέσα από τον τοπικό τύπο, από τη συστηματική τουριστική προβολή, από τουριστικά φυλλάδια και ιστότοπους τουριστικών προϊόντων».

Ερωτώμενη Δ: «μέσω του κλασικού έντυπου τύπου αλλά και μέσα από ηλεκτρονικά μέσα και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn κλπ.»

Ερωτώμενος Ε: «Κυρίως με σύγχρονο τρόπο μέσω των site , μέσω sms, μέσω κοινωνικής δικτύωσης».

Ερωτώμενη ΣΤ: «Το διαδίκτυο αποτελεί το πλέον δυναμικό μέσο (ιστοσελίδα, μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Ωστόσο στην τοπική κοινωνία αποτελεσματικό είναι το ραδιόφωνο και η τηλεόραση. Η οργάνωση δράσεων με συμμετοχή των επισκεπτών θα αυξήσει την επισκεψιμότητα».

Ερωτώμενος Ζ: «μέσω συμμετοχής σε προγράμματα και δράσεις άλλων φορέων, με την προβολή και διαφήμιση σε όλα τα μέσα επικοινωνίας και με τη διοργάνωση των δράσεων αυτών σε περιόδους όπου συγκεντρώνεται στην περιοχή αυξημένος αριθμός επισκεπτών».

Ερωτώμενη Η: «Ο συνδυασμός της επικοινωνίας των παραδοσιακών έντυπων μέσων με όλα τα ηλεκτρονικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα επιφέρει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα».

Ερωτώμενος Θ: «Το ίντερνετ και η διαφήμιση είναι οι κατ' εξοχήν τρόποι επικοινωνίας».

Ερωτώμενη Ι: «Η διαφήμιση (αφίσες), οι δημόσιες σχέσεις (δελτία τύπου, φιλανθρωπικές εκδηλώσεις), ο σύλλογος φίλων ή μελών, η πρόσβαση στο χώρο και η σήμανσή του, το ενημερωτικό-διαφημιστικό υλικό, οι ώρες υποδοχής κοινού, ο τρόπος αγοράς εισιτηρίων, η ατμόσφαιρα του χώρου (συμπεριφορά προσωπικού, καθαριότητα) και γενικότερα οι παροχές υπηρεσιών μέσα στον χώρο, όπως τα εκπαιδευτικά προγράμματα, η διοργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων αλλά και εκδηλώσεων κοινωνικού χαρακτήρα».

Ερώτηση 13

Ολοκληρώνοντας με την τελευταία ερώτηση, οι ερωτώμενοι πιστεύουν πως το ΚΙΠΕ θα επιτύχει την ενοποίηση της γνώσης προς την απόκτηση μια ολιστικής εικόνας της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής, μέσα από ενοποιημένη και εντατική προσπάθεια όλων και μέσα από σωστή αξιοποίηση των μέσων. Οι απόψεις τους διατυπώνονται παρακάτω.

Ερωτώμενη Α: «Αυτός είναι ο στόχος. Εάν αποτελέσει πραγματικά μέρος μιας ευρύτερης πολιτιστικής πολιτικής και ενός επιχειρησιακού σχεδίου πολιτισμού, ναι θα το αποτελέσει».

Ερωτώμενη Β: «Πιστεύω ακράδαντα ότι μπορεί να πετύχει αυτόν τον προκλητικό στόχο αλλά θέλει πάρα πολλή δουλειά».

Ερωτώμενη Γ: «Θεωρώ ότι έχει όλες τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες να λειτουργήσει ως πραγματικός μοχλός ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής, με στόχο τη συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης εικόνας του πολιτισμού και της ιστορίας της».

Ερωτώμενη Δ: «Αυτός είναι ο στόχος και θα βάλουμε τα δυνατά μας να τον επιτύχουμε! Να μπορεί δηλαδή ο κάθε επισκέπτης να δημιουργήσει μια ολιστική εικόνα για την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής της Ευρυτανίας».

Ερωτώμενος Ε: «Θεωρώ πώς ναι... οποιοσδήποτε επισκέπτης ή κάτοικος της περιοχής που δεν γνωρίζει συνολικά την ιστορία μας θα μπορέσει ολιστικά να έχει μια εικόνα και γνώση για την ιστορία και τον πολιτισμό της Ευρυτανίας».

Ερωτώμενη ΣΤ: «Σημαντικό ρόλο προς την επίτευξη αυτού του στόχου θα έχουν η αξιοποίηση των τεχνολογικών μέσων που διατίθενται, η συνεργασία του ανθρώπινου δυναμικού του μουσείου καθώς και η όλο και μεγαλύτερη εξοικείωση των επισκεπτών όλων των ηλικιών με τα νέα ψηφιακά μέσα».

Ερωτώμενος Ζ: «Με τη σωστή οργάνωση της λειτουργίας και όσων θα προβάλλει το ΚΙΠΕ πιστεύω πως θα επιτύχει την ενοποίηση της γνώσης προς την απόκτηση μιας ολιστικής εικόνας της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής».

Ερωτώμενη Η: «Αυτός είναι ο στόχος και πιστεύω ακράδαντα πως θα τον επιτύχουμε!»

Ερωτώμενος Θ: «Το ΚΙΠΕ στη μουσειολογική- μουσειογραφική μελέτη είχε αυτό ακριβώς κύριο στόχο μια ολιστική εικόνα της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής. Ο επισκέπτης θα γνωρίσει την ιστορία της Ευρυτανίας μέσω της έκθεσης και μέσω της τεχνολογίας θα ταξιδέψει σε μέρη που δεν είναι εφικτό να επισκεφθεί».

Ερωτώμενη Ι: «Πιστεύουμε ότι θα τον επιτύχει διότι ήταν ο σκοπός της μελέτης μας και της δημιουργίας του Κέντρου (Μουσειολογική-μουσειογραφική μελέτη ΚΙΠΕ, 2018))».

Κεφάλαιο 5

Συμπεράσματα-Προτάσεις

Η παρούσα διπλωματική παρουσίασε τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας, μέσα από την τρέχουσα προσπάθεια που γίνεται από τις αρμόδιες αρχές για την ίδρυση του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας (ΚΙΠΕ). Το ΚΙΠΕ είναι ένας πολιτιστικός οργανισμός με σκοπό την προβολή και την ανάδειξη της ιστορίας, την προώθηση της εκπαίδευσης, της έρευνας και της επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία της Ευρυτανίας. Ο νομός Ευρυτανίας δεν έχει κανένα μέχρι στιγμής μουσείο και η προσπάθεια ίδρυσης του ΚΙΠΕ είναι στην αφετηρία υλοποίησής της, γεγονός που ανέδειξε τη σημασία και πρωτοτυπία στην παρούσα εργασία.

Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, εθνικές κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο φαίνεται να στρέφονται όλο και περισσότερο προς την προβολή των πόλεων τους μέσω της πολιτιστικής ανάδειξης των μουσείων, των τεχνών και άλλων πολιτιστικών δραστηριοτήτων για την προώθηση και αναζωογόνηση της εικόνας των πόλεων τους. Ειδικά για τα μουσεία, διαπιστώνεται πως έχουν αποκτήσει μια νέα δυναμική στο σημερινό ψηφιακό περιβάλλον, μέσα από πιο οριζόντια συστήματα και γλώσσες επικοινωνίας, συνδέοντας την πολλαπλότητα των ιδεών και τη γνώση από τα διάφορα πολιτιστικά περιβάλλοντα. Στο πλαίσιο αυτό, η έρευνα για τα μουσεία τονίζει τον ευρύτερο ρόλο του στο πλαίσιο των κοινωνικών λειτουργιών του μουσείου και αναδεικνύει πως οι ταυτότητες

των μουσείων έχουν περάσει σε μια φάση μετασχηματισμού ως προς το πώς γίνεται αντιληπτή η μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα ενός τόπου.

Ένα από τα θέματα που ευρέως τονίζει η διεθνής βιβλιογραφία είναι η σημασία των Μουσείων στην ανάδειξη των πόλεων και των περιφερειών, υποστηρίζοντας πως η σπουδαία κοινωνική σημασία του τομέα του Μουσείου αναδεικνύει την αξία τους και τη συμβολή τους στον πολιτισμό ενός τόπου. Τα τελευταία χρόνια, τα Μουσεία έχουν αναπτύξει στενότερους δεσμούς με την κοινότητα, στο πλαίσιο της πολιτιστικής κληρονομιάς, έχοντας καίριο πολιτιστικό ρόλο και πολιτιστική συμβολή. Αναμφισβήτητα, ο εντοπισμός και η προώθηση της κοινωνικής αξίας των Μουσείων είναι μια καταλυτική συνιστώσα για την ανάδειξη ενός τόπου, δείχνοντας πόσο σημαντικό είναι οι φορείς τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα να ενώνουν τις δυνάμεις τους και να επενδύουν στην κοινωνική αξία των μουσείων, προκειμένου να αξιοποιήσουν αυτήν τη δυναμική με τρόπο σύγχρονο και καινοτόμο που θα επιφέρει αποτελέσματα ζωτικής σημασίας για τον πολιτισμό ενός τόπου.

Τα ευρήματα από τις υπάρχουσες έρευνες είναι ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και εγείρουν το κίνητρο για περαιτέρω έρευνα, προσφέροντας συνάμα κατευθύνσεις για βελτίωση πρακτικών. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελούν τα Μουσεία της Μεγάλης Βρετανίας όπου αναδεικνύεται πώς η «νέα» μουσειολογική εικόνα του τόπου συνδέεται με τις κοινωνικές αξίες που χαρακτηρίζουν το Μουσείο, καθώς και με τους ίδιους τους εργαζόμενους και το πώς σχετίζονται με τις δράσεις του Μουσείου. Βέβαια, το πολιτιστικό υπόβαθρο και το νομικό πλαίσιο των Μουσείων είναι διαφορετικά ανά τον κόσμο και η επίδραση του ρόλου του Μουσείου στη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα ενός τόπου ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Σε κάθε περίπτωση, είναι σημαντικό να καταστρώνεται το κατάλληλο πλάνο μάρκετινγκ για την ανάδειξη του τόπου, το οποίο σε ό, τι αφορά τη διαχείριση της πολιτιστικής εικόνας πρέπει να περιλαμβάνει πρωταρχικά την έννοια της αποτελεσματικής επικοινωνίας. Ανάμεσα στα επιτυχημένα παραδείγματα διαχείρισης πολιτιστικής εικόνας είναι η περίπτωση της ανάπτυξης του «μουσείου – πάρκου» στο Rotterdam, το πρόγραμμα CultMark, το Μουσείο Guggenheim στο Bilbao αλλά και άλλες περιπτώσεις μουσείων σε Παρίσι, Λονδίνο, Πράγα, Λισσαβόνα, Βαρκελώνη κ.α. όπου η ανταγωνιστικότητα των πόλεων ενισχύθηκε από τη συμβολή του Μουσείου στην πολιτιστική εικόνα του τόπου και καθοριστικό ρόλο έπαιξαν οι συνεργασίες και η επικοινωνία ανάμεσα στους αρμόδιους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς. Σε σχετική

έρευνα μεγάλων δημόσιων Μουσείων στην Ελλάδα αναδείχθηκε πως η βιώσιμη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τη συνέργεια του δημοσίου τομέα, του ιδιωτικού και των ειδικών του μουσείου, έχοντας ως άξονα τον κατάλληλο στρατηγικό σχεδιασμό. Το Μουσείο του καπνού στην Καβάλα, αλλά και το Μουσείο Μουσικών Κρήτης είναι λαμπρά παραδείγματα που συμβάλλουν σημαντικά στην ενίσχυση της πολιτισμικής εικόνας της περιοχής, μέσα από πρωτοτυπία δράσεων και καινοτομικότητα.

Έχοντας ως βάση τα παραπάνω, κύριο ερευνητικό ερώτημα στην παρούσα εργασία είναι οι αντιλήψεις φορέων για τη μουσειακή αξιοποίηση του ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της Ευρυτανίας εν όψει της ίδρυσης του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας και το πώς οι αρμόδιοι φορείς να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής μέσα από το ΚΙΠΕ. Τα επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα εστίασαν στο πώς το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής, πώς μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μέσα από την ίδρυση του ΚΙΠΕ και αν δύναται το ΚΙΠΕ να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική προσέγγιση, με ερευνητικό εργαλείο την προσωπική συνέντευξη. Το δείγμα αποτέλεσαν 10 αρμόδιοι του Δήμου και της Αντιπεριφέρειας, οι οποίοι όπως έδειξαν τα δημογραφικά τους στοιχεία, έχουν μέση ηλικία 41 έτη, 70% είναι γυναίκες, 50% έχουν πανεπιστημιακή εκπαίδευση, 30% μεταπτυχιακό και 20% διδακτορικό, 7 στους 10 είναι έγγαμοι, εργάζονται κατά μέσο όρο 6,4 έτη στον τομέα, και είναι όλοι σε υψηλών προδιαγραφών θέσεις.

Τα αποτελέσματα από την πρώτη θεματική ενότητα της συνέντευξης έδειξαν πως:

- οι ερωτώμενοι συμφωνούν πως το μουσείο έχει έναν πολυσύνθετο ρόλο, ο οποίος έχει μεταβληθεί σημαντικά μέσα στη ψηφιακή οικονομία και τις νέες τάσεις, με το μέλλον να επιφυλάσσει εντυπωσιακές αλλαγές για τα μουσεία, με εμφανή τη συμβολή της νέας τεχνολογίας
- οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου μπορούν να διαχειριστούν τις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος, αξιοποιώντας τη νέα τεχνολογία, την έρευνα, τις

δυνατότητες για άμεση και γρήγορη πληροφόρηση και για βιωματική μουσειακή εμπειρία, ενώ είναι αναγκαίο οι ειδικοί να έχουν κατάλληλες γνώσεις, διαρκή ενημέρωση, παιδαγωγική κατάρτιση, συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση για να ανταποκριθούν βέλτιστα στις νέες συνθήκες

- οι ερωτώμενοι στην πλειοψηφία τους (7 στους 10) συμφωνούν πως αντιλαμβάνονται οι επισκέπτες τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων σήμερα, ενώ οι υπόλοιποι 3 πιστεύουν πως δεν γίνονται αντιληπτές οι αλλαγές από το κοινό στο βαθμό που πρέπει. Σίγουρα είναι πολυδιάστατες οι ανάγκες και απαιτήσεις τους από ένα μουσείο και επιδρούν στο πώς αυτό κατευθύνεται
- τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μουσείων των τοπικών κοινοτήτων, που σχετίζονται με την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου, πρέπει να αποτελούν κινητήριο δύναμη για να ικανοποιήσουν την ανάγκη του επισκέπτη για πρόσβαση στα σημεία τοπικού ενδιαφέροντος, με τρόπο απλό και εύληπτο, ευχάριστο, διαδραστικό και βιωματικό, παρέχοντας μια ολιστική εικόνα της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής. Είναι σημαντικό να μπορεί το τοπικό μουσείο να καλύπτει τις σύγχρονες ανάγκες των επισκεπτών, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή, τη χρήση νέων τεχνολογιών και την προσφορά ιδιαίτερων και διαφοροποιημένων εμπειριών.

Περνώντας στη δεύτερη θεματική ενότητα, δηλαδή στις ερωτήσεις που αφορούν ειδικά το ΚΙΠΕ, τα αποτελέσματα έδειξαν τα εξής:

- οι ερωτώμενοι συμφωνούν όλοι πως οι άνθρωποι της κοινότητας εντάσσονται θετικά ως προς την ιδέα του ΚΙΠΕ. Από τους 10 ερωτώμενους, οι 8 πιστεύουν πως οι κάτοικοι αισθάνονται ότι το ΚΙΠΕ θα έχει στενή σχέση με την Κοινότητα, ενώ οι άλλοι δυο προβληματίζονται πως ίσως αυτή η στενή σχέση να μην είναι ακόμη καλλιεργημένη στους κατοίκους
- το ΚΙΠΕ έχει τη δυναμική να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής, δημιουργώντας ευκαιρίες για ολιστική μουσειακή εμπειρία για όλες τις ηλικίες και όλες τις ομάδες επισκεπτών, περαιτέρω εξερεύνηση και τόνωση του πολιτιστικού τουρισμού, με σημαντικό εργαλείο τη σύγχρονη τεχνολογία

- η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη μπορεί να αναδειχθεί διαμέσου της ίδρυσης του ΚΙΠΕ, προβάλλοντας συγκριτικά πλεονεκτήματα όπως η κομβικότητα δράσεων του ΚΙΠΕ, η διακλάδωση με άλλα μουσεία, η συγκέντρωση όλου του ιστορικού, πολιτιστικού, αρχιτεκτονικού, περιβαλλοντικού και πολιτισμικού πλούτου της περιοχής και με σημαντική τη συμβολή της έκθεσης και της τεχνολογίας
- οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ θα έχουν χαρακτήρα εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό, ενισχύοντας την εξωστρέφεια και καινοτομία, ικανοποιώντας όλους τους επισκέπτες, δημιουργώντας σημαντικά οφέλη για τον τόπο, τουριστικά και οικονομικά, μέσα από το συνδυασμό παραδοσιακών μεθόδων και της τεχνολογίας
- το ΚΙΠΕ δύναται να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων ψηφιακών τεχνολογιών. Ανάμεσα στις τεχνολογίες αναφέρουν τις εξής: τρισδιάστατη απεικόνιση, κινητές συσκευές, ψηφιακές αναπαραστάσεις, εκπαιδευτικά βιωματικά προγράμματα, ηχητικά ντοκουμέντα, video, εικονική περιήγηση, ειδικές εφαρμογές πληροφόρησης, ολογράμματα κ.α.
- είναι άμεσα και σημαντικά τα οφέλη για όλη την κοινωνία – εκπαιδευτικά, παιδαγωγικά, οικονομικά - τα οποία μπορούν να προκύψουν μέσα από τη συνεργασία του ΚΙΠΕ, της τοπικής κοινότητας, του κράτους, των αρμόδιων φορέων και των επισκεπτών, στο πλαίσιο του κατάλληλου στρατηγικού σχεδιασμού.
- είναι καταλυτικός ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού του ΚΙΠΕ στην προσπάθεια ανάδειξης της μουσειολογικής – μουσειογραφικής εικόνας του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας. Τονίζουν οι ερωτώμενοι το ρόλο της επιμόρφωσης και κατάρτισης, των κατάλληλων ικανοτήτων των εργαζομένων και της ευθύνης που τους διέπει, αλλά και των άριστων γνώσεων που πρέπει να έχουν σε θέματα ιστορίας, πολιτισμού της περιοχής και νέων τεχνολογιών. Ενδιαφέρουσα είναι η πρόταση για τη λειτουργία του ΚΙΠΕ ως Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης.
- η επικοινωνία των δράσεων του ΚΙΠΕ με τους επισκέπτες μπορεί να είναι αποτελεσματική, τόσο μέσα από τα παραδοσιακά μέσα όσο και τα ψηφιακά, τονίζοντας το ρόλο της διαφήμισης.

- το ΚΙΠΕ θα επιτύχει την ενοποίηση της γνώσης προς την απόκτηση μια ολιστικής εικόνας της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής, μέσα από ενοποιημένη και εντατική προσπάθεια όλων και μέσα από σωστή αξιοποίηση των μέσων.

Απαντώντας λοιπόν στο βασικό ερευνητικό ερώτημα, οι αρμόδιοι φορείς μπορούν να αναδείξουν τη μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής μέσα από το ΚΙΠΕ, με το να προσφέρουν μια ολιστική μουσειακή εμπειρία για όλες τις ηλικίες και όλες τις ομάδες επισκεπτών, έχοντας σημαντικό εργαλείο τη σύγχρονη τεχνολογία και εντείνοντας τη συνεργασία όλων των αρμόδιων φορέων του ΚΙΠΕ με την τοπική κοινότητα, το κράτος και τους επισκέπτες, στο πλαίσιο του κατάλληλου στρατηγικού σχεδιασμού.

Αναφορικά με τα επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα, το ΚΙΠΕ μπορεί να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής μέσα από την αποτελεσματική επικοινωνία των δράσεών του, την ενοποιημένη και εντατική προσπάθεια όλων, τη σωστή αξιοποίηση των μέσων, αλλά και τη συμβολή του ανθρωπίνου δυναμικού του ΚΙΠΕ, δημιουργώντας ευκαιρίες για ολιστική μουσειακή εμπειρία για όλες τις ηλικίες και όλες τις ομάδες επισκεπτών, περαιτέρω εξερεύνηση και τόνωση του πολιτιστικού τουρισμού, με σημαντικό εργαλείο τη σύγχρονη τεχνολογία. Συνάμα, η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής μπορεί να αναδειχθεί στον επισκέπτη μέσα από την ίδρυση του ΚΙΠΕ, προβάλλοντας συγκριτικά πλεονεκτήματα όπως η κομβικότητα δράσεων του ΚΙΠΕ, η διακλάδωση με άλλα μουσεία, η συγκέντρωση όλου του ιστορικού, πολιτιστικού, αρχιτεκτονικού, περιβαλλοντικού και πολιτισμικού πλούτου της περιοχής και με σημαντική τη συμβολή της έκθεσης και της τεχνολογίας. Τέλος, το ΚΙΠΕ δύναται να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών, όπως την τρισδιάστατη απεικόνιση, τα βιωματικά προγράμματα, τα ηχητικά ντοκουμέντα, τα video κ.α.

Ολοκληρώνοντας, προτείνεται να διεξαχθεί στο μέλλον και ποσοτική έρευνα με εργαλείο το ερωτηματολόγιο, προς δείγμα επισκεπτών και κατοίκων του νομού, ώστε να διατυπωθούν και

οι δικές τους απόψεις, εμπειρίες και αντιλήψεις πάνω στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς η παρούσα ποιοτική έρευνα ανέδειξε πως δεν γίνονται αντιληπτές οι αλλαγές στο μουσειακό κλάδο από όλο το κοινό στο βαθμό που πρέπει, ενώ ακόμη επικρατεί μερικώς και προβληματισμός για το αν έχει καλλιεργηθεί στενή σχέση ανάμεσα στους κατοίκους και στην ιδέα του ΚΙΠΕ.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Greswell, J. (2005). *Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας*. 2η έκδοση. Τζορμπατζούδης, Χ (Επιμ.), Κουβαράκου, Ν. (Μετ.). Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

Κυριαζόπουλος, Π. & Σαμαντά Ειρ. (2011) *Μεθοδολογία έρευνας εκπόνησης διπλωματικών εργασιών*, Αθήνα, Σύγχρονη Εκδοτική.

Μεταξάς, Θ. (2010). Ο πολιτισμός ως «εργαλείο» αστικής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας: η διαδικασία του μάρκετινγκ των πόλεων. *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, Τόμος ΙΕ, Τεύχος 58, σελ.159-190.

Πετράκης Κ. (2011). *Πολιτισμός, επικοινωνία, παγκοσμιοποίηση*. Economia Publishing.

Robson, K. (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Ένα μέσον για ερευνητικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. Μιχαλακοπούλου, Κ. (Επιμ.). Νταλάκου, Β. & Βασιλικού, Κ. (Μετ.). Αθήνα: Gutenberg.

Schnell R., Hill P. & Esser E. (2014) *Μέθοδοι εμπειρικής κοινωνικής έρευνας*, Αθήνα, Προπομπός.

Στρατηγέα, Α., Κατσώνη, Β., Χατζηχρήστος, Θ., Λέκα, Α., Παπαδοπούλου, Χ.-Α., Λάμπρου, Μ., Σωμαράκης, Γ., Παναγιωτοπούλου, Μ. (2016). *Στρατηγικός Σχεδιασμός (Master Plan) Πολιτιστικής Πολιτικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης Δήμων Κισσάμου και Πλατανιά. Στάδιο Ι Στόχοι, Ανάλυση Υπάρχουσας Κατάστασης, Δυναμική*. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Σχολή

Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών. Τομέας Γεωγραφίας & Περιφερειακού Σχεδιασμού, Αθήνα.

Χριστογιάννης Γ.(2006).*Ελληνική Πολιτιστική Διπλωματία*. Εκδόσεις Ελλήν.

Ξενόγλωσση

Bennett, T. (1988) 'Museums and the "People"', in Lumley, R. (ed.) *The Museum Time Machine: Putting Cultures on Display*, London: Comedia.

Booth, P., Boyle, R., (1993). See Glasgow see culture in Bianchini and Parkinson (eds), *Cultural Policy and Urban Regeneration: The West European Experience*, Manchester University Press, Manchester, pp. 21-47.

CultMark Programme (2005) «*Cultural Data Analysis Report*», INTERREG IIIc.

CultMark Programme (2006) «*Final Provided Good Report*», INTERREG IIIc.

Deffner A. and Metaxas T., (2003) «*The interrelationship of urban economic and cultural development: The case of Greek museums*», Paper presented to the 43rd ERSAs Congress "Peripheries, centers, and spatial development in the new Europe", University of Jyväskylä, Jyväskylä, Finland, 2003.

Duncan, C. and Wallach, A. (1980) 'The Universal Survey Museum' *Art History*, 3(4), 448-69.

Falk, J.H. & Dierking, L.D. (2000). *Learning from museums. Visitor Experiences and the Making of Meaning*. Alta Mira Press: New York.

Florida, R. (2002). *The Rise of the Creative Class*. Basic Books.

Grodach C., Loukaitou-Sideris A. (2007). Cultural Development Strategies and Urban Revitalization, A survey of US cities, *International Journal of Cultural Policy*, Volume 13, Issue 4, 349-370.

Holden, J. & Jones, S. (2006). *Knowledge and Inspiration: the democratic face of culture. Evidence in Making the Case for Museums, Libraries and Archives*. Demos: London

- Hooper-Greenhill, E. (1988): 'Counting Visitors or Visitors who Count', in R. Lumley (ed.), *The Museum Time Machine: Putting Cultures on Display*, London: Comedia/Routledge.
- Jansen-Verbeke, M., van Rekom, J., (1996). Scanning museum visitors, *Annals of Tourism Research*, vol. 23, no 2, pp. 364-375.
- Keene, S. (2008). *Collections for People. Museums' Stored Collections as a Public Resource*. UCL Institute of Archaeology: London.
- Kong L., (2000). Culture, economy, policy: trends and developments, *Geoforum*, 31, pp. 385-390.
- McAlpine, J. (2001). Learning from Loans. *Museum Practice* (18), pp. 57-59.
- McCall, V. & Gray, C. (2014). Museums and the 'new museology': theory, practice and organisational change. *Museum Management and Curatorship*. Volume 29, Issue 1, 19-35.
- McNeil D., (2000) «McGuggenisation? National identity and globalization in the Basque county» *Political Geography*, vol. 19, issue 4, pp. 473-494.
- Merriman, N. (1989) 'Museum Visiting as a Cultural Phenomenon' in Vergo, P. (ed) *The New Museology*, London: Reaktion.
- Metaxas, T. (2013). From city marketing to museum marketing and opposed, *MRPA Paper* 46968.
- Metaxas, T. (2006). *Implementing Place Marketing Policies In Europe: A Comparative Evaluation Among Glasgow, Lisbon and Prague*, *International Journal of Sustainable Development and Planning*, vol.1 (4), pp. 399-418.
- Mizushima, Eiji. (2015) *Development of Museums and Trends of Museology in East Asia*. Encyclopedic Dictionary of Museum Management. Tokio: University of Tsukuba, p.476-495.
- Netherlands Museums Association (2011). *The Social Significance of Museums*, Désirée Raemaekers, Netherlands.
- Nightingale, J, Holt, J Heal, S (2010). Working Knowledge: Advocacy. *Museum Practice Magazine*. Issue 49, pp. 39-57

- Pearson, N.M. (1982) *The State And The Visual Arts: A Discussion Of State Intervention In The Visual Arts In Britain, 1760-1981*, Open University Press: Milton Keynes.
- Plaza B., (2000) «Guggenheim Museum's effectiveness to attract tourism» *Annals of Tourism Research*, vol.27, no.4, pp. 1055-1058.
- Richards, G. (Ed.) (2001). *Cultural Attractions and European Tourism*. Wallingford, UK: CABI Publishing.
- Richards, G., Palmer, R. (2010). *Eventful Cities: Cultural Management and Urban Revitalisation*, Elsevier, U.K.
- Ross, M. (2004). Interpreting the new museology. *Museum and Society*, 2 (2), 84-103.
- Sandell R. (ed.) *Museums, Society, Inequality* (2002) London: Routledge.
- Sandell, R. (2003) 'Social Inclusion, the Museum and the Dynamics of Sectoral Change', *Museum and Society* 1 (1), 45-62.
- Scott, C.A. (2006). Museums, impact and value. *Cultural Trends*, Vol. 15, No. 57, pp. 45-75.
- Smith, K.M. (2003), *Issues In Cultural Tourism Studies*, Routledge, London
- Snaith T., Haley A. (1999). Resident's opinions of tourism development in the historic city of York, England, *Tourism Management*, vol.20, pp. 595-603.
- Snowball, J.D. (2008). *Measuring the value of culture. Methods and examples in cultural economics*. Springer: Berlijn.
- Sturabotti D., Surace R., (2016), *Museum of the Future Insights and reflections from 10 international museums*, Symbola Foundation - Museum of the Future, Mu.SA Project.
- Van Aalst, I., Boogaarts, I., (2002). From museum to mass entertainment: the evolution of the role of museum in cities, *European Urban and Regional Studies*, 9(3), pp. 195-209.
- Zeppel, H., Hall, C.M. (1992). Arts and heritage tourism, in Weiler, B. and Hall, C.M. (eds) *Special Interest Tourism*, London: Belhaven Press, pp. 47-65.

International Council of Museums (ICOM) (2018), *Museum Definition*, <https://icom.museum/en/activities/standards-guidelines/museum-definition/>, Accessed 25-9-2018.

Ορφανίδη, Λ. (2003). *Εισαγωγή στη Μουσειολογία*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών. <http://www.neolithic.gr/pdf/museology.pdf>, ανάκτηση 20-9-2018.

Zukin, S. (2004). *Dialogue on urban cultures: Globalization and culture in an urbanizing world*. World Urban Forum, Barcelona, 13–17 September 2004. http://www.unhabitat.org/downloads/docs/3070_67594_K0471966%20WUF2-2.pdf. Accessed 25-8-2018.

Παράρτημα

Οδηγός συνέντευξης

1. Το μουσείο έχει έναν πολυσύνθετο ρόλο: τη συλλογή, τη μελέτη, τη διατήρηση, τη γνωστοποίηση και την έκθεση τεκμηρίων του ανθρώπινου πολιτισμού και περιβάλλοντος. Στη σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης ο ρόλος του έχει μεταβληθεί σημαντικά. Τι πιστεύετε πως επιφυλάσσει το μέλλον για τα μουσεία; Πώς θα εξελιχθεί ο τομέας; Πώς βλέπετε τα μουσεία τα επόμενα 10 χρόνια;
2. Πώς μπορούν οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου να διαχειριστούν τις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος;
3. Αντιλαμβάνονται οι επισκέπτες τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων σήμερα; Αν ναι, ποιες πιστεύετε πως είναι οι κυριότερες απαιτήσεις των επισκεπτών από ένα μουσείο στο πλαίσιο του μεταβαλλόμενου ρόλου τους;
4. Ποιες είναι οι ανάγκες των επισκεπτών στα μουσεία των τοπικών κοινοτήτων και σε τι βαθμό πιστεύετε πως αυτές μπορούν να ικανοποιηθούν;
5. Το ΚΙΠΕ αποτελεί την πρώτη προσπάθεια μιας συνολικής παρουσίασης του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας, δεδομένου ότι ο νομός Ευρυτανίας δεν έχει κανένα μέχρι στιγμής μουσείο και η προσπάθεια ίδρυσης του ΚΙΠΕ είναι στην αφετηρία υλοποίησής της. Οι άνθρωποι της κοινότητας εντάσσονται θετικά ως προς την ιδέα του ΚΙΠΕ; Αισθάνονται ότι το ΚΙΠΕ θα έχει στενή σχέση με την Κοινότητα;
6. Το ΚΙΠΕ έχει σκοπό να αναδείξει στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως έχει τη δυναμική να το πραγματοποιήσει αυτό με επιτυχία και ποιες ευκαιρίες αναδεικνύονται;
7. Μέσα από ποια συγκριτικά πλεονεκτήματα της ευρύτερης περιοχής μπορεί να αναδειχθεί η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής στον επισκέπτη, διαμέσου της ίδρυσης του ΚΙΠΕ;

8. Ποιες είναι οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ και πώς πιστεύετε πως θα δημιουργήσουν οφέλη για τον τόπο;
9. Τα μουσεία έχουν αποκτήσει σήμερα μια νέα δυναμική μέσα στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον, μέσα από πιο οριζόντια συστήματα και γλώσσες επικοινωνίας με τους επισκέπτες, συνδυάζοντας την πολλαπλότητα των ιδεών και τη γνώση από τα ποικίλα πολιτισμικά περιβάλλοντα. Δύναται το ΚΙΠΕ να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων ψηφιακών τεχνολογιών; Αν ναι, ποιες είναι οι νέες τεχνολογίες που θα το βοηθήσουν στην προσπάθεια αυτή;
10. Ανάμεσα στους στρατηγικούς σκοπούς ενός μουσείου είναι να βελτιώσει τις δημόσιες σχέσεις, την πρόσβαση όλων και να αξιοποιήσει τα εργαλεία μάρκετινγκ με στόχο να δημιουργήσει οφέλη άμεσα για την κοινωνία. Με ποιο τρόπο μπορεί να προκύψουν αυτά τα οφέλη – και ποια είναι αυτά – μέσα από τη συνεργασία του ΚΙΠΕ, της τοπικής κοινότητας, του κράτους, των αρμόδιων φορέων και των επισκεπτών;
11. Ποιος είναι ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού του ΚΙΠΕ στην προσπάθεια ανάδειξης της μουσειολογικής – μουσειογραφικής εικόνας του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας; Ποιες ικανότητες και προφίλ ανθρώπινου δυναμικού μπορούν να ενισχύσουν την όλη προσπάθεια του ΚΙΠΕ;
12. Πώς προτείνεται να γίνει η επικοινωνία των δράσεων του ΚΙΠΕ με τους επισκέπτες, ώστε η προσέλκυση και επισκεψιμότητα να είναι αποτελεσματική;
13. Πιστεύετε πως το ΚΙΠΕ θα επιτύχει την ενοποίηση της γνώσης προς την απόκτηση μια ολιστικής εικόνας της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής;

Παρακαλώ συμπληρώστε τα ατομικά σας στοιχεία:

Ηλικία....

Φύλο

Εκπαιδευτικό επίπεδο.....

Οικογενειακή κατάσταση.....

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα

Εργασιακή θέση

Απαντήσεις συνέντευξης

Απάντηση στη συνέντευξη 1η

1. Θα είναι το λεγόμενο μουσείο χωρίς τείχους. Με τη μεγαλύτερη δυνατή εξωστρέφεια, με δράσεις εκτός χώρου του μουσείου, με σύγχρονες μεθόδους διαδραστικής προβολής, με μεγάλη χρήση τεχνολογίας και με ανοιχτές και προσβάσιμες ακόμα και τις αποθήκες του και τον χώρο συντήρησης.

2. Βρίσκοντας κάθε φορά στο έκθεμα τη σχετικότητα με την καθημερινότητα του σήμερα. Προβάλλοντας τη διαχρονικότητα και τη συνέχεια των μεγάλων προβλημάτων του ανθρώπου, των μεγάλων ερωτημάτων του, όπως είναι ο θάνατος, η αβεβαιότητα, το φθαρτό της ανθρώπινης ύπαρξης και πώς αυτό διατυπώνεται διαχρονικά μέσα στα διαφορετικά εκθέματά τους. Μεγάλη βαρύτητα θα δοθεί στη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας. Στη χρήση ψηφιακών μέσων και στις εκδόσεις, ηλεκτρονικές και έντυπες, καινούργιου υλικού και προβολή των συλλογών με έμφαση στην παιδαγωγική του διάσταση.

3. Το μουσείο έχει μετατραπεί εν μέρει και σε έναν πολυχώρο δραστηριοτήτων. Σε αυτό το πλαίσιο δεν μπορεί η παροχή υπηρεσιών να είναι μονοδιάστατη, μόνο προβολή του μουσειακού υλικού, αλλά πρέπει να είναι μια πολυδιάστατη προβολή που να συνδυάζει τόσο την εκπαίδευση όσο και την ψυχαγωγία. Οι επισκέπτες όχι μόνο αντιλαμβάνονται τον ρόλο των μουσείων, αλλά τον δρομολογούν, με την έννοια ότι επισκέπτονται τελικά τους χώρους εκείνους στους οποίους βρίσκουν νόημα γενικότερο για την επισκέψή τους. Το νόημα αυτό δεν είναι ανάγκη να αφορά τα μεγάλα ερωτήματα της ζωής, μπορεί να είναι όμως και σε απλό επίπεδο ψυχαγωγίας. Στο πλαίσιο αυτό βλέπουμε συνεχώς ότι κερδίζουν επισκέπτες οι χώροι εκείνοι που καλύπτουν πολυδιάστατες ανάγκες. Σταδιακά τα μεγάλα μουσειακά κέντρα μετατρέπονται σε πολυχώρους δραστηριοτήτων με πολλές φορές ετερόκλητες δράσεις να στεγάζονται στους χώρους τους. Θεωρώ ότι στον ελλαδικό χώρο ένα τέτοιο πρωτοπόρο μουσείο είναι το Μουσείο Μπενάκη.

4. Τα μουσεία των τοπικών κοινοτήτων έχουν πρωταρχικό ρόλο να παρουσιάσουν συγκεντρωμένη σε έναν χώρο την τοπική κοινότητα, τις παραδόσεις, τις ιστορίες αλλά και τη γενικότερη τοπική κουλτούρα που επικρατεί και ταυτόχρονα να κατευθύνουν τον επισκέπτη συντονισμένα και οργανωμένα σε εκείνα τα σημεία τοπικού ενδιαφέροντος στα οποία θα δαπανούσε διαφορετικά πολλή ώρα και πολλή προσπάθεια και κόπο να τα δει μόνος του. Στο πλαίσιο αυτό τα τοπικά μουσεία πρέπει να είναι ένα μέρος μια ευρύτερης τοπικής πολιτικής αξιοποίησης του πολιτιστικού πλούτου της περιοχής όχι μόνο του πολιτιστικού πλούτου με την έννοια των ιστορικών, αρχιτεκτονικών ή αρχαιολογικών κειμηλίων, αλλά με την έννοια ακόμα της τοπολαλιάς, της τοπικής παράδοσης, των τοπικών εορτών, των τοπικών γεύσεων ακόμα και των τοπικών εθίμων. Όλο αυτό πρέπει να αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης

χάραξης με μακροπρόθεσμο ορίζοντα ανάδειξης των σημείων και προσαρμογής των εκθεμάτων ανάλογα.

5. Πράγματι, είναι η πρώτη συντονισμένη και οργανωμένη προσπάθεια ίδρυσης ενός εκθεσιακού χώρου του πολιτισμού και της ιστορίας της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας. Η μέχρι στιγμής έρευνα έχει δείξει ότι οι άνθρωποι της κοινότητας ανυπομονούν για την ίδρυση του ΚΙΠΕ. Και όχι μόνο αυτό, αλλά αισθάνονται ότι το ΚΙΠΕ θα έχει άμεση και πολύ στενή σχέση με τους κατοίκους της Κοινότητας.

6. Το ΚΙΠΕ σκοπό έχει να αναδείξει και να εκθέσει, όχι μόνο στον κάτοικο της Ευρυτανίας αλλά και στους επισκέπτες του νομού, την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής. Πιστεύω πως δεν είναι εύκολη δουλειά να εκθέσουμε σε έναν ενιαίο εκθεσιακό χώρο την ιστορία και τον πολιτισμό που αφορούν διαφορετικές περιόδους της ιστορίας αλλά με τρόπο διαδραστικό και με τη χρήση ενός δυνατού εργαλείου, αυτού της τεχνολογίας, θα τα καταφέρουμε με επιτυχία. Η ευκαιρία είναι αυτή που προανέφερα, ότι δηλαδή ο επισκέπτης του Κέντρου θα μπορεί να δει συγκεντρωμένα σε έναν χώρο όλες τις σημαντικές στιγμές της Ευρυτανίας στο πέρασμα του χρόνου και τις στιγμές που πρωταγωνίστησε στην ιστορία της πατρίδας μας.

7. Το ΚΙΠΕ θα αποτελέσει τον κόμβο που θα διασυνδέσει όλα αυτά τα διάσπαρτα σημεία ενδιαφέροντος, θα αποτελέσει το σημείο αναφοράς τόσο των επισκεπτών όσο και των τοπικών κοινοτήτων για να προβάλλουν καταρχήν μέσα από το ΚΙΠΕ νέες δράσεις αλλά και παραδόσεις τους. Θα είναι ένα σημείο διασύνδεσης όλων των φορέων δραστηριοποίησης στον ευρύτερο χώρο του πολιτισμού και ταυτόχρονα θα είναι και ένα σημείο επαφής μεταξύ των παραγόντων τουριστικής ανάπτυξης του τόπου, της ακαδημαϊκής κοινότητας που μελετάει την περιοχή αλλά και των τοπικών φορέων να δραστηριοποιηθούν, ενδεχομένως και οικονομικά, στον χώρο αυτό της παροχής υπηρεσιών, ενημέρωσης, ψυχαγωγίας αλλά και εκπαίδευσης.

8. Το ΚΙΠΕ θα είναι ένα σύγχρονο πολυδιάστατο κέντρο που θα συνδυάζει την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία. Με αυξημένη χρήση της τεχνολογίας, διαδραστικά εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά προγράμματα για μικρούς και μεγάλους, εργαστήρια όπου θα μπορούν οι ίδιοι οι επισκέπτες του κέντρου να δοκιμάσουν διάφορες τεχνικές παραγωγής του πολιτισμού της περιοχής αλλά και με ηλεκτρονικές πλατφόρμες μεταφοράς στον χρόνο, το ΚΙΠΕ θα κερδίσει ακόμα και τον πιο απαιτητικό επισκέπτη. Το όφελος φυσικά για τον τόπο θα είναι η τουριστική αλλά και οικονομική του ανάπτυξη, καθώς ευελπιστούμε να προσελκύσουμε επισκέπτες και εκτός νομού.

9. Το ΚΙΠΕ, όπως προανέφερα, είναι ένα σύγχρονο κέντρο, που δε θα θυμίζει σε τίποτα τα μουσεία που γνωρίζαμε μέχρι τώρα. Με βιωματικό τρόπο θα κερδίζει το ενδιαφέρον των επισκεπτών με αποτέλεσμα την εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά. Η νέα τεχνολογία που σκοπεύουμε να χρησιμοποιήσουμε είναι η τρισδιάστατη απεικόνιση των εκθεμάτων και παρουσίαση του τρόπου δημιουργίας τους και όχι τόσο έκθεση του φυσικού κειμηλίου.

10. Με την ανάπτυξη πωλητηρίου, την ανάπτυξη καφέ, με τη διασύνδεση και χαρτογράφηση της περιοχής.

11. Η αγάπη του αντικειμένου του ανθρώπινου δυναμικού, η αγάπη για τον τόπο, το πραγματικό ενδιαφέρον ενσωμάτωσης των επισκεπτών και μεταφοράς τους αυτής της γνώσης και της παράδοσης που θα φιλοξενεί το ΚΙΠΕ αλλά και αυξημένες επικοινωνιακές ικανότητες, αυξημένες ικανότητες κατανόησης των διαφορετικών ανθρώπινων αναγκών και ταυτόχρονα χωρίς να υποβιβάζεται ο σεβασμός προς την ιστορικότητα των κειμηλίων και προς την πραγματικά ακαδημαϊκή αξία των εκθεμάτων. Είναι ένας συγκερασμός δύσκολος, αλλά, εάν πρωταρχικό σε όλο αυτό είναι η αγάπη για το ίδιο το ίδρυμα και η προβολή της μεγάλης προσπάθειας που γίνεται και η επικοινωνία αυτής της προσπάθειας, είναι εφικτός ο συγκερασμός αυτών των διαφορετικών και αντικρουόμενων πολλές φορές ικανοτήτων.

12. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αξιοποιηθούν όλα τα ψηφιακά μέσα. Υπάρχουν πάρα πολλά πια. Από ψηφιακούς βοηθούς μέσω των συστημάτων κοινωνικής δικτύωσης με αποστολή, με σεβασμό βέβαια στη νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα, μηνυμάτων, δράσεων και e mail κατευθείαν στους κατά καιρούς επισκέπτες, με την τήρηση ενός ενημερωμένου κάθε φορά μητρώου επισκεπτών και την ενημέρωσή τους για τις νέες δράσεις, ενδεχομένως με τη διοργάνωση από κοινού με τον Σύλλογο Ξενοδόχων ή το Επαγγελματικό Επιμελητήριο ειδικών δράσεων Σαββατοκύριακου που θα αφορούν επί τούτου την προσέλκυση τουριστών και επισκεπτών για τις κάθε φορά δράσεις.

13. Αυτός είναι ο στόχος. Εάν αποτελέσει πραγματικά μέρος μιας ευρύτερης πολιτιστικής πολιτικής και ενός επιχειρησιακού σχεδίου πολιτισμού, ναι θα το αποτελέσει. Και θα αποτελέσει και τη λύση για το διάσπαρτο των προσπαθειών που αυτή τη στιγμή γίνονται, οι οποίες είναι πολλές αλλά επειδή ακριβώς δεν είναι συντονισμένες και κάτω από έναν ενιαίο φορέα και μια ενιαία ομπρέλα και μέρος ενός ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού, δεν έχουν το συμπυκνωμένο εκείνο αποτέλεσμα και την προστιθέμενη αξία που θα μπορούσαν να έχουν στον τόπο.

Ηλικία: 43 ετών

Φύλο: Θήλυ

Εκπαιδευτικό επίπεδο: κάτοχος μεταπτυχιακού

Οικογενειακή κατάσταση: έγγαμη

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα: 10 χρόνια

Εργασιακή θέση: Γενική Γραμματεάς Δήμου Καρπενησίου

Απάντηση στη συνέντευξη 2η

1. Νομίζω ότι ο κυριότερος στόχος πρέπει να είναι το πώς θα γίνουν γνωστά στο ευρύτερο κοινό μέσα από το μουσείο τα αποτελέσματα της ανθρώπινης επέμβασης στο ιστορικό περιβάλλον. Γιατί ιστορία και περιβάλλον είναι αλληλένδετα. Η ιστορία υπάρχει και αναπτύσσεται μέσα σε ένα ορισμένο φυσικό περιβάλλον είτε με τρόπο αρνητικό είτε με τρόπο θετικό. Αυτό πρέπει να φαίνεται στο μουσείο και να δίνει έτσι μια διαχρονική αποτύπωση της εξέλιξης αυτής, πώς από το παρελθόν, λειτουργεί στο σήμερα και τι υπάρχει για το αύριο. Θα είναι δηλαδή διευρυμένος ο χρονικός ορίζοντας στον οποίο το μουσείο αναφέρεται. Και γι' αυτό πιστεύω, όπως είναι πολύ καλά διατυπωμένο στην ερώτηση 13, που λέει ότι " στόχος τελικά είναι η ενοποίηση της γνώσης για την απόκτηση μιας ολιστικής εικόνας της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής". Και βέβαια με αφορμή το τοπικό Κέντρο Ιστορίας και Πολιτισμού, να δοθεί έμφαση βέβαια στην τοπική ιστορία και τοπικό περιβάλλον, αλλά μπορεί να γίνουν και αναφορές ευρύτερες, όπως για παράδειγμα η Λίμνη των Κρεμαστών. Η κατασκευή της οποίας αποτελεί ένα ιστορικό γεγονός, από πλευράς οικονομικής και περιβαλλοντικής άποψης, που επέφερε πολλές αλλαγές, και θετικές και αρνητικές, όμως και στο περιβάλλον και στη ζωή των ανθρώπων και στην οικονομία και αυτό μπορεί μέσα από το ΚΙΠΕ να αναδειχθεί και να αποτελέσει έτσι και τη βάση για προβληματισμούς ευρύτερους. Πιστεύω ότι όσον αφορά την εξέλιξη, είναι δυναμική η εξέλιξη του ΚΙΠΕ και πρέπει να συνδυάζεται από ποικιλία δράσεων και παρεμβάσεων για να αναπτύξει αυτή τη δυναμικότητα.

2. Για να μπορέσουν να διαχειριστούν τις προσκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος θα πρέπει πέρα από τις ειδικές γνώσεις που θα έχουν ως μουσειολόγοι, να ενημερώνονται διαρκώς όχι μονάχα σε θέματα εξελίξεως της τεχνολογίας, αλλά και του πολιτισμού εν γένει. Να έχουν μια κατάλληλη παιδαγωγική κατάρτιση για να μπορούν να μεταδώσουν τις γνώσεις αυτές και να παρέμβουν δυναμικά μέσα από τον ρόλο του μουσείου. Γιατί ο επισκέπτης του μουσείου μπορεί να είναι ένας κλασικός παλιού τύπου επισκέπτης που έχει και συγκεκριμένα πράγματα στο μυαλό του για το τι είναι μουσείο, τον οποίο πρέπει το προσωπικό του μουσείου να τον κατακτήσει κι αυτόν, αλλά μπορεί να είναι κι ένας άνθρωπος με σύγχρονη αντίληψη, νέος, που περιμένει άλλα πράγματα από ένα μουσείο. Οπότε το προσωπικό πρέπει να είναι κατάλληλα και εκπαιδευμένο και οργανωμένο για να μπορεί να παίξει και τους δύο ρόλους.

3. Έχει να κάνει πάλι με αυτό που προανέφερα: οι παλιού τύπου επισκέπτες ίσως να μην αντιλαμβάνονται απόλυτα την αλλαγή στον ρόλο των μουσείων σήμερα. Όσον αφορά την τοπική ιστορία και το πώς λειτουργεί το μουσείο μέσα στην τοπική ιστορία, τονίζω πάλι ότι η κυριότερη απαίτηση και στόχος ταυτόχρονα είναι να προβάλλεται το παρελθόν με τρόπο ζωντανό αλλά και σε σχέση με το σήμερα και με την προοπτική του αύριο για να είναι δημιουργικό και βιώσιμο.

4. Οι ανάγκες των επισκεπτών εξαρτώνται από το τι είδους επισκέπτη έχουμε. Αν είναι ένας κάτοικος της πόλης ή της περιοχής έχει διαφορετικές προσδοκίες από έναν επισκέπτη τουρίστα. Θα πρέπει λοιπόν να είναι έτσι οργανωμένο το μουσείο ώστε και τον έναν να καλύπτει και τον άλλον. Βασική πρόκληση νομίζω είναι να δίνει το μουσείο το ερέθισμα και

την πρόκληση της έρευνας, δηλαδή να μην του δίνει έτοιμη τροφή ότι “ήρθες, είδες, έμαθες”, αλλά να του δημιουργεί ερωτήματα και να του δίνει ταυτόχρονα τη δυνατότητα να ψάξει να βρει κάποιες απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα. Και σε αυτό βέβαια πολύ θα συμβάλλουν οι νέες τεχνολογίες. Εν ολίγοις, συνδυάζοντας μέχρι στιγμής τις ερωτήσεις, το ΚΙΠΕ να είναι ένας χώρος μελέτης, ένας χώρος επίσκεψης και δημιουργικής απασχόλησης του ελεύθερου χρόνου γιατί είναι ένα τεράστιο θέμα και για τους κατοίκους της πόλης που δεν έχουν τι να κάνουν και βαριούνται αλλά και για τους τουρίστες που έρχονται και ρωτάνε τι να επισκεφτούν και δεν έχουμε μέχρι στιγμής τίποτα.

5. Νομίζω ότι εντάσσονται θετικά, το περιμένουν κιάλας. Έχει τύχει να ακούσω που ρωτάνε τι γίνεται με αυτό το μουσείο και πότε θα λειτουργήσει κλπ. Άρα για να το ρωτάνε αντιλαμβάνονται ότι έχει στενή σχέση με την κοινότητα. Και οι τοπικοί επιχειρηματίες μοιράζονται μαζί μας τα ερωτήματα των επισκεπτών μόλις επισκέπτονται τον τόπο μας, ότι θέλουν να δουν κάποιο αξιοθέατο αλλά δεν έχει τίποτα το Καρπενήσι να δουν. Είναι κάτι που θα τονώσει και την κίνηση του πολιτιστικού τουρισμού. Εκείνο όμως που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι οι άνθρωποι, οι περισσότεροι εδώ, έχουν μια παλιά αντίληψη για το τι είναι μουσείο. Και ίσως όταν στηθεί το ΚΙΠΕ και ανοίξει τις πύλες του, να παραξενευτούν. Γιατί θα δουν κάτι τελείως διαφορετικό από αυτό που πιθανόν να έχουν στο μυαλό τους. Γι' αυτό λοιπόν ίσως χρειάζεται να γίνει μια εκπαιδευτική ενημέρωση από την πλευρά των υπεύθυνων φορέων, τι είναι δηλαδή το ΚΙΠΕ ή να γίνουν κάποια δημοσιεύματα στον τοπικό τύπο για να είναι προετοιμασμένοι.

6. Πιστεύω ότι το ΚΙΠΕ έχει τη δυναμική να πραγματοποιήσει με επιτυχία την ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής και βέβαια οι ευκαιρίες που αναδεικνύονται έχουν πρωτίστως εκπαιδευτικό χαρακτήρα και πολιτισμικό γενικότερα και διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου για τους κατοίκους της πόλης και τους επισκέπτες αλλά και τόνωσης του λεγόμενου πολιτιστικού τουρισμού. Γιατί σήμερα η έννοια του περιηγητή τείνει να αποκτήσει πάλι την παλιά ωραία έννοια, ότι δηλαδή πάω στο Καρπενήσι όχι μόνο για να φάω κοψίδια και να πω καφέ ή να πάω στο ξενυχτάδικο, αλλά να περιηγηθώ, να δω τι ιστορία και πολιτισμό κρύβει αυτός ο τόπος.

7. Είναι δυνατόν μέσα από την καλή οργάνωση και λειτουργία του ΚΙΠΕ και με τη διακλάδωση και με άλλα μουσεία που υπάρχουν στην περιοχή, για παράδειγμα Κορυσχάδες, Βίνιανη κλπ, να τονωθεί ο περιηγητικός- ιστορικός τουρισμός, προβάλλοντας τις ιδιαίτερες πτυχές της ευρυτανικής ιστορίας. Από τα αρχαία χρόνια που πρέπει να γίνει μια σύνδεση με το εκκλησάκι του Αγίου Δημητρίου στον λόφο που είναι τα αρχαιότερα ευρήματα, στα βυζαντινά με τον Άγιο Λεωνίδα, Τουρκοκρατία με τις Σχολές Γραμμάτων, γιατί σε αυτές τις Σχολές του Ευγενίου και του Αναστασίου δε σπούδασαν μόνο ντόπιοι αλλά ερχόταν από όλη την Ελλάδα και πολλοί από αυτούς διακρίθηκαν σε διάφορους τομείς. Φυσικά, το μεγάλο κεφάλαιο των Βαλκανικών Πολέμων και στη συνέχεια την Κατοχή, Αντίσταση, Εμφύλιος με όλη την τραγωδία που κρύβει μέσα του ο εμφύλιος και βέβαια τα νεότερα χρόνια ο Μπακογιάννης που αποτελεί ένα ορόσημο για την περιοχή σε σύνδεση με το Μουσείο Σύγχρονης Δημοκρατικής Ιστορίας στα Βελωτά. Γιατί έτσι φαίνεται ότι ένας μικρός τόπος όπως η Ευρυτανία έχει ιστορία όχι μόνο σε τοπικό επίπεδο αλλά έχει ιστορία εμβέλειας που συνδέεται με την ευρύτερη ιστορία της χώρας μας. Και για το μεγάλο κεφάλαιο των αποδήμων, κυρίως την Κωνσταντινούπολη, μπορούν να ειπωθούν πολλά πράγματα μέσα σε

αυτό το πλέγμα μιας διακλαδωμένης, ως το πούμε έτσι, ιστορικής περιήγησης. Το εφαλτήριο εκκίνησης θα είναι το ΚΙΠΕ.

8. Οι δράσεις πέρα από τις μόνιμες εκθέσεις, θα είναι οι περιοδικές εκθέσεις που θα γίνονται με διάφορα θέματα, διαλέξεις από ειδικούς σε διάφορα θέματα επιστήμονες, ντόπιους και μη, εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολεία Α/Βάθμιας και Β/Βάθμιας Εκπαίδευσης, συνεργασία με άλλους φορείς όπου θα μπορεί το μουσείο να φιλοξενεί εκθέσεις, όπως για παράδειγμα εκθέσεις που διοργανώνουν τα ΓΑΚ με διάφορα θέματα. Μια έκθεση μπορεί να πλαισιωθεί από αντίστοιχη ενημερωτική διάλεξη.

9. Δεν είμαι ειδική στις νέες τεχνολογίες αλλά θα χρησιμοποιηθεί ότι πιο σύγχρονο κυκλοφορεί στις νέες τεχνολογίες προκειμένου να γίνει το ΚΙΠΕ ένας διαδραστικός πολυχώρος και μέσα από τη διαδραστικότητα να αποκτήσει το ΚΙΠΕ και πιο ξεκάθαρα το βιωματικό στοιχείο. Δίνοντας την αίσθηση στον επισκέπτη ότι δεν είναι απλώς ένας παθητικός δέκτης μηνυμάτων αλλά έχει τη δυνατότητα με τη χρήση νέων τεχνολογιών να γίνει ενεργός στη διαχείριση αυτής της ιστορικής γνώσης.

10. Πέρα από τα εκπαιδευτικά, οικονομικά, παιδαγωγικά οφέλη που προανέφερα, θα μπορούσε το μουσείο, πέρα από τις θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν, για να λειτουργήσει το μουσείο πιο δυναμικά, χρειάζεται τη συνεργασία φορέων τοπικού επιπέδου, είτε είναι ο Δήμος και η Περιφέρεια είτε οι τοπικοί σύλλογοι, σχολεία κλπ. Θα μπορούσε για παράδειγμα να υπάρχει πωλητήριο στο μουσείο όπου θα πωλούνται αντικείμενα εμπνευσμένα από την ευρυτανική ιστορία που θα έχουν κατασκευαστεί από μαθητές των σχολείων στα πλαίσια των Τεχνικών. Θα μπορούσε να αξιοποιηθεί λοιπόν και αυτή η δυναμική που ήδη υπάρχει και γίνεται στα σχολεία και να πωλούνται αυτά και ένα μέρος των εσόδων να πηγαίνει στο μουσείο και ένα άλλο στα σχολεία. Με αυτόν τον τρόπο θα μεταλαμπαδεύονται και οι γνώσεις για την τοπική ιστορία και τον πολιτισμό πιο εύκολα και πιο ευχάριστα στα παιδιά. Έτσι και ο επισκέπτης του ΚΙΠΕ αγοράζοντας αντίγραφα θα έχει ένα τεκμήριο χειροπιαστό της τοπικής αυτής παρακαταθήκης.

11. Ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού είναι καθοριστικός δεν χωράει αμφιβολία. Για τις ικανότητες και το προφίλ του, ήδη είπα και το ξαναλέω, ότι δεν πρέπει να είναι απλώς εκπαιδευμένοι μουσειολόγοι. Καλό είναι να έχουν μια διαρκή ενημέρωση και επιμόρφωση ή να πλαισιώνονται από προσωπικό κατάλληλο. Παιδαγωγούς που θα μπορέσουν να συνδυαστούν οι γνώσεις των μεν και των δε για να μπορούν να πετύχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Το ΚΙΠΕ πρέπει να στελεχωθεί από μουσειολόγους και ιστορικούς γιατί έχουν διαφορετική οπτική γωνία. Ο συνδυασμός των δύο διαφορετικών οπτικών γωνιών, του μουσειολόγου και του ιστορικού, θα δώσει νομίζω το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Σε συνδυασμό με έναν παιδαγωγό που θα ξέρει τη γνώση την ειδική πώς να τη μετατρέψει σε κάτι πιο εύληπτο για τα παιδιά, θα έχουμε ένα ακόμα καλύτερο αποτέλεσμα. Πρέπει να δημιουργηθεί μια καλή ομάδα για να λειτουργήσει το ΚΙΠΕ σε όλη αυτή τη δυναμική που περιγράφουμε. Στην ομάδα θα συμπεριληφθεί και ένας πληροφορικός να επιβλέπει τη σωστή λειτουργία όλων των νέων τεχνολογιών.

12. Έχει να κάνει με αυτό που είπα και πριν. Και στην αρχή όταν ξεκινήσει το ΚΙΠΕ και στη συνέχεια, πρέπει να υπάρχει μια διαρκής ενημέρωση του κοινού και με συμβατικά μέσα, έντυπος τύπος, ανακοινώσεις στο ραδιόφωνο κλπ αλλά και μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Φυσικά θα δημιουργηθεί και ιστοσελίδα που θα ενημερώνεται διαρκώς. Το

σωστό μάρκετινγκ και η εξωστρέφεια του μουσείου τόσο ως προς τους ντόπιους όσο και ως προς τους επισκέπτες είναι τα δύο εργαλεία που χρειάζονται για την προσέλκυση επισκεπτών. Για να γνωστοποιηθεί η ύπαρξη και η λειτουργία του.

13. Πιστεύω ακράδαντα ότι μπορεί να πετύχει αυτόν τον προκλητικό στόχο αλλά θέλει πάρα πολλή δουλειά.

Ηλικία: 60 ετών

Φύλο: Θήλυ

Εκπαιδευτικό επίπεδο: Διδάκτωρ Φιλολογίας

Οικογενειακή κατάσταση: έγγαμη μητέρα 2 παιδιών

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα:

Εργασιακή θέση: Προϊσταμένη των ΓΑΚ Ν. Ευρυτανίας

Απάντηση στη συνέντευξη 3η

1. Σε μια εποχή που η τεχνολογία παίζει όλο και σημαντικότερο ρόλο στην καθημερινή ζωή τα μουσεία στρέφονται στις σύγχρονες εφαρμογές προκειμένου να εκσυγχρονιστούν και να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις της εποχής. Με τον τρόπο αυτό προσεγγίζουν τα διαφορετικά κοινά στα οποία απευθύνονται και κυρίως τους νεότερους ανθρώπους. Είναι συνεπώς σημαντικό ο τρόπος διάταξης των εκθεμάτων αλλά και η περιήγηση/ ξενάγηση στα εκθέματα αυτά, να γίνεται με τρόπο που να είναι σύγχρονος και ταυτόχρονα προσιτός σε ένα μέσο χρήση της τεχνολογίας.

2. Οι ειδικοί του μουσειακού χώρου μπορούν να διαχειριστούν τις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος με τη συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση και με την παρακολούθηση όλων των εξελίξεων στο χώρο της επιστήμης, της ιστορίας, της τέχνης και του πολιτισμού.

3. Οι επισκέπτες αντιλαμβάνονται τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων. Ενίοτε τις καθοδηγούν κιόλας, μέσα από τα αιτήματά τους για ευκολότερη πρόσβαση, εξ αποστάσεως πρόσβαση, ηλεκτρονικές εφαρμογές, παροχή σύγχρονων υπηρεσιών. Επίσης, ζητούν ολοκληρωμένα προγράμματα ξενάγησης που αυξάνουν την ολοκληρωμένη μουσειακή εμπειρία.

4. Τα μουσεία των τοπικών κοινοτήτων παρουσιάζουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που συνήθως σχετίζονται με την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου που τα φιλοξενεί. Αυτό αυτόματα τους δίνει και μια ιδιαιτερότητα όσον αφορά τους επισκέπτες τους, που σημαίνει

ότι απευθύνονται σε ένα γενικότερο κοινό το οποίο ούτως ή άλλως θα επισκεφθεί τα μουσεία αυτά ακριβώς επειδή συμπεριλαμβάνονται στις δυνατότητες που του δίνει ο τόπος ως τουριστικός προορισμός. Με αυτό τον τρόπο απευθύνονται σε ένα πολύ πιο γενικό κοινό, με διαφορετικές απαιτήσεις και διαφορετικές προσδοκίες σε σχέση με το τι περιμένουν να αποκομίσουν από μια επίσκεψή τους.

5. Οι άνθρωποι της κοινότητας αισθάνονται θετικά σε σχέση με το ΚΙΠΕ. Το αισθάνονται ως κομμάτι της ιστορίας τους και του πολιτισμού τους.

6. Το ΚΙΠΕ έχει σκοπό να αναδείξει την ιστορία και τον πολιτισμό της Ευρυτανίας όχι μόνο στον κάτοικό της, αλλά κυρίως στον επισκέπτη. Αυτό ακριβώς είναι το δυναμικό στοιχείο που το χαρακτηρίζει, γιατί μέσω της δυνατότητάς του αυτής μπορεί να αναδειχτεί σε ισχυρό εργαλείο τουριστικής προβολής του τόπου.

7. Διαμέσου της ίδρυσης του ΚΙΠΕ, η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της Ευρυτανίας αναδεικνύονται ουσιαστικά, αποτελώντας μέρος ενός ευρύτερου και πολυδιάστατου τουριστικού προϊόντος στο οποίο καλούνται να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο, καθορίζοντας και τις παραμέτρους πάνω στις οποίες θα βασιστεί η διάδοση της γνώσης και της πληροφορίας γύρω από τον τόπο και τον πολιτισμό του.

8. Οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ μπορεί να είναι πολλαπλές και να σχετίζονται πάντοτε με την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου. Δεν είναι απαραίτητο να ταυτίζονται με το συγκεκριμένο κτίριο, ούτε με τη δραστηριότητα μέσα στο κτίριο αυτό, αλλά μπορούν να επεκτείνονται και στην ευρύτερη περιοχή είτε με τη μορφή επισκέψεων στοχευμένων, είτε με τη μορφή περιπάτων, είτε με διάφορους άλλους εναλλακτικούς τρόπους, οι οποίοι με βάση τα ιστορικά δεδομένα και με βάση το ίδιο το ΚΙΠΕ θα αποτελέσουν μοχλό ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή.

9. Φυσικά οι νέες τεχνολογίες αποτελούν το μέλλον και οι σύγχρονες εφαρμογές για κινητές συσκευές είναι η απάντηση στην προσπάθεια αυτή με την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων τους. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο προβολής αλλά και προώθησης των σκοπών του.

10. Τα οφέλη που μπορούν να προκύψουν μέσα από τη συνεργασία του φορέα διοίκησης του ΚΙΠΕ πέρα από την τοπική κοινότητα και με άλλους φορείς πολιτισμού είναι σημαντικά. Έχουν να κάνουν με τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας με στόχο την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων προβολής και ανάπτυξης του τοπικού τουριστικού προϊόντος και της τοπικής οικονομίας.

11. Ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού είναι καθοριστικός στην ανάπτυξη του ΚΙΠΕ και στη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων του να λειτουργήσει προς όφελος της ανάπτυξης της περιοχής. Οι ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού έχουν να κάνουν κυρίως με τις δυνατότητές του μέσα από την καλή γνώση των χαρακτηριστικών, της ιστορίας και του πολιτισμού του τόπου, να προβάλουν το έργο του και να προσπαθήσουν μέσα από αυτή την προβολή να αποκομίσουν τα αντίστοιχα οφέλη για το ΚΙΠΕ και για την κοινωνία.

12. Μέσα από τον τοπικό τύπο, από τη συστηματική τουριστική προβολή, από τουριστικά φυλλάδια και ιστότοπους τουριστικών προϊόντων.

13. Θεωρώ ότι έχει όλες τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες να λειτουργήσει ως πραγματικός μοχλός ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής, με στόχο τη συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης εικόνας του πολιτισμού και της ιστορίας της.

Ηλικία: 48

Φύλο: ΓΥΝΑΙΚΑ

Εκπαιδευτικό επίπεδο: ΑΝΩΤΑΤΟ (ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ)

Οικογενειακή κατάσταση: ΕΓΓΑΜΗ

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα: 3 χρόνια

Εργασιακή θέση: ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Απάντηση στη συνέντευξη 4η

1. Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί αύξηση των επισκεπτών στα μουσεία, παρόλη την οικονομική κρίση. Ο πολιτιστικός τουρισμός αυξάνεται όλο και περισσότερο και αυτό αυτόματα οδηγεί στην ορθότερη και βιωσιμότερη λειτουργία των ήδη υπαρχόντων μουσείων ή αρκετές φορές και στη δημιουργία νέων. Τα μουσεία προσαρμόζονται και αυτά σιγά σιγά στις εξελίξεις της τεχνολογίας. Τα μουσεία του μέλλοντος πολύ πιθανόν να μην έχουν καμία σχέση με ότι γνωρίζαμε μέχρι τώρα και ότι είχαμε στο μυαλό μας όταν επισκεπτόμασταν ένα μουσείο.

2. Ευτυχώς σήμερα υπάρχουν πολλοί εξειδικευμένοι επιστήμονες που μπορούν να ασχοληθούν με τις προσκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος και να προσαρμόσουν τη λειτουργία των μουσείων, να την κάνουν πιο διαδραστική, πιο βιωματική, πιο ενδιαφέρουσα. Οι νέες τεχνολογίες σε συνδυασμό με τις παλιές πρακτικές βοηθούν το μουσείο και τους εμπλεκόμενους φορείς να αποκομίσουν μεγαλύτερα οφέλη από τις δραστηριότητές του.

3. Σαφώς και ο μεγαλύτερος όγκος επισκεπτών, αν όχι όλος, αντιλαμβάνονται τις αλλαγές στον σημερινό ρόλο των μουσείων. Ουσιαστικά σήμερα οι επισκέπτες συμμετέχουν ενεργά και κατευθύνουν θα λέγαμε το στήσιμο ενός μουσείου, με τις επιλογές, τις παρατηρήσεις τους, τα θέλω και τις απαιτήσεις τους από ένα τέτοιο πολιτιστικό οργανισμό.

4. Οι επισκέπτες των μουσείων των τοπικών κοινοτήτων πιστεύω ότι θέλουν να δουν από κοντά την τοπική ιστορία, τον πολιτισμό και την κουλτούρα της περιοχής. Όλοι μας όταν επισκεπτόμαστε έναν τόπο στο πλαίσιο της περιήγησής μας αναζητούμε να δούμε χώρους που προβάλλουν τον πολιτισμό της περιοχής. Τα τοπικά μουσεία προσπαθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο να αναδείξουν την ιστορία του τόπου τους με απλό και εύληπτο τρόπο. Το ΚΙΠΕ θα προσθέσει και τον ευχάριστο, διαδραστικό και βιωματικό τρόπο.

5. Θεωρώ, από συζητήσεις που κάνω με συμπατριώτες μου, ότι ανυπομονούν να ανοίξει τις πύλες του το ΚΙΠΕ. Και αυτό ίσως να οφείλεται και στο γεγονός ότι δεν υπάρχει κανένα μουσείο ή άλλος πολιτιστικός οργανισμός μέχρι στιγμής στον Ν. Ευρυτανίας. Όλοι οι κάτοικοι του Νομού είναι σίγουρο ότι θα αποτελούν μέρος του ΚΙΠΕ. Πρέπει να είναι η ψυχή του ΚΙΠΕ.

6. Νομίζω ότι το ΚΙΠΕ έχει τη δυναμική να αναδείξει με μεγάλη επιτυχία την ιστορία και τον πολιτισμό της Ευρυτανίας γιατί θα δοθεί η ευκαιρία στο επισκεπτικό κοινό να δει από κοντά, συγκεντρωμένα και οργανωμένα με χρονολογική σειρά όλα τα αρχαιολογικά, ιστορικά και λαογραφικά κειμήλια όλου του νομού.

7. Όπως προανέφερα, το ΚΙΠΕ θα συγκέντρωσει και θα αναδείξει τον ιστορικό και πολιτιστικό πλούτο όλης της περιοχής της Ευρυτανίας. Το μεγάλο πλεονέκτημα είναι ακριβώς αυτό. Ότι, επειδή η Ευρυτανία είναι ένας νομός δύσκολος και δύσβατος, δε θα ήταν εφικτό για κάποιον που επιθυμούσε να γνωρίσει την ιστορία όλης της περιοχής από κοντά, να επισκεφτεί κάθε γωνιά του νομού. Το ΚΙΠΕ θα δώσει αυτή την ευκαιρία συγκέντρωσης και ανάδειξης όλης της ιστορικής, πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής και περιβαλλοντικής παρακαταθήκης.

8. Το ΚΙΠΕ κατά κύριο λόγο θα στηθεί βασισμένο και στις παραδοσιακές μεθόδους, που ήδη γνωρίζουμε, αλλά και στη χρήση νέων τεχνολογιών. Στόχος είναι με διαδραστικό, βιωματικό και ευχάριστο τρόπο να γίνεται γνωστή η ιστορία της περιοχής στους επισκέπτες του ΚΙΠΕ, ανεξαρτήτως ηλικίας ή μορφωτικού επιπέδου. Με ένα καινοτόμο κέντρο λοιπόν σκοπός είναι να τονωθεί η τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας και να αποτελέσει έναν βιώσιμο μοχλό ανάπτυξης.

9. Η ευελιξία των νέων τεχνολογιών είναι ακριβώς αυτή. Να μπορούν να προσαρμοστούν σε όλα τα πολιτισμικά περιβάλλοντα και να αναδείξουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το υλικό που έχουν να διαχειριστούν. Καλώς ή κακώς, για μένα προσωπικά καλώς, το μέλλον σε όλους τους τομείς είναι η τεχνολογία. Μόνο με τη χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να είναι βιώσιμο το ΚΙΠΕ και οποιοσδήποτε πολιτιστικός οργανισμός σήμερα. Οι ψηφιακές αναπαραστάσεις, το “ζωντάνεμα” της ιστορίας χρόνων μπροστά στα μάτια των επισκεπτών, τα εκπαιδευτικά βιωματικά προγράμματα για παιδιά Α/Βάθμιας και Β/Βάθμιας Εκπαίδευσης είναι κάποιοι τομείς στους οποίους θα χρησιμοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες.

10. Το ΚΙΠΕ θα είναι ένας σύγχρονος πολυχώρος ανοιχτός και προσβάσιμος σε όλες τις ηλικίες, όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως μορφωτικού και κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, για ντόπιους και επισκέπτες, με μια λέξη σε όλους. Οι πληροφορίες που θα λαμβάνει ο επισκέπτης θα είναι εύληπτες και θα έχουν τη μορφή αναμνήσεων περισσότερο

παρά πληροφοριών. Στόχος μας είναι το ΚΙΠΕ να καταστεί βιώσιμο και να αποτελέσει τον μοχλό τουριστικής ανάπτυξης όλης της περιοχής της Ευρυτανίας μέσα από τις δράσεις και την εξωστρέφειά του.

11. Το ανθρώπινο δυναμικό, όχι μόνο του ΚΙΠΕ αλλά όλων των πολιτιστικών οργανισμών, παίζει το σημαντικότερο ρόλο για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς ενός τόπου. Οι άνθρωποι που θα το στελεχώσουν έχουν τη μεγαλύτερη ευθύνη καθώς είναι αυτοί που θα πρέπει όχι μόνο να δώσουν πληροφορίες αλλά να δημιουργήσουν αναμνήσεις και να εμφυσήσουν στους επισκέπτες του κέντρου όλη την ιστορία, τον πολιτισμό, την κουλτούρα της περιοχής. Οι συγκεκριμένοι άνθρωποι πέρα από άριστοι γνώστες της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής θα πρέπει να συνδυάζουν και άριστες γνώσεις των νέων τεχνολογιών.

12. Η επικοινωνία φυσικά με τους επισκέπτες θα γίνεται και μέσω του κλασικού έντυπου τύπου αλλά και μέσα από ηλεκτρονικά μέσα και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn κλπ.

13. Αυτός είναι ο στόχος και θα βάλουμε τα δυνατά μας να τον επιτύχουμε! Να μπορεί δηλαδή ο κάθε επισκέπτης να δημιουργήσει μια ολιστική εικόνα για την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής της Ευρυτανίας.

Ηλικία: 45

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαιδευτικό επίπεδο: Πανεπιστημιακή Εκπαίδευσης

Οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμη

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα: 4 χρόνια

Εργασιακή θέση: Αντιδήμαρχος πολιτισμού, παιδείας και Αλληλεγγύης

Απάντηση στη συνέντευξη 5η

1. Από την πρώτη προσέγγιση που είχαμε για την ίδρυση του ΚΙΠΕ, θέλαμε να είναι κάτι διαφορετικό. Να μην είναι ένα κλασικό μουσείο, στο οποίο επισκέπτεσαι, βλέπεις κάποιες επιγραφές, παίρνεις κάποιες πληροφορίες και όχι κάτι άλλο. Θέλαμε λοιπόν ένα σύγχρονο μουσείο. Στο πλαίσιο λοιπόν αυτό, συνεργαστήκαμε με μουσειολόγο που του περάσαμε ακριβώς αυτή τη φιλοσοφία και ήμασταν και τυχεροί γιατί είχε και ο ανάδοχος του έργου τέτοια φιλοσοφία. Ο σύγχρονος λοιπόν τρόπος αφορά τρεις σημαντικούς άξονες, που έτσι θεωρώ ότι πρέπει να είναι όλα τα σύγχρονα μουσεία. Πρώτον, το ΚΙΠΕ θα έχει ένα κομμάτι σύγχρονης τεχνολογίας, το οποίο θα δίνει στον επισκέπτη με σύγχρονο τρόπο και ψηφιακά μέσα να αντιληφθεί την ιστορία της περιοχής μας. Ο σύγχρονος αυτός τρόπος χωρίζεται σε δύο επιμέρους στοιχεία: α) Παρουσιάζονται τα μνημεία μέσω σύγχρονης ψηφιακής τεχνολογίας και β) θα υπάρχει μια αίθουσα που θα μεταφέρει τον επισκέπτη με virtual reality σε τόπο ή σε χρόνο που δεν έχει τη δυνατότητα να πάει. Σε τόπο έχουμε πει ότι θα υπάρχει ξενάγηση στη βυζαντινή εκκλησία της Επισκοπής, που τώρα δεν είναι επισκέψιμη γιατί είναι βυθισμένη στη λίμνη των Κρεμαστών, και σε χρόνο για το άνοιγμα του μουσείου η πρώτη προσέγγιση είναι να υπάρχει μεταφορά νοητή στη Μάχη του Κεφαλόβρυσου, σε χρόνο δηλαδή που δεν μπορεί κάποιος τώρα να πάει. Ο δεύτερος άξονας, τον οποίο πρέπει να έχουν τα σύγχρονα μουσεία, και θα έχει και το δικό μας, είναι ο εκπαιδευτικός. Δηλαδή, να μπορεί να πάει το μουσείο αλλού και να μην περιμένει να έρθουν τα παιδιά στο μουσείο. Δηλαδή, να μπορέσει να παρουσιαστεί στη μαθητική κοινότητα όχι μόνο της περιοχής μας αλλά και άλλων περιοχών. Γι' αυτό λοιπόν στο πλαίσιο αυτό, το δικό μας το μουσείο, που πιστεύω ότι θα πρέπει να είναι στόχος και των σύγχρονων μουσείων, θα έχει μουσειοβαλίτσα, η οποία θα παρουσιάζει στα παιδιά για εκπαιδευτικούς σκοπούς θέματα σημαντικά από το μουσείο. Ο τρίτος άξονας είναι η περιοδικότητα. Κάποια αίθουσα δε θα έχει μόνιμο χαρακτήρα, θα έχει δηλαδή περιοδική έκθεση. Η περιοδικότητα θα μας βοηθήσει με δύο τρόπους: α) η περιοδική έκθεση αυτή που θα φτιάξουμε για το άνοιγμα του μουσείου και θα καταλάβει μια από τις τρεις αίθουσές του, θα μπορεί να ταξιδέψει και αλλού. Για το άνοιγμα του μουσείου είχαμε πει ότι θέλαμε να φτιάξουμε μια περιοδική έκθεση για τις γέφυρες και το αρχιτεκτονικό κάλλος της περιοχής μας στο κομμάτι αυτό με μόντο "Οι Γέφυρες ενώνουν" που έχει και ένα γενικότερο στίγμα που αφορά την περιοχή μας, αν θέλετε και πολιτικό, λόγω της Εθνικής Αντίστασης, του Εθνικού Διχασμού κλπ. Αυτή η περιοδική έκθεση λοιπόν, με την περιοδικότητα που τη διακατέχει, θα μπορεί να ταξιδέψει και σε τουριστικές εκθέσεις και σε άλλα μουσεία. Άρα, αμέσως ανοίγει ένα παράθυρο της περιοχής μας και στον έξω κόσμο με έναν διαφορετικό τρόπο. β) Το καλό με τις περιοδικές εκθέσεις και την αίθουσα που θα έχουμε, είναι ότι θα μπορούμε να φιλοξενούμε αντίστοιχες περιοδικές εκθέσεις. Άρα, ανοίγουμε και ένα παράθυρο του έξω κόσμου προς το μουσείο μας. Άρα, τα σύγχρονα μουσεία, που πιστεύω πως θα το πετύχουμε να είναι και το δικό μας, πρέπει να έχουν αυτές τις κατευθύνσεις: εκπαιδευτικό χαρακτήρα, περιοδικότητα που θα δίνει την αμφίδρομη σχέση ώστε να μην υπάρχει στασιμότητα στο μουσείο και ψηφιακές τεχνολογίες.

2. Θεωρώ ότι όσοι ασχολούνται με μουσειολογικές μελέτες, με εφαρμογή ή και με λειτουργία μουσείων, θα πρέπει να έχουν στο μυαλό τους ότι τα μουσεία αλλάζουν, ότι ο σύγχρονος τρόπος παρουσίασης και λειτουργίας τους είναι έτσι και όχι με τον κλασικό τρόπο

διαβάζοντας πέντε επιγραφές και ακούγοντας πέντε πληροφορίες. Προσωπικά, είχα την τύχη να επισκεφτώ τέτοια μουσεία στο εξωτερικό, που είναι εκφρασμένα με τον σύγχρονο τρόπο, όπως θα είναι και το ΚΙΠΕ, και πραγματικά ενθουσιάστηκα γιατί κρατήθηκε αμείωτο το ενδιαφέρον καθόλη τη διάρκεια της ξενάγησής μου.

3. Τώρα γενικά αν οι επισκέπτες το αντιλαμβάνονται, δύσκολα θα μπορούσε κανείς να το πει με βεβαιότητα. Θεωρώ όμως, ότι συν τω χρόνω, όπως θα δημιουργούνται μουσεία στην κατεύθυνση αυτή και ο επισκέπτης θα έχει περισσότερες απαιτήσεις από τα μουσεία και θα θέλει να πάρει πράγματα μαζί του, να είναι διαδραστικά τα μουσεία ώστε πραγματικά να κρατάει αναμνήσεις και όχι μόνο πληροφορίες από την επίσκεψή του.

4. Ο κάθε επισκέπτης όταν επισκέπτεται ένα μουσείο, ειδικά σε μια τοπική κοινότητα όπως είναι η περιοχή μας, νομίζω ότι το πιο ενδιαφέρον είναι ότι μέσα σε σύντομο χρόνο θα μπορεί να δει όλη την ιστορία της περιοχής. Ένας από τους ρόλους που θα έχει το ΚΙΠΕ θα είναι να δώσει στον επισκέπτη όλη την ιστορία, από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι και τον χρόνο των αποδήμων Ευρυτάνων αλλά και να προτρέπει τον επισκέπτη να επισκεφτεί τα υπόλοιπα μουσεία ή πολιτιστικά μνημεία της περιοχής μας από κοντά. Άρα, θα έχουμε αναφορά, για παράδειγμα, στον Άγιο Λεωνίδα στο Κλαυσί, χωρίς όμως να τα λέμε όλα εδώ, ώστε να προτρέπουμε τον επισκέπτη να επισκεφτεί και τον Άγιο Λεωνίδα στο Κλαυσί. Θα έχουμε, για παράδειγμα, αναφορά στα βυζαντινά μνημεία όπως τον Σταυρό στο Τροβάτο, αλλά θα προτρέπουμε τον επισκέπτη να πάει στο Τροβάτο να δει την εκκλησία από κοντά. Θεωρώ λοιπόν, ότι θα μπορούμε να καλύψουμε τις σύγχρονες ανάγκες των επισκεπτών, να μπορούν στο κεντρικό μουσείο μιας τοπικής κοινότητας, όπως το Καρπενήσι, να λαμβάνουν εικόνα για όλη την ιστορία όλης της ευρύτερης περιοχής και μετά οι ίδιοι να επιλέγουν ποια από αυτά τα μνημεία από τα οποία πήραν μια πρώτη εικόνα θα θέλανε περαιτέρω να επισκεφτούν.

5. Θεωρώ πως ναι. Όπως προείπα, με τη στόχευση αυτή, για να μην τα επαναλαμβάνω, δηλαδή τον ρόλο που θέλουμε να παίξει το μουσείο, μέσα από τις συνατήσεις που κάναμε με σχετικούς συλλόγους όταν τους παρουσιάσαμε τη μουσειολογική μελέτη, με τη Μητρόπολη Καρπενησίου και με τους Δήμους, πλέον όλοι είναι στη δική μας λογική και τους άρεσε η όλη ιδέα παρουσίασης της ιστορίας της περιοχής μας με αυτόν τον σύγχρονο τρόπο. Θεωρώ λοιπόν ότι θα έχουμε καλά αποτελέσματα όσον αφορά και τη λειτουργικότητα του μουσείου και αναφέρομαι σε αυτό γιατί, οποιοδήποτε μουσείο ενταχθεί στην τοπική κοινότητα και για να είναι βιώσιμο θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας σύλλογος Φίλων Μουσείων, ο οποίος θα αναλάβει και όλες αυτές τις δράσεις εξωστρέφειας. Άρα, είναι σημαντικό η τοπική κοινότητα να έχει θετική γνώμη για το μουσείο και το μουσείο να εντάσσεται με αυτόν τον τρόπο στην τοπική κοινότητα.

6. Επειδή ακριβώς έχει φτιαχτεί για να δώσει με μια σύγχρονη ματιά όλη την ιστορία της περιοχής μας, νομίζω ότι αυτό έχει και τη δυναμική εκ της κατασκευής του αλλά και τη δυνατότητα να το επιτύχει.

7. Επειδή ουσιαστικά στις τρεις αίθουσες που θα υπάρχουν για την περιγραφή της ιστορίας της περιοχής μας, θα γίνεται αναφορά τόσο στην ιστορία, στα πολιτιστικά, αρχιτεκτονικά και περιβαλλοντικά μνημεία όσο και στην πολιτιστική παράδοση, θα προτρέπει τον επισκέπτη να κάνει και άλλες δράσεις στην περιοχή και άλλες επισκέψεις και σε άλλα μνημεία. Θεωρώ λοιπόν ότι αυτός ο στόχος θα επιτευχθεί αξιοποιώντας τα αντίστοιχα συγκριτικά

πλεονεκτήματα της περιοχής μας η οποία φαίνεται ότι έχει ιδιαίτερη ακμή στους βυζαντινούς χρόνους.

8. Καταρχήν μια δράση που θεωρώ σημαντική είναι η προβολή της περιοχής μέσω του κεντρικού μουσείου της πόλης και του νομού που θα δίνει την εικόνα στον επισκέπτη για όλη την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής, κάτι που τώρα λείπει. Πέρα όμως από αυτό, θα έχει και εξωστρεφείς δράσεις. Θεωρώ σημαντικό το θέμα των περιοδικών εκθέσεων γιατί θα μπορέσουμε να ταξιδέψουμε την Ευρυτανία και αλλού με οργανωμένο τρόπο, γιατί θα μπορέσουμε να φιλοξενήσουμε από άλλες περιοχές ή από άλλες πρωτοβουλίες πράγματα που θα παρουσιαστούν στην περιοχή μας και έτσι θα είναι ένα ζωντανό μουσείο. Επίσης, θεωρώ σημαντική την εκπαιδευτική δράση με τη μουσειοβαλίτσα, με την οποία θα ανοίξει ένα παράθυρο εκπαίδευσης για την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής μας.

9. Οι νέες τεχνολογίες που θα βοηθήσουν στην προσπάθεια αυτή είναι η virtual reality και η μεταφορά στον χώρο και στον χρόνο που δεν μπορεί κάποιος να πάει αλλά και γενικώς η φιλοσοφία του μουσείου το οποίο χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες για να παρουσιάσει τα εκθέματα. Τα σύγχρονα μουσεία έχουν αποκτήσει θεωρώ μια δυναμική στο κομμάτι αυτό και στη φιλοσοφία αυτή είναι και το ΚΙΠΕ.

10. Ένας στόχος για την εύρυθμη λειτουργία το μουσείου θα είναι η δημιουργία Συλλόγου Φίλων Μουσείων . Αυτό εξ ορισμού έχει μια εξωστρέφεια και δίνει πρόσβαση σε όλους, εμπλέκοντας και συλλογικότητες. Το ΚΙΠΕ θα έχει δική του ιστοσελίδα όπου θα προβάλλονται όλες οι δράσεις του και οι περιοδικές εκθέσεις. Πιστεύω λοιπόν ότι θα έχει μια γενικότερη ανταπόκριση στην τοπική κοινωνία. Οι περιοδικές εκθέσεις που θα στηθούν, όπως η πρώτη που αφορά τα γεφύρια, έχουν να κάνουν με τα ποτάμια της Ευρυτανίας, τον εναλλακτικό τουρισμό συνεπώς η χρήση αυτής της έκθεσης που θα μπορεί να “ξεστηνεται” και να ταξιδέψει οπουδήποτε, στο Τουριστικό Πανόραμα, στη Philoxenia για λόγους μάρκετινγκ, πιθανόν και στο εξωτερικό αν μπορέσουμε, έχει διπλό σκοπό: προβάλλει την περιοχή μας αλλά και προφανώς ανοίγει ένα παράθυρο του μουσείου στον έξω κόσμο.

11. Πιστεύω ότι υπάρχει αρκετά σημαντικό ανθρώπινο δυναμικό στην περιοχή μας το οποίο δυστυχώς λόγω της οικονομικής κρίσης δεν έχει βρει ακόμα ρόλο και χώρο στην απασχόληση που νομίζω ότι μπορεί να προσφέρει με την εργασία του αλλά και ο ίδιος να ωφεληθεί από αυτή. Υπάρχουν δηλαδή πολλοί μουσειολόγοι, αρχαιολόγοι, ιστορικοί αναξιοποίητοι γι’ αυτό η πρόταση η δικιά μου, την οποία και πιστεύω ότι θα τύχει εφαρμογής, εξαιρουμένων απρόβλεπτων γεγονότων, είναι η λειτουργία του ΚΙΠΕ να γίνει μέσω Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης όπου θα εμπλακούν νέοι άνθρωποι που έχουν σπουδάσει το αντικείμενο της μουσειολογίας και θα μπορούν να πάνε το έργο αυτό ένα βήμα παραπέρα. Έτσι πιστεύω πως θα προσελκύσει και ανθρώπινο δυναμικό που θα ενδιαφερθεί ακόμα και στο επίπεδο του εθελοντισμού μέσω του Συλλόγου Φίλων Μουσείων αλλά και στο εργασιακό επίπεδο αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής μας.

12. Κυρίως με σύγχρονο τρόπο μέσω των site , μέσω sms, μέσω κοινωνικής δικτύωσης ώστε να παρακολουθούν τόσο οι επισκέπτες της περιοχής μας όσο και οι φίλοι του μουσείου και η τοπική κοινότητα τις πρωτοβουλίες και τις δράσεις του ΚΙΠΕ.

13. Θεωρώ πώς ναι. Διότι είναι έτσι στημένη η έκθεσή του με τον σύγχρονο αυτό τρόπο που σας ανέφερα όπου ουσιαστικά περιηγεί τον επισκέπτη αρκετά γρήγορα με αμείωτο όμως το

ενδιαφέρον από την αρχή της ιστορίας της περιοχής μας μέχρι και το σήμερα. Θεωρώ λοιπόν οποιοσδήποτε επισκέπτης ή κάτοικος της περιοχής που δεν γνωρίζει συνολικά την ιστορία μας θα μπορέσει ολιστικά να έχει μια εικόνα και γνώση για την ιστορία και τον πολιτισμό της Ευρυτανίας.

Ηλικία: 42

Φύλο: Άνδρας

Εκπαιδευτικό Επίπεδο: Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης

Οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμος

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα: 8

Εργασιακή θέση: Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Ευρυτανίας

Απάντηση στη συνέντευξη 6η

1. Ο ρόλος των μουσείων πιστεύω πως θα εξακολουθήσει να είναι πολυσύνθετος με το ίδιο αντικείμενο. Αυτό που μεταβάλλεται ραγδαία πλέον είναι το μουσειακό περιβάλλον, ο τρόπος έκθεσης του υλικού και τα μέσα μετάδοσης της πληροφορίας με τη χρήση ολοένα και πιο σύγχρονων ψηφιακών μέσων.

2. Σωστή διαχείριση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθύνονται και το αποτέλεσμα που θέλουν να επιτύχουν. Σημαντικό στοιχείο είναι ο συνδυασμός της χρήσης της τεχνολογίας με την παρατήρηση των φυσικών εκθεμάτων του μουσείου.

3. Η άμεση μετάδοση της πληροφορίας χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια από τον επισκέπτη και η ύπαρξη του κατάλληλου περιβάλλοντος ώστε να γίνεται πιο βιωματική η εμπειρία του.

4. Αυτό που περιμένει κανείς επισκεπτόμενος το μουσείο μίας τοπικής κοινότητας είναι να μεταφερθεί νοητά στο περιβάλλον και την εποχή όσων εκτίθενται, να βιώσει τα γεγονότα και να αισθανθεί μέλος της κοινωνίας.

5. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το γεγονός πως στην περιοχή ζουν κάτοικοι οι οποίοι ήταν παρόντες σε σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα στον τόπο, άλλοι που έχουν να διηγηθούν ιστορίες από την καθημερινή ζωή και έχουν την επιθυμία να τις μεταδώσουν στις νεότερες γενιές, πιστεύω πως οι άνθρωποι της κοινότητας θα ενταχθούν θετικά προς την ιδέα ίδρυσης του Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας και σίγουρα θα θελήσουν να συμβάλλουν και εκείνοι στον «εμπλουτισμό» του αποθέματος αυτού.

6. Με τον σωστό σχεδιασμό όλου του φάσματος των δράσεων του μουσείου υπάρχει η προοπτική να επιτύχει τον στόχο του δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους μεγαλύτερους σε ηλικία να αναπολήσουν το παρελθόν και στους νεότερους να ανακαλύψουν μέσα από άλλη ματιά τον τόπο τους. Θα λειτουργήσει ως χώρος συνάντησης, διαλόγου και επικοινωνίας των μελών της κοινωνίας, και ίσως δημιουργήσει προβληματισμούς για την απομάκρυνση από τον παραδοσιακό τρόπο ζωής και τον τόπο.

7. Ο τόπος διαθέτει πλούσια φυσική ομορφιά με προστατευόμενες περιβαλλοντικά περιοχές, οικισμούς που έχουν διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό την αρχιτεκτονική κληρονομιά,

εκδηλώσεις που αναδεικνύουν παραδοσιακές γιορτές και έθιμα, ανθρώπους μεγαλύτερης κυρίως ηλικίας που έχουν τη θέληση να μεταδώσουν τις εμπειρίες και τα βιώματά τους. Όλα αυτά μπορούν να συνδυαστούν με εκδηλώσεις και δράσεις του ΚΙΠΕ ώστε ο επισκέπτης να αποκτήσει ολοκληρωμένη εμπειρία.

8. Τακτικές εκθέσεις και επιστημονικές και εκπαιδευτικές ημερίδες ώστε να αυξηθεί η τουριστική κίνηση στην περιοχή. Δράσεις για παιδιά και εκπαιδευτικά προγράμματα ώστε να ενημερωθούν με ευχάριστο τρόπο για το περιβάλλον και την ιστορία του τόπου. Ξεναγήσεις, ομιλίες ή παραστάσεις σε τόπους ιστορικής σημασίας, αναπαράσταση δραστηριοτήτων που σήμερα έχουν εξαλειφθεί. Δυναμώνει το συναίσθημα της εντοπιότητας προβάλλοντας τη μοναδικότητα του τόπου και των κατοίκων.

9. Η γνώση της ιστορίας αποτελεί βασικό στοιχείο για την εξέλιξη του ανθρώπου και εν συνεχεία του τόπου. Οι προηγμένες τεχνολογίες - όπως είναι τα ηχητικά ντοκουμέντα με αφηγήσεις και μαρτυρίες ανθρώπων που βίωσαν ιστορικά γεγονότα της περιοχής, η προβολή video, η εικονική περιήγηση- ενισχύουν τη διαδραστικότητα σε συνδυασμό με τα εκθέματα και τις συλλογές του μουσείου.

10. Διευρυμένο ωράριο, δυνατότητα πρόσβασης σε επισκέπτες με κινητικά προβλήματα, δυνατότητα πρόσβασης σε αρχαιακό υλικό, συλλογικές δράσεις ώστε να αναπτυχθεί η έννοια της ομαδικότητας, οικονομικά εισιτήρια όχι μόνο για την είσοδο στον χώρο του μουσείου αλλά στο σύνολο των παροχών του.

11. Απαιτείται η ύπαρξη μίας ομάδας στην οποία θα συμμετέχουν επιστήμονες ειδικοί στη μουσειολογία, την αρχαιολογία, την ιστορία, την κοινωνιολογία, και θα συνεργάζονται τόσο μεταξύ τους όσο και με τα μέλη της τοπικής κοινωνίας. Πρέπει να υπάρχει η ικανότητα να μεταδίδουν στους επισκέπτες την πληροφορία, να τους προτρέπουν να χρησιμοποιήσουν όλα τα μέσα που τους προσφέρονται ώστε να έχουν μια ολοκληρωμένη εμπειρία, να τους ωθούν να παρακολουθήσουν δράσεις και εκδηλώσεις μέσα από τις οποίες θα κατορθώσουν να γίνουν ενεργό κομμάτι της τοπικής κοινωνίας.

12. Το διαδίκτυο αποτελεί το πλέον δυναμικό μέσο (ιστοσελίδα, μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Ωστόσο στην τοπική κοινωνία αποτελεσματικό είναι το ραδιόφωνο και η

τηλεόραση. Η οργάνωση δράσεων με συμμετοχή των επισκεπτών θα αυξήσει την επισκεψιμότητα.

13. Σημαντικό ρόλο προς την επίτευξη αυτού του στόχου θα έχουν η αξιοποίηση των τεχνολογικών μέσων που διατίθενται, η συνεργασία του ανθρώπινου δυναμικού του μουσείου –τόσο αυτού που θα χειριστεί την ψηφιακή τεχνολογία, όσο και αυτού που θα αναλάβει την καθοδήγηση και ξενάγηση των επισκεπτών-, καθώς και η όσο και μεγαλύτερη εξοικείωση των επισκεπτών όλων των ηλικιών με τα νέα ψηφιακά μέσα.

Ηλικία: 31

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαιδευτικό επίπεδο: Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση

Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμη

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα:

Εργασιακή θέση: Αρχιτέκτονας

Απάντηση στη συνέντευξη 7η

1. Τα μουσεία σήμερα θα πρέπει να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα της σύγχρονης εποχής και να εξελιχθούν με νέους τρόπους και μεθοδολογίες. Θα πρέπει να αποκτήσουν ένα ρόλο πιο μαθησιακό – ερευνητικό χρησιμοποιώντας στο έπακρο τις νέες τεχνολογίες. Η λειτουργία τους μέσα στα επόμενα χρόνια θα πρέπει να γίνεται μέσω δικτύων που θα πρέπει να δημιουργηθούν με άλλους φορείς, μουσεία, πανεπιστήμια και οτιδήποτε άλλο μπορεί να έχει σχέση με το αντικείμενο του κάθε μουσείου. Όλες αυτές οι ομάδες που θα

δημιουργήσουν ένα ή και περισσότερα δίκτυα σε κάθε μουσείο θα πρέπει να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και να ανταλλάσσουν πληροφορίες.

2. Καταρχήν οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου θα πρέπει να εκμεταλλευτούν στο έπακρο τις δυνατότητες που δίνει η σύγχρονη τεχνολογία. Θα πρέπει να οργανώσουν τα μουσεία έτσι ώστε να έχουν έναν ρόλο ερευνητικό. Θα πρέπει να προσφέρουν στους επισκέπτες νέους τρόπους προβολής του υλικού τους ώστε να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος.

3. Οι επισκέπτες σήμερα δεν αντιλαμβάνονται τις αλλαγές στο ρόλο των μουσείων όσο θα έπρεπε. Ενώ γίνεται προσπάθεια να έχουν ένα πιο διαδραστικό τρόπο με τον επισκέπτη παρ' όλα αυτά οι συγκεκριμένοι τρόποι και μέθοδοι δεν απευθύνονται σε όλες τις ομάδες επισκεπτών παρά μόνο σε συγκεκριμένες.

4. Οι ανάγκες των επισκεπτών στα μουσεία των τοπικών κοινοτήτων αφορούν περισσότερο σε ότι αφορά αυτό που θα δει, πώς θα το δει και όχι μια επανάληψη ενός ακόμη μουσείου που παρουσιάζει τα ίδια πράγματα, με τον ίδιο τρόπο και μέθοδο όπως όλα τα υπόλοιπα μουσεία τοπικών κοινοτήτων. Επομένως, θα πρέπει να βρεθούν νέοι τρόποι παρουσίασης και επικοινωνίας με τον επισκέπτη είτε αυτό έχει να κάνει με τη χρήση νέων τεχνολογιών είτε νέου εξειδικευμένου προσωπικού γι' αυτές τις νέες μεθόδους.

5. Οι άνθρωποι της κοινότητας έχουν θετική γνώμη στην πλειοψηφία τους για το ΚΙΠΕ παρόλα αυτά δεν νομίζω ότι αισθάνονται ότι θα έχουν στενή σχέση μαζί του γιατί είναι κάτι πρωτόγνωρο για την περιοχή. Θα πρέπει ο φορέας του ΚΙΠΕ να αναπτύξει μια σχέση με την τοπική κοινωνία χρησιμοποιώντας τους τρόπους και τις μεθόδους που αναφέρθηκαν νωρίτερα.

6. Πιστεύω ότι έχει πολύ καλές προοπτικές το ΚΙΠΕ να αναδείξει την περιοχή της Ευρυτανίας γενικότερα καθώς είναι κάτι που έλειπε από την περιοχή και ειδικότερα την πόλη του Καρπενησίου. Οι επισκέπτες όλων των ομάδων που φτάνουν στην περιοχή κάθε χρόνο είναι ένα σημαντικό όπλο που θα δώσει την ώθηση που χρειάζεται μια τέτοια προσπάθεια.

7. Το ΚΙΠΕ έχει το πλεονέκτημα ότι θα ιδρυθεί σε μια περιοχή με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος, με σημαντικής ιστορικής σημασίας μνημεία και ιστορικά γεγονότα και με παραδοσιακούς, από αρχιτεκτονικής άποψης, οικισμούς. Όλα αυτά τα στοιχεία θα συμβάλλουν σημαντικά στην προσπάθεια του ΚΙΠΕ να αναδείξει την ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής διότι όλα αυτά που θα παρουσιάζονται στο ΚΙΠΕ θα μπορεί να τα ανακαλύψει κάποιος και έξω, περιφερόμενος στην περιοχή.

8. Το ΚΙΠΕ θα δημιουργήσει προγράμματα ερευνητικά, μαθησιακά, θα συνεργαστεί με Πανεπιστήμια, θα διοργανώσει συνέδρια, θα χρησιμοποιήσει τη σύγχρονη τεχνολογία οπότε τα οφέλη θα είναι πολλαπλά για τον τόπο. Όλες αυτές οι δράσεις θα φέρουν επισκέπτες διαφόρων ομάδων, θα συμβάλλουν στη διατήρηση της παράδοσης της περιοχής καθώς και θα στο τουριστικό προϊόν.

9. Το ΚΙΠΕ είναι δυνατόν να συμβάλλει στην εξέλιξη της Ευρυτανίας διαχρονικά με σύγχρονο τρόπο και με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Με τεχνολογίες όπως η εικονική πραγματικότητα, η ψηφιακή προβολή εικόνων και βίντεο καθώς και οι ειδικές εφαρμογές πληροφόρησης ο τρόπος προβολής της Ευρυτανίας θα γίνει πιο εύκολα αντιληπτός από όλες τις κατηγορίες επισκεπτών.

10. Οφέλη για την τοπική κοινωνία και όχι μόνο, θα προκύψουν εάν το ΚΙΠΕ χρησιμοποιήσει όλα αυτά τα εργαλεία που αναφέρθηκαν προηγουμένως, όπως αλληλεπίδραση με άλλους φορείς, έρευνα, νέες μέθοδοι παρουσίασης και μάθησης και γενικότερα χρησιμοποίηση των δυνατοτήτων της σύγχρονης τεχνολογίας.

11. Ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού του ΚΙΠΕ είναι πολύ σημαντικός γιατί θα έχει την ευθύνη της σωστής λειτουργίας του και της εξέλιξης του μουσείου. Θα πρέπει να είναι καταρτισμένο σύμφωνα με τις ανάγκες του συγκεκριμένου μουσείου και να γνωρίζουν όλοι τις νέες τεχνολογίες και μεθόδους εφαρμογής τους. Το δυναμικό προσωπικό του ΚΙΠΕ θα πρέπει να είναι άτομα του χώρου και να γνωρίζουν άριστα τον πολιτισμό, την αρχιτεκτονική, το περιβάλλον, την ιστορία και γενικότερα ότι έχει να κάνει με την περιοχή. Επομένως, θα ήταν καλύτερο τα άτομα αυτά να είναι διαφόρων ειδικοτήτων δημιουργώντας έτσι μια ομάδα που θα καλύπτει όλο το φάσμα του επιστημονικού προσωπικού.

12. Η επικοινωνία των δράσεων του ΚΙΠΕ με τους επισκέπτες θα είναι αποτελεσματική εάν θα γίνεται μέσω συμμετοχής σε προγράμματα και δράσεις άλλων φορέων, με την προβολή και διαφήμιση σε όλα τα μέσα επικοινωνίας και με τη διοργάνωση των δράσεων αυτών σε περιόδους όπου συγκεντρώνεται στην περιοχή αυξημένος αριθμός επισκεπτών.

13. Με τη σωστή οργάνωση της λειτουργίας και όσων θα προβάλλει το ΚΙΠΕ πιστεύω πως θα επιτύχει την ενοποίηση της γνώσης προς την απόκτηση μιας ολιστικής εικόνας της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής.

Ηλικία: 35

Φύλο: Άντρας

Εκπαιδευτικό επίπεδο: Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης.

Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμος

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα

Απαντήσεις στη συνέντευξη 8η

- 1.** Το μέλλον των Μουσείων διαμορφώνεται βάσει των αναγκών των επισκεπτών του. Όσο η τεχνολογία εξελίσσεται και όσο πολλαπλασιάζεται η χρήση της σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινότητάς μας, εισβάλλει με πολύ γοργούς ρυθμούς και στον τομέα των Μουσείων και του Πολιτισμού γενικότερα. Τα Μουσεία πλέον από εδώ και στο εξής θα πρέπει να συνδυάζουν μεθόδους προβολής και έκθεσης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Πρέπει να είναι αρεστά και προσβάσιμα σε όλους και να μην αποκλείουν κανένα άτομο.
- 2.** Οι προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος έχουν να κάνουν κυρίως με τη χρήση νέων τεχνολογιών στον τρόπο παρουσίασης των εκθεμάτων τους. Οι ειδικοί του μουσειακού κλάδου θα πρέπει να αναπτύξουν νέους τρόπους παρουσίασης ώστε τα μουσεία να είναι θελκτικά σε όλο και περισσότερο κόσμο και κυρίως να προσελκύουν το ενδιαφέρον όλων των ηλικιών, όλων των ανθρώπων ανεξαρτήτως κοινωνικοοικονομικής προέλευσης και οι πληροφορίες να είναι εύληπτες. Ο σύγχρονος επισκέπτης θέλει άμεση πληροφόρηση, γρήγορη και εικόνα που θα γίνει ανάμνηση.
- 3.** Ο κόσμος σήμερα έχει πολλά ερεθίσματα και τρόπους πληροφόρησης. Δεν είμαι σίγουρη όμως ότι αντιλαμβάνονται στο 100% τις αλλαγές στον ρόλο των μουσείων. Παρόλα αυτά όμως με τις απαιτήσεις τους και τις επιλογές τους κατευθύνουν τις εκθέσεις των μουσείων και γίνονται με αυτόν τον τρόπο συνεργάτες.
- 4.** Τα τοπικά μουσεία έχουν ως κύριο στόχο να παρουσιάσουν όλη την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής συγκεντρωμένα σε έναν χώρο. Ο επισκέπτης ενός τέτοιου μουσείου αυτό ακριβώς περιμένει. Τα τοπικά μουσεία λοιπόν θα πρέπει να συμπεριλάβουν εκθέματα πολλών χρόνων και διαφορετικών ειδών μεταξύ τους έτσι ώστε να μπορέσουν να παρουσιάσουν μια ολιστική εικόνα της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής.
- 5.** Ακριβώς λόγω της έλλειψης κάποιου μουσείου στον Νομό Ευρυτανίας, νομίζω πως οι άνθρωποι της τοπικής κοινότητας περιμένουν πώς και πώς το ΚΙΠΕ. Μέσα από τη συλλογική προσπάθεια των τοπικών φορέων με τοπικούς συλλόγους αλλά και με τον κάθε δημότη ξεχωριστά το ΚΙΠΕ να αποτελέσει ένα μοχλό και ένα εργαλείο ανάπτυξης όλης της ευρύτερης περιοχής. Και αυτό φυσικά είναι κάτι που επιθυμούμε όλοι μας.
- 6.** Γίνεται μια πολύ οργανωμένη και συντονισμένη προσπάθεια από τους τοπικούς φορείς μετά από πολλά χρόνια για την ίδρυση ενός μουσειακού χώρου που θα εκθέτει όλον τον πολιτιστικό πλούτο της περιοχής. Και είμαι σίγουρη πως θα στεφθεί με απόλυτη επιτυχία. Τόσο οι ντόπιοι όσο και οι επισκέπτες του τόπου μας θα έχουν την ευκαιρία να δουν συγκεντρωμένα και οργανωμένα σε έναν χώρο όλα τα κειμήλια και μνημεία της περιοχής μας χωρίς να καταναλώσουν ενέργεια και χρόνο να περιηγηθούν. Ωστόσο, θα υπάρξει η

δυνατότητα και το ΚΙΠΕ θα κατευθύνει τον επισκέπτη στα φυσικά σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

7. Το γεγονός ότι το ΚΙΠΕ θα αναδείξει τμήματα της ιστορικής, πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής, περιβαλλοντικής και πολιτισμικής παράδοσης της περιοχής με τη δυνατότητα επίσκεψης και περιήγησης του επισκέπτη σε όλα τα φυσικά σημεία ενδιαφέροντος τα οποία θα συνδέονται μεταξύ τους με ένα δίκτυο διαδρομών αποτελεί το συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής μας.

8. Οι δράσεις του ΚΙΠΕ θα είναι κυρίως δράσεις με εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα. Δράσεις οι οποίες θα συνδυάζουν και τον παραδοσιακό τρόπο παρουσίασης αλλά και χρήση σύγχρονων μεθόδων και νέες τεχνολογίες. Ο επισκέπτης θα μπορεί με τη χρήση των νέων τεχνολογιών να μεταφερθεί στον χρόνο και στον χώρο εικονικά και να επισκεφτεί σημεία και μνημεία που σήμερα δεν μπορεί να επισκεφτεί.

9. Όπως προανέφερα, οι νέες τεχνολογίες θα μας βοηθήσουν σημαντικά στο να δείξουμε στον επισκέπτη σημεία και μνημεία τα οποία δεν μπορεί να επισκεφτεί καθώς και να του δημιουργήσουμε αναμνήσεις από τα σημαντικότερα γεγονότα της περιοχής μας. Η δύναμη της ανάμνησης κρύβεται στην εικόνα και εκεί στοχεύουμε: να δημιουργήσουμε εικόνες δυνατές που θα αποτυπωθούν στη μνήμη των επισκεπτών μας σε συνδυασμό με την πληροφορία που θα λαμβάνουν. Ας πούμε ότι θα υπάρχει μια νοερή επίσκεψη σε μέρη και χρόνο που δεν μπορούμε εκ των πραγμάτων να μεταφερθούμε διαφορετικά.

10. Τα σύγχρονα μουσεία είναι ανοιχτά και προσβάσιμα προς όλους. Αυτός είναι ο στόχος: να μην αποκλείεται κανείς! Το σωστό “στήσιμο” ενός μουσείου, ο τρόπος που θα επικοινωνηθεί και η προσβασιμότητα όλων είναι αυτό που πρέπει να επιδιώκει κάθε σύγχρονο μουσείο. Αυτά τα τρία στοιχεία θα είναι και αυτά που θα αποτελέσουν το σημείο αναφοράς για την επισκεψιμότητα του μουσείου. Και φυσικά για να λειτουργήσει ένα τοπικό μουσείο είναι σημαντική η συνεργασία όλων των τοπικών φορέων.

11. Το ανθρώπινο δυναμικό του ΚΙΠΕ είναι αυτό που σηκώνει το μεγαλύτερο βάρος και θα είναι η “ψυχή” του μουσείου. Είναι στο δικό τους χέρι να κερδίσουν τους επισκέπτες και να τους δημιουργήσουν αναμνήσεις και τις καλύτερες εντυπώσεις ώστε να αποτελέσουν και αυτοί με τη δική τους σειρά τους καλύτερους πρεσβευτές του ΚΙΠΕ στους τόπους τους. Συν τοις άλλοις, το ανθρώπινο δυναμικό ενός σύγχρονου πολιτιστικού οργανισμού θα πρέπει να είναι σωστά ενημερωμένο και καταρτισμένο, άριστος γνώστης των εκθεμάτων και της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής και να συνδυάζει και άριστες γνώσεις των νέων τεχνολογιών.

12. Ο συνδυασμός της επικοινωνίας των παραδοσιακών έντυπων μέσων με όλα τα ηλεκτρονικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα επιφέρει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

13. Αυτός είναι ο στόχος και πιστεύω ακράδαντα πως θα τον επιτύχουμε!

Ηλικία: 37 ετών

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαιδευτικό Επίπεδο: Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση

Οικογενειακή κατάσταση: Διαζευγμένη

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα: 4

Εργασιακή θέση: Ειδικός Συνεργάτης Δημάρχου

Απάντηση στη συνέντευξη 9η

1. Στη σύγχρονη κοινωνία την οποία ζούμε αλλά και πολλά χρόνια τώρα, η συλλογή, η μελέτη, η διατήρηση, η γνωστοποίηση, η έκθεση τεκμηρίων του ανθρώπινου πολιτισμού και περιβάλλοντος δεν είναι οι μόνες ενέργειες ενός μουσείου. Η εκπαίδευση, η ψυχαγωγία είναι σημαντικά και πρέπει το μουσείο να αφουγκράζεται το κοινό του και να ικανοποιεί τις ανάγκες του. Σε 10 χρόνια η παρουσίαση των μουσείων θα είναι ακόμη πιο εντυπωσιακή με τη χρήση της τεχνολογίας στο συγκεκριμένο θέμα υπάρχουν πολλές έρευνες σχετικά με την εξέλιξη της επίσκεψης σε ένα μουσείο και σίγουρα θα υπάρχουν θετικά και αρνητικά.

2. Θα αφουγκραστούν τις ανάγκες του κοινού και του σύγχρονου περιβάλλοντος και θα το διαμορφώσουν κατάλληλα σύμφωνα με τον σχεδιασμό τους και την αποστολή του οργανισμού τους.

3. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε εξέλιξη η έρευνα κοινού που εκπονούμε αλλά από την εμπειρία μου και άρθρων που έχουν δημοσιευτεί, το κοινό γνωρίζει τον ρόλο των μουσείων σήμερα και γι' αυτό έχει περισσότερες απαιτήσεις σήμερα.

4. Οι ανάγκες των επισκεπτών και ειδικότερα των κατοίκων μια επαρχιακής πόλης που δεν έχει πολλούς χώρους πολιτισμού επιθυμούν την ενεργή συμμετοχή τους με εκδηλώσεις, εργαστήρια κλπ.

5. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε εξέλιξη η έρευνα κοινού που εκπονούμε αλλά οι άνθρωποι της κοινότητας έδειξαν ότι επιθυμούν τη δημιουργία του ΚΙΠΕ και περιμένουν να συμμετέχουν ενεργά στις δράσεις του.

6. Σύμφωνα με τη μουσειολογική-μουσειογραφική μελέτη ο επισκέπτης θα ακολουθήσει την πορεία της ιστορίας της Ευρυτανίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και με τη σύγχρονη τεχνολογία θα ταξιδέψει σε σημεία της ιστορίας και της περιοχής που είναι δύσκολο να επισκεφθεί. Έχει τη δυνατότητα αφού είναι ο κεντρικός πολιτιστικός οργανισμός της Ευρυτανίας.

7. Σύμφωνα με τη μουσειολογική-μουσειογραφική μελέτη μας, προβάλλονται όλα τα πλεονεκτήματα της περιοχής σε σχέση με την ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση. Ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να γνωρίσει την περιοχή μέσω της έκθεσης και της τεχνολογίας.

8. Οι δράσεις που θα προσφέρει το ΚΙΠΕ θα είναι σύμφωνα με τις ανάγκες και το ενδιαφέρον των κατοίκων της περιοχής και τις γενικές αρχές που χρησιμοποιούνται σε μουσεία/πολιτιστικούς οργανισμούς, σκοπός είναι το ΚΙΠΕ να αποτελέσει ζωντανό οργανισμό με πληθώρα δράσεων που θα ικανοποιεί κάθε ηλικία.

9. Η τεχνολογία έχει διεισδύσει στο χώρο των μουσείων εδώ και πολλά χρόνια με αποτέλεσμα να βοηθά και να δημιουργεί ένα ψηφιακό περιβάλλον για καλύτερη εμπειρία του επισκέπτη. Στον σχεδιασμό μας έχουμε ενσωματώσει υψηλή τεχνολογία για τα δεδομένα των Ελληνικών μουσειακών χώρων όπως είναι βίντεο VR, 3D κλπ.

10. Ο σχεδιασμός του ΚΙΠΕ έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για να βελτιώσει τις δημόσιες σχέσεις και την πρόσβαση αλλά και αξιοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία μπορούν να δημιουργηθούν οφέλη άμεσα για την κοινωνία. Τα οφέλη μπορούν να προκύψουν με τον κατάλληλο σχεδιασμό.

11. Θα πρέπει να συνδεθούν αποτελεσματικά, οι ικανότητες και η προσωπικότητα του κάθε εργαζόμενου στο εργασιακό περιβάλλον και να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες επικοινωνίας και ευκαιριών, που θα ενεργοποιήσουν όλους τους εργαζόμενους αποτελεσματικά και αποδοτικά για να μπορέσει να αναδειχθεί η μουσειολογική – μουσειογραφική εικόνα του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας.

12. Ένας πολιτιστικός οργανισμός επικοινωνεί αφενός μέσα από τα αντικείμενά του και τον τρόπο προβολής τους, αφετέρου από όλα τα συστατικά του στοιχεία και από τεχνικές που πλησιάζουν αυτές των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Το ίντερνετ και η διαφήμιση είναι οι κατ' εξοχήν τρόποι επικοινωνίας των δράσεών του.

13. Το ΚΙΠΕ στη μουσειολογική- μουσειογραφική μελέτη είχε αυτό ακριβώς κύριο στόχο: μια ολιστική εικόνα της ιστορίας και του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής. Ο επισκέπτης θα γνωρίσει την ιστορία της Ευρυτανίας μέσω της έκθεσης και μέσω της τεχνολογίας θα ταξιδέψει σε μέρη που δεν είναι εφικτό να επισκεφθεί.

Ηλικία: 39

Φύλο: ΑΝΤΡΑΣ

Εκπαιδευτικό επίπεδο: ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

Οικογενειακή κατάσταση: ΕΓΓΑΜΟΣ

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα: 8 ΧΡΟΝΙΑ

Εργασιακή θέση: ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Απάντηση στη συνέντευξη 10η

1. Τα μουσεία, ως γέφυρες πολιτισμών και διαφύλαξης πολιτισμικής κληρονομιάς, διατηρούν τις μνήμες όσων έζησαν στις εποχές που μεταφέρουν και αναλαμβάνουν τον ιερό σκοπό της αμερόληπτης παρουσίασης των γεγονότων στις επόμενες γενιές. Στο μέλλον τα μουσεία θα ενσωματώσουν ακόμη περισσότερο την τεχνολογία και είναι ένα βασικό ερώτημα σε συζητήσεις επαγγελματιών μουσείων.

2. Οι ειδικοί πρέπει να συμμετέχουν στις προκλήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος και της σύγχρονης κοινωνίας ώστε να μην θεωρείται κάτι ξεπερασμένο, διότι το μουσείο από μόνο του παραπέμπει σε κάτι παλιό για κάποιους αφού εκθέτει το παρελθόν.

3. Από την εμπειρία μας, οι επισκέπτες αντιλαμβάνονται τον διαφορετικό ρόλο των μουσείων σήμερα. Για το ΚΙΠΕ, η έρευνα κοινού βρίσκεται σε εξέλιξη για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και να μπορέσουμε με τις δράσεις μας να ικανοποιήσουμε τις ανάγκες του.

4. Τα μουσεία είναι χώροι ιδιαίτερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος, τα οποία τις τελευταίες δεκαετίες παίζουν σημαντικό ρόλο στην αναζωογόνηση και στην οικονομική ανάπτυξη των πόλεων. Για να το πετύχουν αυτό, έπρεπε να δραστηριοποιηθούν με τέτοιο τρόπο που να υπερβαίνει τον «παραδοσιακό» χαρακτήρα της έκθεσης αντικειμένων για να αποτελέσουν και να λειτουργήσουν ως μοχλός επισκεπτών της πόλης στην οποία βρίσκονται μέσα από την προσφορά ιδιαίτερων και διαφοροποιημένων εμπειριών.

5. Η έρευνα κοινού βρίσκεται σε εξέλιξη για το ΚΙΠΕ όμως οι άνθρωποι έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και αγάπη σε αυτό το εγχείρημα. Επίσης, έχουν κατανοήσει τη σημασία του ΚΙΠΕ για την αύξηση της ελκυστικότητας ενός τόπου σε μακροπρόθεσμη βάση και την προβολή των πολιτιστικών στοιχείων της ευρύτερης περιοχής προκειμένου να προσελκύσει το ενδιαφέρον τουριστών και να ενισχύσει την εικόνα της περιοχής. Σίγουρα η έρευνα κοινού θα δείξει με ακρίβεια την άποψη του κοινού για το ΚΙΠΕ.

6. Σύμφωνα με τον μουσειολογικό-μουσειογραφικό σχεδιασμό ο σκοπός είναι να αναδείξουμε στον κάτοικο της Ευρυτανίας την ιστορία και τον πολιτισμό της ευρύτερης περιοχής αλλά και στον επισκέπτη που θα επισκεφθεί την περιοχή. Ο σχεδιασμός της έκθεσης είναι με τρόπο απλό και εύκολα κατανοητό για τον επισκέπτη, δίνοντας πληροφορίες από την αρχαιότητα μέχρι στις μέρες μας. Επίσης, η σύγχρονη τεχνολογία που χρησιμοποιούμε δίνει ακόμη περισσότερο κίνητρο για περαιτέρω εξερεύνηση του επισκέπτη.

7. Από τη μουσειολογική- μουσειογραφική μελέτη ο στόχος είναι ο επισκέπτης να μπορέσει να διακρίνει όλα τα πλεονεκτήματα της ευρύτερης περιοχής και να αναδειχθούν η ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και πολιτισμική παράδοση της περιοχής μέσω της έκθεσης, της χρήσης νέων τεχνολογιών κλπ.

8. Οι δράσεις του Κέντρου βρίσκονται σε εξέλιξη και με την εκπόνηση έρευνας κοινού που πραγματοποιούμε θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε δράσεις οι οποίες θα ικανοποιούν απόλυτα το κοινό μας και όλες τις ηλικίες. Οι συνεργασίες με τους τοπικούς φορείς και την κοινότητα αποτελεί βασική προϋπόθεση στις δράσεις του ΚΙΠΕ.

9. Οι νέες τεχνολογίες αρχίζουν να εφαρμόζονται μέσα στο μουσείο ως οργανικό υλικό και όχι απλά ως βοηθητικό που ήταν ως τώρα. Δημιουργούνται καθημερινά διάφορες μορφές διάδρασης (επισκέπτης- έκθεμα), καθώς επίσης και παρουσίαση των αντικειμένων με ολογράμματα ή σε τρισδιάστατη απεικόνιση, γεγονός που επηρεάζει όλη την ατμόσφαιρα του μουσείου και τη συμπεριφορά των επισκεπτών.

10. Ο στρατηγικός σχεδιασμός βρίσκεται σε εξέλιξη αυτή τη στιγμή αλλά ο στόχος του είναι να βελτιώσει τις δημόσιες σχέσεις, την πρόσβαση όλων και να αξιοποιήσει τα εργαλεία μάρκετινγκ με στόχο να δημιουργήσει οφέλη άμεσα για την κοινωνία. Μερικές από τις βασικές λειτουργίες είναι οι σχέσεις του Μουσείου με την Τοπική Κοινωνία, οι σχέσεις του μουσείου με τα Μ.Μ.Ε., η σύνταξη των Δελτίων Τύπου και των Δημόσιων Ανακοινώσεων του Μουσείου, η επιμέλεια και η σύνταξη των εντύπων και των ενημερωτικών εκδόσεων του Μουσείου, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων παράλληλων εκδηλώσεων ενός Μουσείου.

11. Για το ανθρώπινο δυναμικό θα πρέπει να υπάρξει ολοκληρωμένη διαδικασία προγραμματισμού, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη για τον αριθμό εργαζόμενων και εξειδικεύσεων, τη συμπεριφορά των εργαζόμενων, για το σχεδιασμό του πολιτισμού και την κάλυψη των ατομικών εργασιών, για την τυπική και την άτυπη οργάνωση κλπ. Όλοι αυτοί οι παράγοντες είναι κρίσιμοι και αλληλοσχετιζόμενοι. για την επίτευξη των οραμάτων του πολιτιστικού οργανισμού.

12. Η διαφήμιση (αφίσες), οι δημόσιες σχέσεις (δελτία τύπου, φιλανθρωπικές εκδηλώσεις), ο σύλλογος φίλων ή μελών, η πρόσβαση στο χώρο και η σήμανσή του, το ενημερωτικό-διαφημιστικό υλικό. Άλλα επικοινωνιακά μέσα αποτελούν οι ώρες υποδοχής κοινού, ο τρόπος αγοράς εισιτηρίων, η ατμόσφαιρα του χώρου (συμπεριφορά προσωπικού, καθαριότητα) και γενικότερα οι παροχές υπηρεσιών μέσα στον χώρο, όπως τα εκπαιδευτικά προγράμματα, η διοργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων αλλά και εκδηλώσεων κοινωνικού χαρακτήρα.

13. «Η δημιουργία του Κέντρου αποτελεί την πρώτη προσπάθεια παρουσίασης του μεγάλου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής της Ευρυτανίας. Ο βασικός στόχος του Κέντρου είναι μέσα από τη συνοπτική διήγηση της ιστορίας της Ευρυτανίας να γνωρίσει την περιοχή στους κατοίκους της και τον επισκέπτη και να κεντρίσει το ενδιαφέρον τους για περαιτέρω γνωριμία μέσα από το σύνολο της ιστορικής, πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής, περιβαλλοντικής και πολιτισμικής παράδοσης της περιοχής». (Μουσειολογική-μουσειογραφική μελέτη ΚΙΠΕ, 2018)

Ηλικία: 30

Φύλο: ΓΥΝΑΙΚΑ

Εκπαιδευτικό επίπεδο: ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

Οικογενειακή κατάσταση: ΕΓΓΑΜΗ

Χρόνια εργασίας στον μουσειολογικό- μουσειογραφικό τομέα: 8 ΧΡΟΝΙΑ

Εργασιακή θέση: ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ